
DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 2

II Legislatura

Any 1984 (primer període)

Presidència del Molt Honorable Sr. Miquel Coll i Alentorn

Sessió Plenària núm. 2

Primera reunió,
tinguda dimarts 29 de maig de 1984

SUMARI

La sessió s'obre a les deu i deu minuts del matí.

L'únic punt de l'ordre del dia d'aquesta sessió plenària és el Debat del programa i votació d'investidura del candidat proposat a la Presidència de la Generalitat, M. H. Sr. Jordi Pujol i Soley.

El Sr. Secretari Primer dona lectura al text de la Resolució de la Presidència del Parlament, proposant un candidat per a la Presidència de la Generalitat (p. 10).

El M. H. Sr. President invita el M. H. Sr. Jordi Pujol a exposar el seu programa de govern (p. 10). El M. H. Sr. Candidat a la Presidència de la Generalitat, primer de tot, pronuncia uns mots de congratulació per les fites democràtiques assolides durant la primera legislatura (p. 11) i, tot seguit, fa uns comentaris de caràcter general: quant a la similitud del seu programa actual de govern amb el de la primera legislatura (p. 11); en relació amb el que digué en el seu discurs d'investidura de l'any 1980 (p. 11); quant a la seva disposició a cercar la col·laboració del màxim nombre possible de forces polítiques i socials (p. 11), i quant al caire realista del seu programa (p. 11).

A continuació fa un balanç de l'acció de govern duta a terme fins ara pel Consell Executiu. En primer lloc, tracta de l'aplicació de l'Estatut (p. 11) i de la constitució d'una Administració autonòmica catalana (p. 12); en segon lloc, de la creació d'infraestructures (p. 13) i, en tercer lloc, del benestar social (p. 13) i de la modernització del país (p. 14).

Tot seguit, tracta també de l'acció de govern en els terrenys econòmic (p. 14), lingüístic (p. 14) i cultural (p. 14). Finalment, fa avinent que el Govern de la Generalitat ha mirat d'orientar la societat catalana en un sentit d'obertura (p. 14).

El M. H. Sr. Pujol passa a exposar a continuació el seu programa de govern per a aquesta segona legislatura (p. 14). Tracta, primerament, de la innovació i la modernització de la societat catalana (p. 14) i, segonament, del benestar social: de la sanitat (p. 16), de l'ensenyament (p. 16), de l'atur (p. 16), dels disminuïts físics, psíquics i sensorials (p. 16), dels drogaadictes (p. 16).

En tercer lloc, tracta de l'economia: de la política de reconversió i de reindustrialització (p. 16). Fa esment també del millorament de la tecnologia (p. 16), de la comercialització dels productes (p. 17) i finalment tracta de l'agricultura (p. 18).

Fa també esment de la política a dur a terme en matèria de turisme (p. 18), comerç (p. 18), prevenció i extinció d'incendis (p. 18), de la integració amb Europa (p. 18) i de l'acció de govern en el camp de l'esport (p. 18).

Tracta tot seguit de les finances de la Generalitat (p. 19), de la nova organització territorial de Catalunya (p. 19), de la funció pública (p. 20), l'Escola d'Administració Pública (p. 20) i la seguretat ciutadana (p. 21), de la cultura (p. 21), de política lingüística (p. 22) i de la projecció de la cultura catalana a l'exterior (p. 22).

Finalment, el candidat a la Presidència de la Generalitat, M. H. Sr. Jordi Pujol fa esment de la voluntat d'entesa política del Govern de la Generalitat i fa avinent la seva confiança i la seva esperança en Catalunya (p. 22).

El M. H. Sr. President suspèn la sessió a les dotze i sis minuts del migdia.

SESSIÓ PLENÀRIA Núm. 2

La sessió s'obre a les deu i deu minuts del matí. Presideix el President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el Lletrat Sr. de Alfonso.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat en funcions, acompanyat de tots els H. Srs. Consellers en funcions.

Ordre del dia

Punt únic. Debat del programa i votació d'investidura del candidat proposat a la Presidència de la Generalitat, M. H. Sr. Jordi Pujol i Solel.

El Sr. PRESIDENT: Comença la sessió.

El senyor Secretari Primer tindrà la bondat de donar lectura a la resolució d'aquesta Presidència, proposant un candidat per a la Presidència de la Generalitat.

El Sr. SECRETARI PRIMER: Resolució de Presidència: «D'acord amb l'article 50 de la Llei 3/82, del 23 de març, del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat, i consultats els representants dels partits i dels Grups polítics amb representació parlamentària, proposo a la Cambra com a candidat a la Presidència de la Generalitat el Diputat Molt Honorable senyor Jordi Pujol i Solel.

»Palau del Parlament, 19 de maig de 1984.

»Miquel Coll i Alentorn, President del Parlament.»

El Sr. PRESIDENT: En conseqüència, prego al Molt Honorable senyor Jordi Pujol que vulgui ocupar la tribuna dels oradors per fer l'exposició del seu programa de govern.

El Sr. CANDIDAT A LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT (Jordi Pujol): Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, en compliment de l'encàrrec que em va fer el Molt Honorable President del Parlament i d'acord amb el que estableix la Disposició transitòria cinquena del nostre Estatut, em correspon presentar davant aquest Parlament de Catalunya la meua candidatura com a President de la Generalitat; a aquests efectes, i sempre d'acord amb els mateixos termes estatutaris, sotmetré a la seva consideració i debat el programa de govern, al qual penso ajustar la meua actuació pel cas d'obtenir la confiança del Parlament.

Però abans d'entrar en la presentació del programa, vull

congratular-me per la consolidació de la democràcia, de l'autonomia i del procés de recuperació nacional de Catalunya. Va acabar amb normalitat la primera legislatura, la Generalitat va convocar eleccions i s'ha iniciat, amb la sessió del dia 17, la segona legislatura autonòmica. I avui, per segona vegada, un candidat a la Presidència de la Generalitat ve a presentar al Parlament el seu programa de govern. Tot això no havia passat mai, i això sol significa, ja un fet històric de gran transcendència i molt positiu.

També, abans d'exposar el programa, crec del cas fer uns comentaris de caràcter general. El primer és que durant quatre anys el Govern que jo he presidit ja ha aplicat un programa. És lògic que el programa que ara els presentaré per a la segona legislatura no sigui fonamentalment diferent del de la primera; per això, en el curs d'aquest discurs hauré de fer freqüents referències a l'acció de govern del període anterior. El segon comentari ha de ser un recordatori del que deia jo mateix fa quatre anys en el meu discurs d'investidura. Deia: «si vostès ens voten, votaran un programa nacionalista, un govern nacionalista i un president nacionalista. Votaran un determini: el de construir un país, el nostre. Votaran una voluntat: la de defensar un país, el nostre, agredit en la seva identitat. Votaran una ambició, la de fer de Catalunya no pas un país gran per la seva força material, que serà sempre limitada, sinó un país gran per la seva cultura, el seu civisme i la seva capacitat de convivència». Crec que durant aquests quatre anys hem actuat d'acord amb aquestes afirmacions. Algú podrà creure que algunes decisions nostres al servei, justament, de la identitat nacional catalana haurien d'haver estat diferents, que no foren prou encertades; això és discutible, és clar, però el nord constant i principal de la nostra acció ha estat la defensa de Catalunya i de la seva identitat, i ho continuarà essent. És a dir, refermo la meua convicció que Catalunya és una nació i que té dret que sigui reconeguda la seva personalitat en el terreny cultural i lingüístic, com políticament i institucionalment. Reitero la meua voluntat que això es faci en el marc de la Constitució, així com que Catalunya sigui un factor d'estabilitat i de progrés per al conjunt d'Espanya, i expresso amb especial força el meu determini que tot això es faci per vies de diàleg i d'entesa, dintre i fora de Catalunya, així com el meu convenciment que la convivència ciutadana dintre de Catalunya ha de ser la preocupació més dominant per a tots nosaltres, i, d'una manera especial, per als qui explícitament ens reconeixem en el nacionalisme. I concretament en un nacionalisme no basat en

l'abstracció o en un romanticisme històric, sinó en un concepte global del que Catalunya ha estat en la història i és avui en el present, amb tota la seva complexitat i el seu pluralisme.

I és aquest component nacionalista, bàsic en el meu pensament polític, el que més que cap altre em fa dir, com a tercer comentari previ, que malgrat disposar de majoria absoluta buscaré la col·laboració del màxim possible de forces polítiques i socials. Deia també fa quatre anys, quan parlava només en nom de 43 diputats: «Som molt i molt conscients que nosaltres sols, ni que tinguéssim 68 Diputats —és a dir, la majoria absoluta—, no podem construir Catalunya.» Avui en tenim 72 i dic el mateix.

Per això en l'anterior legislatura jo mateix vaig proposar que determinades lleis es fessin per una ponència del Parlament. D'aquesta manera s'assegurava la presència de tots els grups i de totes les opinions. I també per això es va procurar que moltes altres lleis fossin aprovades per consens i que en les Comissions Mixtes tots els grups hi fossin representats.

Doncs bé, ja des d'ara anuncio que durant aquesta Legislatura mirarem de fer el mateix, ja sigui a través de ponència conjunta o per la col·laboració directa del Govern amb els grups polítics. Avenço alguns grans temes en què procuraré aconseguir aquest ampli acord: la llei d'ordenació territorial, la de la funció pública, la d'administració local, la llei electoral. I hi afegeixo activitats no pròpiament legislatives, com tot el que fa referència a la seguretat ciutadana.

Naturalment, el fet de disposar de majoria absoluta confereix una especial responsabilitat. I un aspecte d'aquesta responsabilitat pot ser, arribat el cas, l'obligació de fer valer aquesta majoria absoluta, perquè l'electorat ha donat un mandat, un mandat que no es pot defugir. Però interpreto aquest mandat en el sentit de creure que, abans de fer valer simplement la força dels vots cal intentar aconseguir en els temes més importants un consens al més general possible.

Finalment, el quart comentari previ és que, d'acord amb un criteri que sempre he mantingut, que sempre he mantingut, he procurat fer un programa realista, sobretot un programa que no prometi el que després no es podrà fer. No m'apartaré d'aquesta norma de conducta, de dir la veritat al país i de no prometre el que crec que no podrem fer.

Durant quatre anys he explicat al poble de Catalunya que la crisi seria llarga, que l'atur encara ho seria més, que l'autonomia catalana tenia i tindria certes limitacions importants, que no podríem resoldre ràpidament determinats problemes, per exemple, el deficient funcionament de l'assistència primària, etcètera. He dit i repetit coses com aquestes, poc falagueres. Ho continuaré fent, sempre que calgui. Avui mateix, en algun punt ho hauré de fer. Perquè, només sabent la veritat, el país pot reaccionar i es pot salvar. I, només reclamant de cadascú l'assumpció de les pròpies responsabilitats, podrem anar endavant.

No cal que els digui que el primer al qual cal exigir aquesta assumpció de responsabilitats és al Consell Executiu. Això era i és i serà feina meua, serà feina dels Consellers i serà feina molt principal d'aquest Parlament que, sens dubte, durà a terme amb la mateixa eficàcia que va demostrar l'anterior Parlament.

Fets aquests comentaris previs, passo a un primer punt concret del programa que presento a la seva discussió i eventual

aprovació: el de l'aplicació de l'Estatut. Durant aquest temps hem dedicat una atenció preferent a l'aplicació de l'Estatut, que es troba en una fase avançada, i això permet a la Generalitat d'incidir ja substancialment en la societat catalana.

Però cal dir que des de fa un temps el procés de traspassos està sensiblement encallat i que, a més, hi ha per part de l'Administració central una acció molt persistent d'erosió i d'interpretació restrictiva de les nostres competències. Dic això, en primer lloc, perquè aquest fet obliga que una de les nostres primeres accions sigui plantejar al Govern central el tema del concepte d'autonomia. Ja he dit alguns cops que des de la sentència de la LOAPA, de l'agost del 1983, hi ha com una perplexitat en matèria autonòmica per part del Govern central. Però és una perplexitat que juga en contra nostra per dos motius: perquè quan no se sap ben bé què fer, quan falla la reflexió, la idea articulada, s'imposa l'instint, i l'instint de la classe política espanyola és centralista. I es pot comprendre que ho sigui perquè ho ha estat durant segles. I, a més, en una situació d'antonia o d'indefinició política s'imposa també el criteri burocràtic, que és més centralista encara.

Vaig anunciar al President del Govern el meu desig d'entrar a fons en aquesta discussió amb ell. Si no aturem l'actual procés d'erosió, fet a base de petits rosecs de les nostres competències, ens podem trobar d'aquí a un temps amb un Estatut molt disminuït.

Aquestes accions, basades en lleis ordinàries, però molt també en ordres i altres actes administratius menors, i basades també en la pura, simple i sistemàtica ignorància que hi ha un Estatut d'Autonomia, poden arribar a resultar més perilloses que les lleis de bases, que, almenys d'entrada, són sempre també molt restrictives, però sobre les quals la discussió sol ser —amb l'Administració central—, més franca i oberta i, sovint, més positiva.

Una altra iniciativa a prendre immediatament és intentar accelerar els traspassos. Com abans deia, fa temps que van molt lentament. Fins i tot traspassos aprovats de fa mesos, com els d'universitats i de cambres agràries, encara no han estat publicats en el *Butlletí Oficial*, i hi ha una negativa total a parlar de traspassos tan importants com el de l'INEM, el de la recerca i el de les obres hidràuliques. Vull recordar que a primers del 1983 la Comissió Mixta va prendre l'acord d'enllestir tots els traspassos abans del 31 de juliol de 1983. Aquest acord no s'ha complert i atenent al que diu la sentència de la LOAPA, segons la qual els acords de les Comissions Mixtes obliguen l'Estat, podríem presentar recurs d'inconstitucionalitat. És a dir, no ens caldria esperar a l'acabament del període de sis anys que preveu l'Estatut. El meu propòsit no és fer-ho, almenys mentre no es demostrï la ja definitiva negativa per part del Govern central, però hem d'aconseguir modificar l'actitud actual del Govern central.

S'imposa, per tant, una conversa a fons amb ell, amb el Govern central, sobre el concepte d'autonomia. No es tracta només ni principalment de discutir aquesta o aquella competència com de saber quina idea de l'autonomia té el Govern central. I fins i tot es tracta d'escatir quin és el seu grau actual de sinceritat autonòmica. Per temperament jo sóc més aviat optimista, i, per l'obligació que es desprèn de la funció de President, he subratllat sempre més el que era i és positiu en les actituds del Govern central que el que és negatiu. Però la meua re-

sponsabilitat també m'obliga a dir que s'adverteix en molts llocs i en moltes accions tant del Govern com de l'Administració el que jo en deia, en una carta dirigida al President del Govern, la nostàlgia de la LOAPA.

Els llegiré alguns fragments d'aquesta carta, datada el 7 de maig, perquè els situaran en el que era i és la meua visió de l'actual moment autòmic i alguna iniciativa que volia prendre:

«Pero aun siendo todo esto muy importante —m'havia referit a temes concrets—, lo que más me interesa es tener una conversación larga sobre el fondo de la actual política autonómica del Gobierno central. Creo sinceramente —y vea en mis palabras, señor Presidente, una actitud dialogante y comprensiva, no un ánimo polémico— que en la política autonómica actual hay una cierta perplejidad, un cierto titubeo. Por lo menos yo no acierto a ver exactamente su intención. A menudo, por ejemplo, se dice que las Autonomías no se pueden hacer con fotocopia, o incluso oficiosamente se afirma que las Autonomías históricas debieran ser diferentes. Al poco tiempo las mismas o parecidas personas proclaman la necesidad de una total homogeneización autonómica.»

Un altre paràgraf: «Señor Presidente: no quiero en modo alguno iniciar esta segunda Legislatura autonómica amparado en actitudes defensivas, ni atento a temas menores o anecdóticos, ni desde posiciones de recelo. Tampoco podemos iniciarla sobre bases ambiguas y contradictorias, o sobre la nostalgia que en algunos sectores importantes de la Administración y del Gobierno centrales se sigue sintiendo por la LOAPA. Permítame que con franqueza y cordialidad me exprese así.»

Un altre paràgraf: «Nosotros no fuimos en su día defensores del Estado de las autonomías. El espíritu de consenso, el sentido de responsabilidad y la voluntad de solidaridad nos condujeron a su aceptación. A su aceptación entonces y a su defensa ahora. Pero siempre sobre la base que no representaría recorte de las aspiraciones autonómicas catalanas, tal como las recoge el Estatuto. Usted y yo, señor Presidente, hemos actuado muchas veces de acuerdo con este espíritu. Me complace constatarlo, y a menudo lo he dicho públicamente. Pero en general la acción del Gobierno, y todavía más de la Administración, no se inspira en este criterio.»

Un altre paràgraf: «Usted sabe, señor Presidente, que el autonomismo no es fruto en Cataluña ni de un programa político, ni de una coyuntura, ni de una táctica. Es algo mucho más profundo. El nacionalismo catalán de una forma u otra informa toda la política catalana y alienta su reivindicación. Afortunadamente es un nacionalismo abierto, integrado en el conjunto español, convivencial y pacífico. Pero no por ello deja de representar algo que requiere un tratamiento no mecánico y jurídicista.»

I un darrer paràgraf: «Como puede usted ver en esta ocasión no pretendo hablar principalmente de temas concretos, sino del meollo de la cuestión. Realmente, ¿qué clase de autonomía va a haber en España? ¿Cual va a ser la autonomía catalana? La personalidad diferenciada de Cataluña dentro de España, ¿cómo quedará finalmente reconocida? Y, por supuesto ¿cómo puede Cataluña incrementar su aportación al quehacer común español?»

Aquesta era la meua posició, aquesta és la meua posició en aquest punt bàsic, que he de completar de tota manera amb algunes consideracions més. I una d'elles és que l'aplicació de

l'Estatut no és només un problema de transferències i de defensa jurídica de competències. És un problema, també, d'utilització a fons de les competències i d'actuar eficaçment en el camp d'aquestes competències. Això requereix, entre altres coses, una bona administració autònoma.

Durant quatre anys hem creat l'Administració pública catalana. A partir del nucli inicial de la Generalitat provisional, que fou d'un gran ajut, i a cavall de les successives transferències, la Generalitat ha anat creant una Administració pública important i que funciona. L'aprovació a Madrid, en un futur ja no llunyà, de la llei de bases de la funció pública oferirà el marc dintre del qual la Generalitat —tant el Parlament com el Govern— podrà perfeccionar aquest procés de creació de l'Administració pública catalana. Després els en parlaré amb més detall.

L'Estatut i l'Autonomia, i la seva aplicació, depenen —deia— de les competències, de la seva adequada utilització i d'una bona Administració. Però depenen també de les seves finances. Per tant, parlem-ne, de les finances autonòmiques.

Per començar reitero que haurà estat bo, que serà bo i correcte el tancament dels exercicis del 1981, 82 i 83, i, com és obvi, sempre dintre dels marges d'endeutament aprovats pel Parlament.

Pel que fa a la Seguretat Social, la incògnita que encara subsisteix és la quantitat que finalment l'Institut Català de la Salut percebrà corresponent al 1983. Com molts de vostès saben, hi ha pendent encara per aquest concepte una darrera quantitat. Però, en canvi, com a mostra especialment palesa dels problemes que hi ha, pensin que el Consell Executiu no ha pogut, ni podrà en un futur immediat, presentar el Projecte de Pressupost del 1984 perquè, a hores d'ara, el Govern central encara no ha presentat al Congrés el Projecte de Llei que fixa els percentatges de participacions de les diverses Autonomies en les inversions de l'Estat.

I recordin que el Parlament català, a fi d'evitar l'aprovació d'un pressupost en el qual la partida d'ingressos fos incerta, va aprovar una llei segons la qual el Consell havia de presentar el pressupost un cop aprovada a Madrid la Llei dels percentatges.

Per tant, ja quasi és segur que enguany farem més una liquidació de pressupost que no pas un pressupost pròpiament dit, i que tot just el pressupost del 85 podrà ser fet, esperem-ho, en el moment i en la forma deguts. Pensin que, a més, l'estancament d'aquests temes en el Ministeri té un altre inconvenient, i és que no poden fer-se els anomenats «plans econòmics regionals», cosa que, en el nostre cas, seria desitjable poder fer aviat.

Però, durant els propers mesos, la Generalitat no solament haurà de defensar la participació catalana en la Llei de percentatges sinó que també haurà de reclamar una revisió de la LOFCA, que s'està veient que és una Llei molt dolenta i molt injusta envers Catalunya.

D'altra banda, a finals del 1985 es complirà el termini en el qual podrem plantejar la revisió de les clàusules financeres de l'Estatut, d'acord amb el que estableix l'article 45, que avança ja alguns dels criteris que s'hauran de tenir en compte: renda, població, esforç fiscal, entre altres.

Sí, a això, vostès hi afegeixen que persones molt autoritzades del Ministeri d'Economia reclamen ben públicament i obertament la modificació del finançament de les autonomies

en un sentit restrictiu, vostès comprendran tota la importància del futur immediat pel que fa a les finances de la Generalitat.

El perill d'involució autonòmica, que fa temps que denuncia, es pot fer realitat, entre altres camins, pel de l'ofegament econòmic. En un futur molt breu penso demanar l'opinió i la col·laboració de totes les forces polítiques sobre aquest tema. No em penso, per tant, pronunciar sobre si ha arribat el moment de la revisió de les clàusules financeres de l'Estatut —demanarem o no el règim de concert, tot i que jo personalment en sóc partidari. Només després d'una àmplia discussió aquí, entre nosaltres, i a Madrid, podrem definir exactament la nostra posició. Però sigui quina sigui aquesta posició vull fer avinent al Parlament i a totes les forces polítiques que, en això, correm un gran risc i que caldrà potser enfrontar-s'hi amb el màxim suport possible.

Per acabar aquest capítol, vull fer un petit parèntesi i introduir una preocupació suplementària. L'Administració central tendeix cada cop més a plantejar-se molts temes d'incidència territorial en uns termes que ells qualifiquen de racionalitat econòmica, però que sistemàticament sempre perjudiquen Catalunya o trenquen la seva unitat. El cas de la Telefònica és especialment clar i escandalós per la forma absolutament desconsiderada com es va dur a terme. El projecte de mercats d'origen n'és un altre. Diverses actuacions en matèria de política industrial han estat molt contràries als interessos catalans. Cal posar tots aquests temes —també aquests—, i d'altres, sobre la taula, perquè són massa coincidents.

Malgrat tot això, l'Estatut és una eina important per construir Catalunya, i el poble de Catalunya reclama que en fem ús plenament i eficaçment.

Aquesta ha estat la meua norma durant l'anterior legislatura. És més, de fet, més d'un cop la Generalitat ha assumit responsabilitats que no eren ben bé nostres. Responsabilitats en les quals hem actuat per iniciativa política i per capacitat de convocatòria social, tant o més que per estricta competència. Vostès m'han sentit a dir més d'un cop, des d'aquesta mateixa tribuna, que en un cert sentit tot el que passa a Catalunya és competència de la Generalitat. Doncs bé, el meu propòsit és continuar la política dels quatre anys anteriors, però amb canvis importants de prioritats i amb un més fort accent de millora i perfeccionament.

Permetin-me, per tant, tot i que pugui ser un pèl carregós, una breu referència a la política practicada durant la darrera legislatura.

En primer lloc, consolidació de l'autonomia, aplicació de l'Estatut, creació d'una Administració autonòmica. Ja n'he parlat.

En segon lloc, una política intensa de creació d'infraestructures: carreteres, ports, transports, etcètera. No els cansaré amb dades i detalls, entre altres coses perquè aquesta ha estat una feina prou important, prou coneguda i, fins i tot, reconeguda. S'ha treballat molt intensament també en la creació d'equipaments socials al servei d'una política de benestar social: escoles, guarderies, instal·lacions esportives, residències per a gent gran, biblioteques, etcètera. Tot això fet amb el criteri d'atendre les necessitats reals i amb voluntat d'equilibrar el país, tant socialment com geogràficament.

La política de benestar social s'ha complementat amb una acció de modernització general del país, que s'ha iniciat, tot

just, tant en el camp de l'ensenyament, per exemple, com en el de la nostra indústria i, en general, de la nostra economia. Dic que s'ha iniciat, perquè molts cops el més urgent durant aquests anys ha estat l'acció purament quantitativa. Per exemple, abans s'han hagut de fer noves aules escolars que no introduir el vídeo o la informatització a l'ensenyament. A partir d'ara s'hauran de continuar fent aules escolars, però l'objectiu de millorament i perfeccionament haurà de primar més que no pas abans.

En el camp econòmic, durant aquests quatre anys s'ha estimulat la inversió pública directament, és a dir, la pròpia de la Generalitat, i indirectament, és a dir, la que la Generalitat ha pogut provocar i facilitar per altres organismes públics o privats. I s'ha donat el màxim suport possible a la inversió privada i a les empreses privades, perquè sempre hem cregut que assegurar la viabilitat de les empreses és l'única manera de lluitar eficaçment contra la crisi i contra l'atur. Ja són coneguts els mitjans que hem utilitzat, des dels acords amb les Caixes per incrementar el crèdit als ajuntaments fins als avals a empreses o la intervenció en la política de reconversió industrial, que en alguns sectors va poder ser molt efectiva.

Passant al camp de la llengua i de la cultura, la política del Govern de la Generalitat durant la passada legislatura ha estat la de facilitar la recuperació i la generalització del català, i a això està ajudant molt un dels fets més reeixits de l'anterior legislatura, un dels orgulls, un dels grans orgulls, no solament de l'anterior legislatura, sinó que jo crec que de la política moderna de Catalunya; la Llei de Normalització, aprovada per unanimitat pel Parlament. També és bo recordar que l'objectiu del Govern de la Generalitat ha estat el d'aconseguir el real i efectiu coneixement i ús de les dues llengües per tots els catalans a través de l'acció a l'escola i de tots els elements de formació dels joves i dels infants, i no a través d'una acció segons com difícil sobre les generacions adultes.

Vull recordar, com a judici positiu d'aquesta política, la Resolució que el Parlament de Catalunya va votar fa uns mesos, sense cap vot en contra, segons la qual «la política lingüística del Govern de la Generalitat no havia incidit negativament en la convivència ciutadana», convivència ciutadana que ha estat sempre un objectiu prioritari per a mi, que ho fou del Govern anterior, i que ho serà del futur, si vostès em donen la confiança.

Sempre el catalanisme polític ha donat una gran importància a l'acció cultural. El Govern de la Generalitat ha dut a terme una política d'infraestructura cultural i d'estímul i d'impuls de les iniciatives culturals. Ho hem fet sense dirigisme, i en això i en tot hem jugat la carta del reforçament i del protagonisme de la societat civil, d'acord amb el que de sempre ha estat el nostre pensament polític i social.

Finalment, durant aquests quatre anys, el Govern de la Generalitat ha procurat orientar la societat catalana en un sentit d'obertura. Des de la preocupació per l'ensenyament de llengües estrangeres, fins a l'estímul de les iniciatives exportadores; des de la presentació, sempre que hem pogut, de la cultura catalana arreu del món, fins a la presència en activitats polítiques de caràcter internacional, especialment europees. Tot són exemples il·lustratius d'aquesta política que neix de la convicció que Catalunya tant podria perdre pes per dilució de la seva identitat com per tancar-se en la seva closca.

En molt poques paraules, això ve a ser un resum del que ha estat l'acció de govern, i ho he fet —i dispensin aquesta digressió— perquè, en línies generals, serà continuada durant la present legislatura, però, com els he dit, amb accents nous i amb prioritats noves.

Un primer accent, que no és pròpiament nou, però sí que ha de ser més intens, serà el de la innovació i la modernització de la nostra societat. No superarem la crisi econòmica sense innovació i sense modernització, ni mantindrem un bon nivell de desenvolupament econòmic i social, i no defensarem bé la nostra identitat com a poble, si no som un poble modern. Pensem —per parlar només del camp econòmic— que a la dècada dels noranta, la producció de béns i de riqueses serà molt alta i feta amb més esforç que no pas ara. Una part important d'aquests béns seran nous productes, avui poc o gens coneguts, i hauran aparegut noves activitats, moltes d'elles en el camp de l'anomenada «economia postindustrial» o del camp dels serveis socials. Serà una societat nova, complexa i més sofisticada que la d'avui. Haurà estat un canvi important, i positiu. I, sempre que hi ha canvis importants, només els qui saben adaptar-se, els qui saben ells també canviar, mantenen les seves posicions o en guanyen. Aquest és el gran repte de la nostra societat.

El procés que condueix a aquesta nova situació és alhora el procés de superació de la crisi. Catalunya pot fer aquest procés; tenim cartes, cartes importants, tenim capacitat, però hem de reforçar la nostra capacitat tècnica i cultural, i hem d'anar creant la modernitat que aquest procés requereix.

Permetin-me anomenar algunes iniciatives a prendre, o a continuar —algunes només— en aquesta línia de modernització o d'innovació: la informatització en l'ensenyament, la difusió de coneixements informàtics entre els adolescents i els joves, estimular les vocacions científiques entre la joventut, incrementar l'aprenentatge de llengües estrangeres, subvencionar les innovacions tècniques, industrials i agràries, facilitar els contactes del nostre món intel·lectual i cultural amb les iniciatives més interessants d'arreu del món, donar més impuls a l'acció ja engegada de suport a la recerca, etcètera. Un llarg etcètera.

Una primera prioritat, per tant: la de la innovació i la de la modernització.

Però no es tracta de fer un país molt modern però inhumà i només productivista; es tracta de fer un país de progrés i, alhora, d'humanitat, de benestar i de convivència, capaç de promoure els seus ciutadans i en el qual tothom tingui cabuda. Per tant, aquest procés de recuperació i de modernització ha d'anar acompanyat de dues altres línies d'acció, dues altres línies d'acció: la del benestar social i la de l'ajut als qui la crisi i, a voltes, el mateix procés de recuperació deixin marginats. Què s'entén per benestar social? S'entén tot aquell conjunt d'actuacions i de serveis tendents a satisfer les necessitats socials bàsiques de les persones, i que molt sovint no poden resoldre individualment o amb els seus propis recursos; s'entén proveir la societat de tot allò que cal a l'home per tenir la base a partir de la qual pot viure dignament i desenvolupar-se personalment.

La salut i l'ensenyament, la cultura i l'esport, l'habitatge i les pensions i altres serveis d'aquest tipus són part del conjunt d'aspectes que cal que l'home tingui resolts per poder tenir el

nivell de vida, la seguretat i la formació que necessita i als quals té dret.

Doncs bé, l'acció en tots aquests camps, que fou molt important durant els anteriors quatre anys, serà continuada. No faré ara —seria molt prolix— una explicació detallada de projectes ni dels canvis a introduir en la política de benestar social en general. M'aturaré només en dos punts. Un d'ells fa referència al camp de la salut.

Durant els darrers anys, hi ha hagut una millora evident del nivell hospitalari a Catalunya, tant pel que fa als hospitals de l'Institut Català de la Salut com a la majoria dels concertats. També hi ha hagut progressos en la promoció de la salut; en canvi, continuem tenint una mala assistència primària. Millorar-la serà un dels objectius prioritaris del Govern. No puc comprometre'm que en quatre anys la millora sigui suficient. En quatre anys no hi haurà ni prou temps ni prou diners per a completar tot aquest procés, però es pot fer —i el farem— un bon tros de camí. Els centres d'assistència primària actualment en construcció i d'altres que es faran, i la introducció de l'assistència jerarquitzada, seran els dos elements principals d'aquesta acció.

He d'afegir una cosa en aquest capítol de la sanitat, de més contingut polític: a Catalunya tenim un sistema sanitari que no es dona —o que es dona poc— a la resta de l'Estat i que es pot qualificar de mixt. Tenim llits públics, però també molts de concertats, ja sigui d'hospitals privats, o d'hospitals diguem-ne de patronats o de mútues. Entenc que aquest sistema mixt respon a una bona tradició, que ha estat i que és eficaç, que encaixa amb el nostre criteri de societat civil i que, per tant, ha d'ésser conservat.

De fet, durant els quatre anys precedents s'ha procurat alhora incrementar la xifra de llits de l'Institut Català de la Salut i millorar el seu servei, però també consolidar el sector concertat, al mateix temps que se li exigia un determinat nivell assistencial. I, com a conseqüència de tot això, sóc defensor, no solament de la lliure elecció de metge, que, sigui dit de passada, a Catalunya existeix exactament igual com a la resta de l'Estat, sinó de la lliure elecció del sistema. És a dir, crec que un malalt de la Seguretat Social hauria de poder triar entre anar a un llit de l'Institut Català de la Salut o a un hospital concertat, però no pròpiament de l'Institut Català de la Salut.

Això no depèn de nosaltres, però serà defensat en les nostres converses amb el Ministeri i amb el Govern central, i, en tot cas, és una explicació de per què crec que la política del Govern de la Generalitat ha de perseguir el manteniment del sistema mixt que tenim a Catalunya.

L'altre punt en el qual em vull aturar és el de l'ensenyament. Cal introduir en aquest camp —ja ho he dit— més esperit de modernitat i més exigència de qualitat. Però, pel que fa a la construcció d'aules escolars —que cal continuar—, he de dir que, durant els anteriors quatre anys, la prioritat s'ha centrat sobretot a EGB —també s'ha treballat, però no tant, a BUP i a Formació Professional. Durant els propers quatre anys, en canvi, l'accent s'haurà de posar més a Formació Professional i a esmenar el dèficit que hi ha de formació permanent d'adults.

I també aquí he de referir-me al model mixt de l'ensenyament, i el podria defensar amb paraules molt similars a com ho he fet en el cas de sanitat. Crec que la Generalitat ha ajudat molt que el tema tan difícil —hi ha ajudat molt— i potencial-

ment conflictiu de l'ensenyament públic i del privat tingué a Catalunya, darrerament, un tractament serè, dialogant i constructiu. En tot cas, també aquí em proposo de continuar defensant un sistema mixt que respon a la nostra tradició, a l'exigència d'eficàcia i de bon servei i al nostre concepte de societat civil.

Innovació, modernitat, benestar social... Passo ara a un tercer punt.

Com els deia, el grau d'humanitat de la societat catalana —en darrer terme, encara que això sigui en un llenguatge poc polític, es tracta d'això; de salvar i de reforçar el sentit d'humanitat, que el màxim de gent possible sigui al més feliç possible—, el grau d'humanitat de la societat catalana depèn en bona part de la política de benestar social, però no és suficient, perquè passa —i passarà— que, fins i tot si es compleix el meu pronòstic personal que anem cap a una certa recuperació —senyores i senyors Diputats, he fet un pronòstic, no una promesa—, això coexistirà amb moltes situacions difícils. El procés de sortida de la crisi i l'accés a una nova situació, que jo crec que serà positiva, serà gradual. Trigarem anys a recórrer tot aquest camí, però de mica en mica les coses aniran millorant, i, mentrestant, hem d'evitar que el canvi produeixi víctimes, és a dir, hem de reduir tant com es pugui les frustracions, les marginacions, els fracassos de persones i de col·lectius. Molts aturats es trobaran en aquesta situació, se'ls ha d'ajudar; determinats sectors professionals també, se'ls ha de reciclar, i, quant a determinades activitats obsoletes, caldrà ajudar la gent a fer el canvi. I una de les coses que hi ha d'ajudar és no solament la generalització del benestar social sinó també una atenció molt especial a determinades situacions.

Senyores i senyors Diputats, a Catalunya hi ha dolor. Hi ha gent que pateix. N'hi continuarà havent, encara que les dades macroeconòmiques millorin. Mirem on és el dolor.

Per començar, entre els aturats, sobretot els que no tenen subsidi; hi ha, entre els aturats, joves. Sóc partidari d'un subsidi d'atur permanent, que segurament hauria de ser inferior a l'actual i que caldria complementar amb una acció més efectiva i exigent de l'INEM a l'hora d'oferir treball als aturats, i amb amplis programes de formació i de reciclatge.

Però tot això, en bona part, no és competència de la Generalitat. Amb tot, no podem desinteressar-nos d'aquesta gent amenaçada de marginació, de frustració, i, de vegades, també de misèria.

Per tant, la Generalitat es proposa reforçar la seva col·laboració amb l'INEM mentre no ens sigui traspasat, i reclamar una aportació de diners que respongui a la gravetat real del problema de l'atur a casa nostra.

L'acord amb l'INEM es mirarà d'articular en tres punts: primer, els propers traspassos dels expedients de regulació d'ocupació i de formació ocupacional.

Segon, la coordinació dels diversos fons, tant de la Generalitat com de l'INEM, en els respectius programes d'ajut als parats no subsidiats, a fi de no fragmentar inútilment aquests plans contra l'atur a Catalunya.

Tercer, en la mesura de les seves possibilitats pressupostàries, la Generalitat oferirà a la xarxa d'oficines de l'INEM un reforç administratiu que faciliti la millor col·laboració d'ambdues Administracions.

D'altra banda, és voluntat del Govern de la Generalitat con-

tinuar la tasca ja feta, de coordinació institucional amb els Ajuntaments de Catalunya per a endegar iniciatives que signifiquin un ajut als parats no subsidiats, que es troben en les pitjors situacions econòmiques.

Pel que fa més específicament a l'atur juvenil, continuarem la tasca de creació de cooperatives, d'acords amb els Instituts de Formació Professional amb els gremis, de cursos de perfeccionament, de creació —a través d'iniciatives directes de la Generalitat— de llocs de treball, temporals o no, per als joves.

Però, senyores i senyors Diputats, sobre l'atur, no ens hem d'enganyar, i, sobretot, no hem d'enganyar. Vostès m'ho han sentit a dir molts cops. Amb el drama dels aturats i de les seves famílies; dels joves que no troben la seva primera feina; dels pares angoixats pels fills sense treball..., amb això no s'hi juga.

Per tant, he de dir que tot el que farem resultarà molt insuficient. I afegeixo que només una acció de conjunt de la societat catalana, sense *arrières-pensées* polítiques, ni tàctics, ni publicitaris, sinó responnent a un autèntic sentit de l'ètica, pot ajudar a mitigar de debò l'atur. Només si l'empresariat i els sindicats, els empresaris, els obrers i els funcionaris i totes les institucions —començant, òbviament, per la Generalitat— es posen d'acord, l'atur es podrà mitigar; si es posen d'acord en un doble sentit: en el d'alliberar un volum de diner que es pugui aplicar directament —i això, alliberar un volum de diner, requereix sacrificis de tothom, que es pugui aplicar directament a l'ajut dels aturats— i en el de crear noves formes de treball, com el del treball temporal en termes menys restrictius que ara, o el de l'aprenent. Perquè és al voltant del repte que significa l'atur juvenil allà on la societat ha de cercar la consolidació del seu futur social. I és per això que he posat especial èmfasi al voltant de la figura de l'aprenent. Un país com el nostre no pot suportar més la discriminació i el bloqueig que pateixen els joves en la seva entrada al món laboral, respecte als qui ja tenen experiència professional.

Hem de trobar unes noves formes professionals, més àgils i més flexibles. I, en això, ens hi juguem no solament l'aplicació de nous programes polítics, sinó la nostra capacitat de donar resposta de debò als problemes de fons de la nostra societat i dels homes i dones concrets de la nostra societat. Senyores i senyors Diputats, els discursos polítics o la proclamació de principis no resolen aquest problema, ni el mitiguen.

Confio poder comptar amb la col·laboració de tothom a l'hora d'elaborar iniciatives d'aquest tipus, i, d'una manera molt especial, de les institucions socioeconòmiques del país.

Un altre camp on el dolor es fa present és el dels disminuïts psíquics, físics i sensorials. És una satisfacció per a mi poder afirmar que, durant els quatre anys precedents, la Generalitat ha incrementat l'ajut per a aquest concepte, especialment a les escoles de disminuïts i als tallers ocupacionals.

Però aquest ajut és insuficient, encara és insuficient. I, sobretot, hi ha dos déficits molt acusats: el dels centres per a profunds i el de residències per a disminuïts psíquics grans. Abans, aquestes persones es morien joves, avui no. I sobreviuen als pares, i això crea un gravíssim problema i una gran angoixa. Tampoc en això puc prometre que eixugarem el déficit que hi ha, però sí que hi dedicarem tota l'atenció possible. Caldrà intensificar i amplificar la política —ja iniciada, també— de supressió de barreres arquitectòniques i de facilitar l'accés al treball dels disminuïts físics. Caldrà simplement fer

que aquesta Catalunya per a tothom que proclamem sigui també la Catalunya dels invidents, dels paraplàtics, dels sords, dels poliomièlfics, dels minusvàlids psíquics. La Catalunya, en general, dels qui no es poden valer per ells mateixos. Ho he dit molts cops, vull repetir-ho avui des de la solemnitat d'aquest acte i d'aquesta tribuna: el grau de civilització i d'humanitat d'un país, el dona la seva capacitat d'atendre els desvalguts.

També les persones grans són una part de la població que pot quedar marginada. Per tant, prosseguirem la política de residències assistides i de llars per a jubilats i, en un altre terreny, de foment del turisme, de l'esport de la tercera edat, i també la política de promoure serveis socials de base que ajudin les famílies a poder tenir a casa les seves persones grans, d'acord amb aquell criteri que hem defensat de l'avi a casa.

Desgraciadament, hi ha un punt decisiu que escapa a les competències de la Generalitat, que és el de les pensions. Ho faig constar simplement perquè sobre això no es demanin responsabilitats al Govern de la Generalitat.

Hi ha una altra gent que pateix, n'hi ha molta més. Però parlem d'un últim capítol de gent que pateix, d'una altra manera: els drogaaddictes. Els dograaddictes i les seves famílies.

En aquest terreny, hem d'intensificar les campanyes d'explicació, tant dirigides als joves com —més encara— als pares. I hem d'incrementar l'assistència —que en falta molta— tant per a la desintoxicació com per a la reinserció.

Finalment, continuarem la política de convenis recentment iniciada, concretament iniciada recentment amb els hospitals de Reus, de Girona i del Clínic. Cal que els digui, però, que també aquí quedarem curts, molt i molt curts. Reconèixer-ho no equival, de tota manera, a renunciar a incrementar l'actuació de la Generalitat en aquest camp.

Quart punt del programa: l'economia.

Jo crec que durant els propers quatre anys assistirem a una recuperació econòmica. Hi ha un primer i decisiu factor a favor d'això: la represa internacional que es va consolidant, ja que, a Catalunya mateix, si, en comptes d'observar l'economia a vol d'ocell ens hi fiquem a dintre, resseguim els sectors i les empreses, veurem que ja hi ha molts elements de reacció. Hi ha també la clarificació d'idees que hi ha hagut a casa nostra. Tothom ja ha entès que la crisi seria llarga, que no hi ha solucions taumatúrgiques, i ha començat a actuar amb realisme, que és condició prèvia d'eficàcia. Això és important, perquè —com deia un estudi econòmic francès recent— hi haurà represa, però represa per a qui? Qui se'n beneficiarà? Se'n beneficiaran aquells països que hagin pres les disposicions necessàries per a aprofitar la nova conjuntura. És a dir, els països que hagin reduït prou la inflació i contingut el dèficit, i que hagin incrementat la seva competitivitat en tots els sentits.

Això, en bona part, escapa a les competències de la Generalitat. Recordem una vegada més que la política macroeconòmica desborda totalment, o quasi, les nostres competències. I també hi ha molts factors que incideixen en la competitivitat empresarial: per exemple, la política de sous i de seguretat social, o bé la legislació laboral. Per tant, en tot això la Generalitat només pot mirar d'influir perquè el Govern de Madrid prengui les disposicions adequades per tal d'aprofitar la nova conjuntura. I haig de dir —ho vull advertir— que no pretenc des d'a-

questa tribuna, de cap manera, fer la crítica del Govern central en matèria econòmica, perquè sé que el seu marge és molt limitat. Únicament voldríem que la política econòmica del Govern fos menys monetarista i donés més joc a la política de rendes i a la política d'incentivació empresarial.

Es defensen més llocs de treball, molts més llocs de treball, amb una política de contenció de salaris a través de la concertació i d'estímul a les empreses i a la reindustrialització que actuant sobre els coeficients bancaris —tot i que això també s'ha de fer.

Però no és només en el camp de la macroeconomia o de la legislació laboral o, en general, d'allò que és competència de l'Administració central en què cal preparar-se a aprofitar la nova conjuntura, també ho és en punts que són competència de la Generalitat o en què la Generalitat pot ajudar perquè la mateixa societat catalana tingui iniciatives positives.

En aquest sentit, la primera cosa que tots plegats hem de fer és ajudar a crear un clima de confiança. Òbviament que el Govern de la Generalitat és el més directament obligat a ajudar a crear aquest clima, però és cosa de tots; de tots els partits, dels sindicats, del món empresarial, dels mitjans de comunicació, de tots els qui tenen una influència en el país. I també ho és —i en quina manera!— del Govern de Madrid.

No oblidem que només el 12% de la inversió que es fa a Catalunya és pública i que el 88% és privada. O sigui que, per més que mirem d'incrementar la inversió pública —i ho hem de fer—, la recuperació real vindrà de la privada. I la privada reclama confiança, reclama una política d'estímul i reclama també un entorn favorable. Reclama, entre altres coses, no sentir-se agredida.

La Generalitat pot donar incentius i estímuls a l'empresa privada. La política del Departament d'Indústria —d'assessorament, d'aval, d'homologació, de suport a l'exportació, d'estímul a la productivitat, d'ajut al disseny, de subvenció a la innovació— ha estat ja en aquesta línia; continuarà fent-ho i procurarà que sigui en forma incrementada.

La Generalitat pot també ajudar a crear un entorn favorable a la inversió privada; ja ho he dit. Políticament primer —perdonin que ho repeteixi—: donant suport moral i polític a tot allò que comporti assumpte de riscos, capacitat d'innovació i creació de riquesa; fent que en el país hi hagi clima de treball i de convivència; tenint una actitud d'estímul més que de repressió; hi pot ajudar, després, des del punt de vista de les infraestructures, i també elevant el nivell de formació i de cultura del país.

Tot això es farà en el marc d'una política de reconversió i de reindustrialització que —almenys la primera— ja està engegada. Durant la passada legislatura vàrem posar molt l'accent en la reconversió i durant un parell d'anys vàrem dur a terme, en col·laboració amb el Ministeri d'Indústria, una acció eficaç en camps com el tèxtil, els electrodomèstics de la línia blanca, la forja pesada, els transformats de coure, els semiconductors... Després hem trobat més obstacles que varen culminar en el projecte de llei de reconversió contra el qual vàrem haver de presentar recurs d'inconstitucionalitat. Finalment, hem aconseguit introduir prou esmenes en la llei per a poder-la acceptar. Confio que això ens permetrà tornar a actuar eficaçment en aquest camp, afegint-hi, però, ara, una acció de reindustrialització.

En el nostre cas, no ens convé la reindustrialització com en principi era prevista en la llei. És a dir, centrada en àrees geogràfiques molt limitades i com a conseqüència de la reconversió d'un sol sector industrial.

Necessitem que la zona d'urgent reindustrialització a Catalunya sigui menys localitzada i més multisectorial. No podem limitar-nos a ajudar a reindustrialitzar, per exemple, només —és un dir— Terrassa, o només el Baix Llobregat, ni només atenent, per exemple, les conseqüències de la reconversió tèxtil. No podem limitar-nos a això perquè som un país de reindustrialització geogràficament dispersa i multisectorial. I tot el país, i molts sectors, estan poc o molt tocats per la crisi. Les esmenes que s'ha aconseguit d'introduir en l'inicial projecte de llei, com ja els he dit, han tingut en compte les nostres reclamacions.

Ja que parlem de reconversió, hi he d'afegir una cosa: a Catalunya, la reconversió, en gran part, és feta; en part, amb l'ajut ja esmentat de l'Administració central i de la Generalitat. Però, en part, també, i, amb més proporció, per l'esforç de la mateixa societat industrial catalana, sense gaire ajut de ningú.

Aquesta és la veritat. I, per això, comencem a tenir una indústria competitiva, com demostra l'increment molt gran de les exportacions industrials catalanes i que no s'explica, només, pel canvi del dòlar. Però el cost d'això ha estat molt alt. Molt alt empresarialment i molt alt en llocs de treball. Si durant els darrers anys l'atur ha augmentat més de la mitjana espanyola, a Catalunya és primer de tot perquè som un país industrial, i, donat que la crisi, sobretot, és industrial, són sobretot els països industrials els que tenen atur. Però també és a causa de l'avançat grau de reconversió. Com ja tothom admet, la reconversió —i també la tecnologia— a curt termini i en un sector concret, és a dir, mirant un sol sector, crea atur.

En canvi, amb perspectiva a mitjà termini i amb un plantejament multisectorial, la reconversió i la tecnologia són creadores de llocs de treball. Però no podem fer gaires consideracions sobre això, perquè no ens queda més remei que anar per aquest camí de la reconversió i de la innovació tecnològica.

Afortunadament, treballar eficaçment en aquest sentit és al nostre abast, com a país i com a Govern autònom. Perquè, abans, la productivitat i la competitivitat eren equivalents de màxima productivitat per lloc de treball i per unitat de capital; avui són capacitat per aprofitar, i per aprofitar també a nivell internacional les oportunitats creades per l'evolució de la tecnologia, dels preus, fins i tot d'uns gustos.

I això resta, sobretot, a l'abast de l'empresa petita i mitjana i dels països com el nostre, amb un bon nivell cultural, oberts als intercanvis, i amb vocació empresarial autòctona. Per tant, si estem d'acord que la lluita contra la crisi i contra l'atur ha de ser un objectiu molt principal, hem d'entendre que haurem de dedicar més recursos a aquestes iniciatives d'ajut a l'activitat econòmica.

De tota manera, els he d'advertir que tenim en aquest sentit un gran problema, i és que les clàusules financeres de l'Estatut ens donen poc marge per a una acció a fons en aquest sentit; després en parlarem amb més detall.

Dintre el tema econòmic, dedicaré una especial atenció al tema agrari. En aquest terreny tenim un objectiu principal: mantenir la població pagesa. I mantenir-la en condicions dignes i cada cop millors des del punt de vista econòmic,

d'*standing* de vida i cultural. És un objectiu que reclama la justícia i que respon a la necessitat que tenim d'evitar que hi hagi encara més desequilibri territorial. Respon també a la necessitat general de crear riquesa; la societat catalana, que és una societat molt mentalitzada cap a la indústria, no s'adona prou de la importància de la renda agrícola catalana.

I, finalment, és un objectiu vàlid, aquest, perquè l'agricultura, en les seves dues vessants agrícola i ramadera, té un bon futur si es fan les coses bé.

També aquí, el clima de confiança és primordial. Sobretot, confiança que, realment, la societat i els poders públics no deixaran el camp de banda en cap sentit, ni pel que fa a les inversions productives, ni en la definició de la política econòmica general, ni pel que fa a la creació d'unes bones condicions de vida en els ambients rurals.

De fet, el doble objectiu —tenim un doble objectiu— és que els pagesos tinguin més bones rendes i unes bones condicions de vida, i, a través d'això, d'aquests dos objectius, es pot aconseguir no solament mantenir la població, sinó fer-ho mitjançant una estructura social que és la que més escau a la nostra filosofia política i, sobretot, a la tradició del nostre camp: la de l'explotació familiar agrària.

De cara a això hi ha, entre altres, algunes activitats concretes, ja iniciades, però que en el futur pensem reforçar; en primer lloc, la formació professional agrària. Perquè els joves es quedin en el camp, cal que hi trobin una possibilitat de treball, alhora remunerat i qualificat, un treball que els valori en tots sentits, un treball que sigui important. Durant els passats quatre anys, hem fet o hem ampliat set escoles professionals agràries; consolidarem aquesta política.

Cal també millorar la tecnologia, tant agrícola com ramadera. Fa quatre anys es gastaven a Catalunya en recerca agrària 90 milions anuals en el sector públic, i només funcionava el centre de recerca de Cabriels; ara en funcionen quatre: a Monells, a Lleida, a Reus i a Cabriels, i s'hi dediquen més de 350 milions; és poc, encara; és poc, però assenyalen el camí a seguir.

Continuarem treballant també en la millora de la comercialització incrementant la millora i la promoció de la qualitat i la normalització dels productes. Però també aquí he d'advertir el perill que per a Catalunya representa un aspecte concret de la política del Govern central, que ja he esmentat abans, i que és la dels mercats d'origen.

La negativa del Govern central a traspasar-nos les obres hidràuliques ha dificultat el nostre propòsit de dur a terme una política de regadius d'iniciativa pública; no varem poder desencallar temes com el del canal Algerri-Balaguer o el Xerta-riu Sènia; però continuen essent objectiu nostre, com ho és donar suport a la regulació del Segre, el canal Segarra-Garrigues i la portada de l'aigua dels canals de l'Ebre al Camp de Tarragona. Igualment, proposem estimular, com ja ho hem fet, tota una sèrie d'obres més, de regadiu, però d'iniciativa privada.

Hem donat suport, i el continuarem donant, a les cooperatives del camp i també a les SAT, i continuarem lluitant per a introduir més les assegurances en el camp, tant a través d'una acció d'informació com oferint les millors condicions possibles.

Però, també aquí topem amb una interpretació molt restrictiva de les nostres competències en matèria financera; el Govern central acaba de fer recurs contra l'Institut Català del Crèdit Agrícola, que fou aprovat per Llei d'aquest Parlament.

Després parlarem d'aquest altre perill que plana sobre la nostra autonomia, que és que, en general, no disposem d'instruments de treball financer o en tenim pocs. I, si s'imposen els criteris que regeixen a Madrid, potser no en tindrem cap. Afortunadament, avui acabo de llegir que el Tribunal Constitucional ens acaba de donar la raó, en un d'aquests recursos.

Senyores i senyors Diputats, tenim una agricultura que va a més i una pagesia dinàmica i amb iniciativa. Si tots plegats ens n'ocupem, més amb ganes de servir-la que de fer política, en el sentit pejoratiu de la paraula, tindrem una agricultura pròspera. Però el que els pagesos no volen i el que al camp no li interessa i el que jo, com a candidat a President o com a President, si el Parlament em dona la confiança, no voldré és introduir falsos debats en el camp, divisions innecessàries i manipulacions que no tenen res a veure amb l'interès real de la pagesia. El tema de les Cambres Agràries semblava, ara fa quatre anys, cinc anys, sis anys, que era un tema de vida o mort. Tots, poc o molt, hi vàrem caure. Jo no me n'excloc. En la pràctica s'ha vist que no ho era tant. Els socialistes, per exemple, en feien una exigència cabdal. Fa divuit mesos que manen a Madrid, amb majoria absoluta, i no les han dissolt. És més, els suggereixo que llegeixin l'informe del Grup Agrari Socialista i veuran que no és gens probable que les dissolguin, i és que el tema de les Cambres, sobretot, fou una arma de lluita política.

Volem tranquil·litat i progrés en el camp, no gratuïta lluita política. Volem, a més, que el camp estigui estructurat i volem una eficaç acció sindical. Per tant, el nostre propòsit és continuar ajudant, com ja hem fet, els sindicats, i comptar amb ells a l'hora de prendre decisions, comptant amb ells. I, pel que fa a l'estructuració del camp —que els sindicats, ells sols, no poden proporcionar— pensem actuar en la línia ja defensada de l'anterior legislatura, és a dir, volem unes entitats que, de fet, tinguin les funcions que tenen les Cambres, amb un increment dels serveis i amb més representativitat. Però he de dir que abans de prendre la decisió definitiva, que naturalment, si cal, prendrà fent ús de la seva majoria parlamentària, el Govern de la Generalitat convocarà totes les organitzacions representatives del camp català per tal de trobar una fórmula vàlida per a totes elles. La voluntat de diàleg que en tot volem aplicar serà especialment present en aquest tema, però també hi serà la voluntat de no fer política —en el sentit pejoratiu de la paraula— amb allò que no se n'ha de fer.

Un discurs d'investidura gairebé sempre queda, d'una banda, llarg i carregós i, de l'altra, incomplet: sempre has deixat de dir alguna cosa. El d'avui no serà l'excepció. La sessió de demà potser em servirà per completar la meua exposició sobre alguns aspectes econòmics, sobre el turisme, per exemple, on l'acció del Govern ha estat reconeguda com a encertada i eficaç i on bàsicament, per tant, mantindrem una línia d'acció similar. Per tant, continuarem treballant en la diversificació de l'oferta turística; farem promoció tenint en compte els diversos mitjans de transport; continuarem —i confio que no trobarem entrebancs per part de l'Administració central— essent presents en els mercats exteriors; fomentarem el turisme de l'interior i de la muntanya; donarem suport a les comarques i als pobles molt lligats, decisivament a vegades, lligats als esports d'hivern i un llarg etcètera. I confio poder tipificar la figura del municipi turístic segons les seves característiques singulars. O bé us podré parlar de la pesca, on, fins feia ben

poc, no hem tingut pràcticament cap competència, però on ara podem començar a atacar el tema de la seva ordenació. O el tema del comerç, tan, tan, tan important, on cal continuar el procés ja iniciat de modernització, que és frenat i perjudicat per l'anarquia i per l'esmicolament en què el sector es veu obligat a moure's en molts aspectes. O el de la prevenció i extinció d'incendis, on el gran canvi positiu que hi ha hagut del 1980 ençà no treu que encara hi hagi dèficits importants. O el tema tan important de la integració a Europa, sobre el qual les meves idees clarament integracionistes per raons polítiques, econòmiques i històriques són prou conegudes. Seguirem de prop —com hem fet— les negociacions comunitàries i facilitarem l'aproximació de la ciutat catalana a la comunitat, i ajudarem tant com puguem que el conjunt d'Espanya també faci aquesta aproximació, entre altres maneres, ho farem impulsant el Patronat Català Pro-Europa. O podrem parlar del tema de la joventut, on hem de complementar l'acció de servei a la joventut associada amb una acció més penetrant en el conjunt del món jove. O el de l'esport, que ha estat i serà un camp d'acció prioritària i dintre del qual no podrem deixar de fer esment a un fet al qual el Govern de la Generalitat ha donat tot, absolutament tot, sense condicions, el seu suport, que és el de la voluntat per part de l'Ajuntament de Barcelona d'aconseguir els Jocs Olímpics de l'any 92; i un etcètera molt i molt llarg.

De tot això, en podem parlar, si vostès volen, demà. Tampoc no els he parlat en detall de la política territorial. En aquest capítol acabarem el desplegament de la Llei de muntanya i de la Llei de política territorial i presentarem el Projecte de Llei del fons d'acció territorial. No puc entrar en el detall de tot però —ho repeteixo— demà podrem precisar més alguns punts.

En canvi, crec necessari fer uns comentaris sobre les finances de la Generalitat —no de passada com he fet algun cop ja en el curs d'aquest parlament, sinó més a fons—, uns comentaris sobre les finances de la Generalitat, abans de passar, en la darrera part del meu discurs, a parlar de temes d'Administració i de cultura.

Em cal tornar-me a referir a aquest tema perquè he d'advertir, he d'advertir que, si no es resol bé aquest tema, alguns dels projectes exposats en aquest programa restaran a mig camí. I n'he de tornar a parlar també per dues coses més. Primera, hi ha una tendència en part de la classe política i burocràtica de fora de Catalunya a atribuir a les autonomies la responsabilitat de les dificultats de la Hisenda pública espanyola. Això és una deformació de la realitat. Pensin que les autonomies representen el 5,5% de la despesa pública espanyola. Poc pot influir aquest 5,5% en el dèficit global espanyol. A part això, algunes xifres que s'han fet córrer a través de les habituals filtracions periodístiques són falses, falses. Per tant, d'entrada, rebutgem aquesta interessada interpretació que constitueix un dels elements de l'actual ofensiva —que hi és, des de la dreta i des de l'esquerra— contra les autonomies.

El segon punt a comentar és que, malgrat aquestes possibles dificultats, evitarem que l'autonomia comporti un increment de pressió fiscal a Catalunya. Sempre he dit que no posàriem impostos; més exactament, que no posàriem recàrrecs, que és el que podem posar. Més exactament he dit —i és una precisió a retenir, és una precisió a retenir— que no posàriem impostos a les empreses i a les rendes o patrimonis de les persones.

Fer-ho seria contraproductiu en un moment de crisi en què el que cal és crear riquesa i en què el que cal és no afeixugar ni les empreses ni els empresaris. Seria una sobrecàrrega potser petita però psicològicament dolenta, negativa. Per tant, no ho farem.

No he dit mai, en canvi, que no posaríem taxes, i, de fet, n'hi hem posat. Ho dic per aclarir les coses. La taxa del sanejament d'aigües, per exemple; i com que ha estat un servei eficaç, no ha provocat crítiques importants, perquè de fet tothom sap pel seu fur intern que la modernització del país —posar-lo a to—, pot requerir actuacions que no podem fer sense l'ajut de sectors directament interessats.

Però, com abans els he dit, he de parlar també dels instruments financers que la Generalitat pot tenir. Si s'imposa el criteri que defensa el Govern de Madrid, que ja els he dit que ha recorregut contra l'Institut de Crèdit Agrari, les nostres possibilitats d'acció seran limitades i, amb aquesta limitació, serà difícil fer segons quines polítiques o plantejar segons quines exigències. De fet, ja durant l'anterior Legislatura cada cop que el Consell Executiu va plantejar temes relacionats amb les Caixes, per exemple, hi hagué una gran oposició i una gran obstrucció per part de l'Administració.

Amb tot, si el Parlament em dona la confiança, el Consell Executiu presentarà un projecte de llei de creació de l'Institut Català de Finances, d'acord amb les competències que li donen els articles 12.1.6 i els 52 i 54 de l'Estatut.

Parlaré —i els demanaré el seu suport— amb tots els partits que en els seus programes electorals preveuen organismes d'aquest tipus, perquè tots ells ens han d'ajudar, de conformitat amb els seus programes, a aconseguir una inflexió del que actualment és la política del Govern de Madrid.

Pel que fa a les Caixes, el Consell reprendrà el desplegament de les competències previstes en l'article 10.4 i 12.1.6 de l'Estatut. En aquest sentit, enumero uns elements a tenir en compte i les accions a realitzar: els Decrets 303/80, que caldrà completar, i el 560/83, que entrarà en aplicació enguany; el Decret 170/83, de desplegament de la Llei 4/83, de Cooperatives de Catalunya, regulant les competències en matèria de cooperatives de crèdit i Caixes rurals; les negociacions iniciades per tal que el projecte de llei del Govern socialista sobre coeficients d'inversió, recursos propis i obligacions d'informació d'intermediaris financers no signifiqui una greu retallada a les competències autonòmiques; la planificació de les declaracions de comptabilitat, el desplegament en el seu dia del projecte de l'Administració central de reforma dels òrgans de govern de les Caixes, llei que nosaltres entenem que té una orientació antiautonòmica, que entenem que ha de ser de bases i que pel que coneixem constitueix un motiu de preocupació molt fort per al Govern de la Generalitat.

Anem ara a un altre punt. Anem a un dels grans temes pendents de la legislatura anterior, que és el de la nova organització territorial de Catalunya, que, com vostès saben, l'article cinquè de l'Estatut faculta que faci la Generalitat. És un tema difícil lligat amb altres problemes no ben resolts de caràcter institucional, com el de les Diputacions, però, si el solucionem bé, pot reforçar molt el sentit d'unitat del nostre poble per dos motius: perquè la nova estructura territorial ha de reforçar, ha de reforçar el paper de la Generalitat com a institució de representació i de govern, i perquè ha de comportar una redistribu-

ció del poder dintre de Catalunya en un sentit de reforçament de les comarques i de les vegueries. La institucionalització d'aquesta nova organització requerirà un procés de desenvolupament legislatiu de gran complexitat que haurà de comprendre la regulació comarcal, la regulació de les entitats supracomarcals i, donant unitat a tot l'esquema territorial, la promulgació d'un text legal que reguli en el seu conjunt l'Administració local de Catalunya. La institucionalització de la comarca, al meu parer, resulta inqüestionable; amb tot, la nova ordenació territorial ha de basar-se en primer terme en la institució municipal, que d'acord amb la legislació vigent, constitueix la cèl·lula bàsica de l'esquema territorial.

El procés general de democratització de la vida política ha comportat la consolidació del principi d'autonomia municipal. La Generalitat és la primera a abonar i defensar aquesta autonomia, que comporta, indispensablement, un alt grau de responsabilització. Però les limitacions derivades de la insuficiència de l'àmbit municipal per a la prestació de determinats serveis obliga a cercar àmbits territorials més amplis, cosa que justifica la necessitat de la comarca, que ha de tenir la consideració d'entitat territorial dotada de personalitat jurídica, a part de la tradicional reivindicació i l'arrelat sentiment comarcal que hi ha a Catalunya.

Dins de l'apartat comarcal cal fer especial esment al restabliment de l'organització tradicional de la Vall d'Aran, tal com ja es preveu en la Disposició addicional primera de l'Estatut d'Autonomia.

Finalment, la institucionalització de la vegueria o regió està prevista en l'Estatut, si bé sense el caràcter d'institució obligatòria que confereix al municipi i també a la comarca. Però la seva necessitat és determinada pel fet que la interrelació Generalitat-comarques requereix un nivell intermedi.

El nou esquema territorial requereix lògicament un plantejament de conjunt de tota la problemàtica de delimitació de les competències inherents als diferents nivells territorials. S'ha de superar la situació actual de múltiples instàncies político-administratives que creen confusió i que sovint representen un fre per a les institucions autonòmiques. Sens perjudici de la possibilitat de descentralització o delegació, a comarques o a municipis, de competències que actualment són atribuïdes a la Generalitat, l'atribució de competències a les noves entitats territorials ha de resultar necessàriament d'una redistribució global. Aquesta facultat correspon a la Generalitat. En aquest sentit i en el marc de la Llei reguladora de les bases de règim local, el procés legislatiu que estructurarà l'organització territorial de Catalunya contemplarà molt especialment el redimensionament de les Diputacions en la línia de limitar el seu paper a aquelles competències que constitueixen el seu nucli essencial, aquell nucli que fa que una diputació sigui una diputació.

Per aconseguir aquest objectiu es propugnarà la realització de les oportunes transferències de serveis a la Generalitat i l'assignació a les comarques d'aquelles competències que siguin susceptibles de ser exercides a nivell comarcal. En la mateixa línia tendent a l'eliminació d'aquells organismes que, per respondre a una concepció centralista de l'Estat, deixen de tenir sentit en l'actual Estat de les autonomies, propugnem la limitació dels actuals Governos civils. No els ocultem que totes les notícies que rebem en una línia absolutament en contra del que havien estat els programes dels partits —en aquest cas del

PSOE— van, em sembla, a un reforçament dels Governos civils, cosa que, nosaltres, des d'un punt de vista autonòmic i català, considerem altament negativa. Però cal recordar que, contràriament a les Diputacions, els Governos civils no gaudeixen d'un reconeixement constitucional. En aquest sentit, efectuarem les gestions necessàries prop del Govern de l'Estat per veure si pot actuar d'acord amb el seu antic programa i no amb les seves orientacions actuals.

Finalment, per completar aquestes línies programàtiques, diré que el Govern de la Generalitat s'oposarà enèrgicament a tot possible intent de crear nous òrgans polítics i territorials destinats a ser un contrapoder de la Generalitat. L'extraordinària importància d'una nova estructura territorial de Catalunya aconsella aprofundir al màxim el seu estudi, evitant les conseqüències negatives que podrien derivar d'una actuació precipitada, d'un «Déu nos en guard, que ja està fet». Això determina la conveniència, aquesta prudència determina la conveniència d'incorporar a aquest estudi les aportacions de les institucions afectades i d'aquelles entitats que pel seu alt nivell científic estiguin en condicions de contribuir eficaçment a aquesta empresa. I en aquest mateix sentit, tot i que arribat el cas, si calgués, no defugiríem la responsabilitat que ens imposa la majoria absoluta, entenem que les lleis que han de regular la nova organització territorial de Catalunya s'han d'elaborar amb la participació i el consens de totes les forces polítiques, i, en conseqüència, manifesto la nostra voluntat d'efectuar tots els esforços que siguin necessaris per aconseguir que el desenvolupament legislatiu en aquesta matèria obtingui el màxim suport de la totalitat dels Grups parlamentaris.

Abans de donar per acabat aquest punt, vull referir-me al tema de la província única. És cert que aquesta seria la manera més segura de resoldre positivament el tema de les Diputacions, que és un tema que representa —i cada cop sembla que es vulgui que ho representi més— un gran obstacle per al desenvolupament autonòmic. És cert que aquesta seria la manera més segura de resoldre positivament el tema de les Diputacions. És cert, també, que aquesta solució entronca amb una llarga tradició de pensament polític català i que, de fet, entronca també amb el que fou la situació durant la Generalitat republicana. I és cert que hi ha diverses forces polítiques, les de reconeguda sinceritat catalanista, que ho propugnen. Tanmateix, en aquest discurs d'investidura no puc prendre cap compromís formal en aquest sentit. El tema és complex dintre de Catalunya mateix, molt, i ja he dit que en això hem de mirar d'aconseguir el màxim consens possible i actuar amb prudència. Seria millor una llei no tan satisfactòria o no tan perfecta des d'un determinat punt de vista —ni que fos el nostre—, però que comptés amb una acceptació més general que no pas a l'inrevés. També cal recordar que la província única requeriria la conformitat de la majoria del Congrés de Diputats i del Senat. Tot això no em permet, per tant, de prendre un compromís ferm sobre aquest punt concret; simplement puc dir, això sí, que aquesta seria la millor solució.

Faré esment ara de tres temes que, per la seva importància, han preocupat fortament aquesta Cambra, i que també han preocupat els que durant el període anterior vàrem dirigir l'Administració de la Generalitat: són la funció pública, l'Escola d'Administració Pública i la seguretat ciutadana.

L'actual estat de tramitació del Projecte de Llei de reforma

per a la funció pública obre les portes, per fi, a la possibilitat de tenir una llei de la funció pública de la Generalitat. Una vegada sigui ferma la llei de reforma per a la funció pública, presentarem, al cap d'uns sis mesos, el nostre projecte de llei. Indubtablement, la llei necessitarà un desplegament de disposicions reglamentàries, que farem al llarg d'aquesta legislatura, alguna de les quals, però, s'haurà d'establir immediatament a l'aprovació de l'esmentada llei, com és el reglament per a l'accés a la funció pública catalana, que volem que es produeixi als tres mesos d'aprovació de la nostra llei.

Vull destacar alguns punts bàsics del contingut de la llei de la funció pública. Primer, regularà les condicions en les quals, mitjançant lleis d'aquest Parlament, es podran crear cossos o escales administratives en les quals, d'acord amb els nivells respectius, s'integrin les persones que desenvolupen les activitats administrativo-burocràtiques, atribuïdes actualment a cossos o escales de funcionaris transferits o a categories de la Generalitat. Segon, de la mateixa manera regularà les condicions per crear els cossos facultatius o d'alta especialització, quan la possessió d'un títol sigui condició necessària per a l'exercici de determinades funcions, o quan les que calgui exercir necessitin un alt nivell d'especialització, per bé que en això darrer serem restrictius. I, tercer, aquesta integració de funcions adequada a cadascun dels nivells dels cossos o escales és el que ens ha de permetre d'oferir els elements de promoció professional interna, que correspondrà aleshores a l'Escola, en facilitar aquest tipus de promoció.

Una vegada aprovada per aquest Parlament la llei de la funció pública de la Generalitat, estarem en condicions de presentar la corresponent llei de creació dels cossos o escales d'administració i, successivament, la resta de cossos facultatius. Aprovades les lleis de creació d'aquests cossos o escales, correspondrà a l'Escola d'Administració Pública, com els deia, la preparació de les proves de selecció i dels cursos de formació, de manera que, en el termini més breu possible, puguem començar ja la tasca d'integrar en els cossos de la Generalitat el personal que actualment hi treballa, que actualment hi presta serveis, i que té expectatives d'ingrés com a funcionaris de carrera, així com la integració en ells dels funcionaris procedents d'altres Administracions. La importància d'aquesta llei fa que el meu desig sigui que aquesta norma legal també sigui fruit de l'acord i del consens de totes les forces polítiques representades en aquest Parlament.

Vull destacar ara alguns altres aspectes que l'Escola ha de tenir —l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. D'entre ells, vull fer esment, en primer lloc, dels cursos d'habilitació per als llocs de comandament de tot nivell, de manera que aquests, quan s'hagin fet en nombre suficient, puguin ser condició necessària per ocupar els llocs esmentats. En segon lloc, l'ampliació del seu abast formatiu en el camp dels funcionaris de les corporacions locals, en estreta col·laboració amb elles, amb les corporacions. En tercer, el desenvolupament massiu de cursos de perfeccionament per als funcionaris que actualment presten serveis a la Generalitat, i, en quart lloc, les activitats de documentació i recerca en el camp de les ciències de l'Administració. Amb això no esgota les possibilitats que es preveuen per a l'Escola d'Administració Pública, però, en tot cas, són els projectes immediats que cal dur a terme en aquesta legislatura.

En un altre ordre de coses, i pel que fa a la seguretat ciutadana, amb l'aprovació pel Parlament de Catalunya de la Llei de la policia autonòmica i la Llei de coordinació de les policies locals, es va adequar ja el marc legal necessari per donar compliment al que estableix l'article 13 de l'Estatut d'Autonomia. Un cop creada la Policia Autonòmica, és voluntat de la Generalitat de dur a terme el seu ple desenvolupament, atorgant-li la totalitat de les atribucions que li corresponen, d'acord amb l'Estatut. En aquest sentit, espero que la Junta de Seguretat de Catalunya repregui la seva missió de coordinació de l'actuació de la Policia Autonòmica amb els cossos i forces de les dues Administracions i que actui, al mateix temps, com un veritable organisme de promoció i d'impuls de la nostra policia.

La Policia Autonòmica, per dur a terme aquestes funcions, ha d'ampliar el seu nombre d'efectius, així com els mitjans tècnics i la infraestructura adequada, però això requereix que la Generalitat efectui —i ho farà— totes les gestions adients prop de l'Estat central a fi d'obtenir els recursos financers necessaris. A l'últim, cal recalcar que la policia de Catalunya no és solament l'autonòmica, sinó que també ho són les policies locals. La tasca de coordinació de policies locals que hem emprès permetrà a aquestes una major professionalització i l'accés als recursos tècnics necessaris amb els quals podrà complir més eficaçment la seva responsabilitat, les responsabilitats que té assignades.

És obvi que el nostre programa no s'esgota en temes econòmics, de benestar social, d'Administració..., sinó que té —ja ho he dit—, un component bàsic de signe nacional, el qual, en una part important, es manifesta a través de la llengua i de la cultura. Dic en una part important, no pas exclusiva, no només a través de la llengua i de la cultura, perquè també es construeix Catalunya a través de la convivència —i molt—, de la creació i del reforçament del teixit social, de la política de benestar social, de la lluita contra els desequilibris territorials i a favor del reforçament de les comarques, de l'esforç per superar la crisi i mitigar l'atur, de l'esforç perquè ningú o el mínim de gent possible se senti desemparada, o també es construeix Catalunya, simplement —com més d'un cop he dit— portant el metro a Santa Coloma de Gramenet. També a través de tot això es consolida el cos nacional de Catalunya. De tota manera, és innegable que l'acció cultural constitueix un factor bàsic de reconstrucció nacional. Crec que les línies bàsiques de la política cultural dels anteriors quatre anys continuen essent vàlides; per tant, em permeto de recordar aquestes línies bàsiques: defensa a fons de les competències de la Generalitat; suport a les iniciatives i entitats d'ordre cultural sense dirigir-les; recuperació dels grans dèficits d'infraestructura cultural; recuperació, conservació i reutilització del patrimoni artístic; suport a la indústria cultural; difusió de la cultura i voluntat d'estimular arreu l'ànsia cultural; política d'obertura a les grans cultures del món. Les conseqüències d'aquesta política han estat i han de continuar essent, entre moltes altres —com uns exemples poso aquests ara: continuar avançant cap a l'ideal que no hi hagi cap població —almenys cap població mitjana de Catalunya— que no tingui biblioteca, un petit museu, un esbart i una coral, un teatre i un grup teatral, o bé anar consolidant les nostres editorials, o bé evitar, com ara es pretén, que la competència en una activitat, tan important des d'un punt de vista de política cultural i de defensa de la identitat com és el vídeo, no ens sigui novament presa; o bé facilitar les traducci-

ons catalanes... Uns quants exemples, entre molts. Aquestes i moltes altres han de ser les conseqüències de la nostra política cultural.

Cal remarcar com un element molt important d'aquesta política cultural la concepció global del que és avui la realitat i l'activitat cultural a Catalunya. El sentit globalitzador del nostre nacionalisme va permetre molt aviat fer un plantejament actual i de conjunt del fet cultural a Catalunya superant l'àmbit i el sentit més estrictes del mot. He dit i repetit molts cops, per exemple, que Barcelona és la capital mundial de l'edició en castellà, i que això ens enorgulleix, que això ens complau i que volem ajudar que continuï essent-ho. I puc afirmar ara que la col·laboració entre la Generalitat i les iniciatives i entitats culturals en llengua castellana a Catalunya és intensa i fructífera.

He de fer també una especial referència a la política lingüística. La llengua catalana continua essent una característica fonamental de la nació catalana. La llengua és el nervi de la nació. I d'altra banda, el bon coneixement de les dues llengües per part de tots els ciutadans catalans, que és un objectiu obviament a llarg termini, constitueix un fet central de la nova Catalunya de progrés, d'equilibri i de convivència.

Durant aquesta legislatura caldrà dedicar més esforç a l'ensenyament del català, precisament en els ambients no catalanoparlants. Crec que es podrà fer això ara millor que fa tres o quatre anys perquè em penso que alguns recels i també algunes precipitacions estan superats. Afortunadament, avui el perill d'enfrontament comunitari ha estat superat. No dic que definitivament, perquè els perills no passen mai, però avui ha estat superat. Però no hem d'oblidar que ha estat superat perquè som molts, som molts els qui hem fet un esforç de mutu respecte. I no hem volgut aprofitar els eventuais avantatges que hi poguéssim haver dels enfrontaments comunitaris. Cal que aquest esforç, el continuem fent, perquè la unitat de Catalunya i la bona convivència entre tots els seus ciutadans són els valors més importants que tenim, són els valors més importants que tenim.

En la consolidació d'aquesta unitat i per tal de potenciar els seus elements més dinàmics, ens proposem facilitar una millor interrelació entre el que s'anomena cultura d'*élite* i els ambients populars. Per això, accentuarem l'oferta cultural especialment en els medis de Catalunya on n'hi ha menys dotació.

I, en aquest sentit, formulo, formularé una àmplia convocatòria dirigida als diversos sectors culturals de Catalunya per a compartir aquesta proposta dinamitzadora.

Observin que em refereixo constantment i en tots els terrenys a la necessitat d'obertura. De vegades, aquesta voluntat de la Generalitat de projecció, de projecció del país, de projecció catalana, ha trobat obstacles per part del Govern central. Hi ha hagut reticències que crec que són injustificades, fins i tot injustes. Perquè nosaltres hem defensat de vegades millor que gent que hi tenia més responsabilitat directa els interessos generals de l'Estat. I la Generalitat no ha pretès mai desbordar el marc de les seves competències. És més, ha actuat sempre d'acord amb les corresponents i més altes instàncies de l'Estat. Simplement ha volgut, la Generalitat ha volgut que Catalunya, en tant que cultura, en tant que llengua, en tant que economia i en tant que país, fos present en el món. Som tan sovint criticats els catalans de no obrir-nos prou; de vegades pels qui no ens deixen obrir. Som tan sovint criticats els catalans de no

obrir-nos prou, que no hauríem de ser criticats ni obstaculitzats quan justament volem projectar-nos enfora i volem obrir les nostres portes a les influències foranes.

D'aquesta projecció, en tenim necessitat, però, a més, hi tenim dret. Dret condicionat en el camp polític i en certs aspectes també en l'econòmic. Però dret ple en el camp cultural i lingüístic. Perquè, en nom de què i en nom de qui es pot impedir que la llengua catalana i la cultura catalana es projectin amb tota llibertat arreu del món? «En nom de què i en nom de qui, aquí, a Catalunya, hom ha dit, se'ns pot voler impedir això?»

Per tant, aquesta política de projecció enfora i d'obertura a fora, la pensem continuar durant aquesta legislatura.

Senyores i senyors Diputats, crec que Catalunya està en condicions de dur a terme durant els propers anys un formidable desplegament. No només un desplegament institucional i polític, sinó un desplegament global, un desplegament de la societat catalana.

La societat catalana ha estat durament ferida per aquests anys de crisi, però té també uns recursos molt importants. Pot jugar unes cartes molt positives no solament vistes les coses en les coordenades espanyoles sinó també europees. Catalunya té un pes considerable a causa, entre moltes altres coses, de la seva infraestructura, del seu nivell cultural, del seu esperit empresarial, de la seva tradició industrial, de la seva capacitat d'obertura, de la seva creativitat, de la seva constant vinculació amb Europa i, sobretot, de la força del seu teixit social, de l'operativitat de la seva societat civil. És per tot això que Catalunya té cartes de cara al futur, que té possibilitats i el moment és bo. En molts aspectes, és un moment de represa.

El programa que proposo a la seva aprovació pretén ajudar i potenciar aquest desplegament. Però, per a ser eficaç, cal que aquest programa i jo mateix, que el proposo, siguem fidels a la voluntat de diàleg i d'entesa en tot i, especialment, en tres grans camps: el social, el cultural, el polític. No és tan important que aquest diàleg i aquesta voluntat d'entesa arribin a ser del tot reeixits com que siguin mantinguts amb tenacitat; que si no reïxen avui es torni a provar a veure si reïxen demà.

En el camp social hi ha alguns grans problemes, el de l'atur principalment, que cap govern no resoldrà, ara per ara, ni aquí ni a Madrid. Només l'acció de la societat sencera —ja ho he dit abans— pot ser eficaç, i aquesta acció es necessita també per assumir tots els costos que comporta la superació de la crisi, especialment la crisi industrial.

En el camp cultural vivim un moment de gran proliferació d'iniciatives, de tota mena i a tot nivell. Són iniciatives i realitats sovint contradictòries, com correspon a una societat com la nostra, però, en darrer terme, positives i creatives. Són el conjunt d'iniciatives pròpies d'una societat viva.

Tot això es produeix, a més, quan s'ha consolidat la convivència en el país. Aquesta vitalitat és la vitalitat de tots.

Catalunya està creant un model de societat civil que, per la seva complexitat, la seva tolerància, el seu equilibri i la seva operativitat és molt positiva. És un model fins i tot exportable, un model que ens deixa ben situats en el conjunt d'Europa.

Doncs bé, això requereix i alhora permet una gran tasca de síntesi. Una síntesi no vol dir un sincretisme, vol dir trobar la formulació capaç de potenciar tot el que, tot i essent divers, està lligat per la comuna pertinença a aquesta societat catalana que deia.

Això és feina dels intel·lectuals més que dels polítics. Amb tot, la Generalitat té un paper important a jugar en el reforçament d'aquest model cultural català i a facilitar el clima de síntesi i d'integració.

Finalment, hi ha la voluntat d'entesa política, tants cops esmentada en el transcurs d'aquest discurs, la qual, si bé ha de trobar en aquest Parlament el primer lloc de manifestació, ha d'ésser present en totes les nostres accions i en les relacions amb totes les institucions polítiques catalanes.

Tot això requereix la creació, o la recreació, d'un clima. D'un clima polític, sobretot, que no tenim prou.

L'endemà mateix de les eleccions, jo escrivia, en una nota particular meua —tot i que alguns polítics que no són de Convergència i Unió, d'aquest Parlament coneixen— sobre l'orientació de la política de la Generalitat en els propers anys, que teníem i tenim una bona convivència ciutadana, però que, en canvi, no hi havia prou pacificació en la classe política. I que calia aconseguir-la, aquesta pacificació. No em puc estar de llegir-los una part d'aquesta nota, que, d'altra banda, explica el to del meu discurs la nit del dia 29 d'abril. Aquell discurs en el qual vaig dir que la victòria que acabava d'aconseguir Convergència i Unió es posaria al servei de tot el poble de Catalunya. També dels qui no ens havien votat o que havien estat els nostres adversaris més directes, i que es posaria també, o s'intentaria posar, al servei del progrés general a tot l'Estat. Jo deia: «Cal desterrar l'odi, perquè els he de dir que crec que, en el món polític, ha arribat a infiltrar-s'hi, almenys, una certa dosi d'odi. I així no podem anar.»

Després de les eleccions municipals de l'any 1979, vaig trametre una circular a la militància de Convergència Democràtica, en la qual els deia: «Hi ha hagut eleccions municipals, les eleccions municipals han comportat un enfrontament polític directe, de cos a cos, amb la gent d'un mateix poble, moltes vegades petit. No heu de permetre mai que això trenqui la convivència en els vostres pobles. El dia que per raons polítiques, quan vosaltres sortiu de casa al matí i pel carrer trobeu que ve un vostre adversari polític, sentiu la necessitat de passar a l'altra vorera, aquell dia s'haurà trencat quelcom de molt decisiu a Catalunya, i hauréu deixat d'estar en condicions de construir un país. I això pot passar, i cadascú ara ha d'analitzar les pròpies responsabilitats en aquest fet. I, a més, ha de veure com se superen.

Jo deia, doncs: cal desterrar l'odi; cal evitar —deia— la fractura del cos polític i cultural. El perill —afegia jo— sobretot es dona en el cos polític, i cal evitar —deia— la fractura institucional, el divorci i l'enfrontament entre institucions, que les institucions no serveixin per construir, sinó simplement per disparar-se les unes contra les altres.

No es pot dir que les coses darrerament vagin pel camí d'ajudar el que jo escrivia el 30 d'abril. Certament que no hi van —i em permetran que els faci ara una petita expressió d'ordre personal. No puc deixar de manifestar-los que, aquest discurs, el faig des d'un doble sentiment. Un, un sentiment trist i dolgut, en l'ordre personal i en l'ordre de país, i en l'ordre del que en podríem dir d'humanitat. I un altre sentiment és la voluntat d'afirmació més enèrgica, més decidida i més sacrificada que mai de servir aquest nostre país contra els qui el volen ensorrar. Una voluntat tranquil·la i serena, en el fons i en la forma; els països es construeixen a través del fons i de la forma, i sempre

a través de la dignitat i de l'ètica. Una resposta tranquil·la i serena, però massissa, contundent i irrefutable. I, naturalment, una resposta feta des de la il·lusió de la confiança i de l'esperança, perquè la tristesa és perfectament compatible amb l'energia, amb la voluntat renovada i amb la il·lusió, amb la confiança i amb l'esperança. I nosaltres continuem necessitant això, no podem perdre la il·lusió, la confiança en nosaltres mateixos, i l'esperança. No ens ho hem de deixar robar.

Senyores i senyors Diputats, jo estic convençut que som un país ple de possibilitats, i crec que en el fons de Catalunya batega la convicció que les tenim, aquestes possibilitats, que això no es perd. No ens deixem prendre ni la il·lusió ni la confiança en nosaltres mateixos. Tots la necessitem. Acabariem essent tots pobres igual, tots despallats igual, tots desvalguts igual, tot el país. Les necessitem tots, aquesta confiança en nosaltres mateixos i aquesta il·lusió. Això no és un problema polític, això és un problema de moral·lectiva.

Senyores i senyors Diputats, tenim una indústria renaixent, tenim una agricultura dinàmica, tenim un turisme expansiu, tenim una activitat cultural forta, tant a nivell popular com d'*élite*, tenim una convivència ben guanyada, tenim unes institucions pròpies que es consoliden, tenim una societat civil

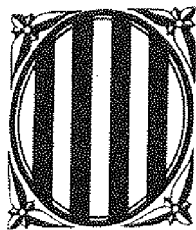
força, capaç de servir d'exemple i d'impulsor a tot Espanya i a molts llocs d'Europa, tenim la força de la nostra afirmació com a poble i alhora de la nostra capacitat de projecció i d'obertura.

És des d'aquesta convicció, avui més ferma que mai, i de la voluntat de ser el president de Catalunya, és a dir, de tots els catalans, avui més forta que mai i és des de la fe que tinc, de la fe més forta que mai que tinc no pas en una mítica Catalunya abstracta, sinó en aquesta nostra Catalunya d'avui, que els demano que no deixem perdre, que tots plegats no deixem prendre'ns per ningú la il·lusió, que pensem que els moments en què sembla que les coses estan més malament de vegades són els bons per refer-se, que no ens deixem prendre per ningú la il·lusió, la confiança i l'esperança que ens han de permetre fer de Catalunya un país de plenitud.

El Sr. PRESIDENT: Il·lustres senyores i senyors, membres de la Cambra, per donar lloc a la preparació de les intervencions dels Il·lustres representants dels Grups parlamentaris, suspendrem ara la sessió per reprendre-la demà, dia 30, a les onze del matí.

Se suspèn la sessió.

(Són les dotze i sis minuts del migdia.)

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Sèrie P - Número 3

II Legislatura

Any 1984 (primer període)

Presidència del Molt Honorable Sr. Miquel Coll i Alentorn

Sessió Plenària núm. 2

Segona i darrera reunió,
tinguda dimecres 30 de maig de 1984

SUMARI

La sessió, suspesa ahir, es reprèn avui quan manquen tres minuts per a un quart de dotze del matí.

L'I. Sr. Secretari Primer dóna lectura dels noms dels diversos Grups parlamentaris que han estat constituïts abí com dels de llurs Portaveus (p. 26).

El M. H. Sr. President fa avinent una qüestió de procediment (p. 26).

S'inicia tot seguit el debat d'investidura del candidat a la Presidència de la Generalitat, M. H. Sr. Jordi Pujol (p. 26).

Seguint l'ordre de menor a major, primerament, pren la paraula el Diputat M. H. Sr. Barrera, del G. p. d'Esquerra Republicana (p. 26).

Respon el M. H. Sr. Candidat a la Presidència de la Generalitat (p. 29). Pren de nou la paraula el M. H. Sr. Barrera (p. 31).

Pel G. p. del PSUC, intervé el Diputat H. Sr. Gutiérrez i Díaz (p. 31). Respon el M. H. Sr. Pujol (p. 35). Intervé de nou el Diputat H. Sr.

Gutiérrez i Díaz (p. 36). Torna a respondre el M. H. Sr. Pujol (p. 37) i de nou intervé el Diputat H. Sr. Gutiérrez i Díaz (p. 37).

Pel G. p. Popular, pren la paraula el Diputat I. Sr. Bueno (p. 37). Respon el M. H. Sr. Candidat a la Presidència de la Generalitat (p. 41).

Pren de nou la paraula el Diputat I. Sr. Bueno (p. 43).

La sessió se suspèn a dos quarts i vuit minuts de dues del migdia i es reprèn quan manquen quatre minuts per a un quart de sis de la tarda.

Continua el debat d'investidura del candidat a la Presidència de la Generalitat, M. H. Sr. Jordi Pujol.

Intervé el Diputat I. Sr. Obiols, del G. Socialista (p. 43). Respon el M. H. Sr. Pujol (p. 47). Replica el Diputat I. Sr. Obiols (p. 50). Intervé de nou el M. H. Sr. Pujol (p. 51) i contrareplica el Diputat I. Sr. Obiols (p. 52).

Finalment, pren la paraula el Diputat I. Sr. Subirà i Claus, del G. p. de Convergència i Unió (p. 52).

La sessió se suspèn quan manca un minut per a tres quarts de set de la tarda i es reprèn a dos quarts i cinc minuts de vuit del vespre.

L'I. Sr. Secretari Primer dona lectura als articles 78 i 79 del Reglament del Parlament, sobre el procediment que cal seguir per a efectuar la votació nominal per crida per a l'elecció del M. H. Sr. President de la Generalitat (p. 54).

La I. Sra. Secretària Tercera procedeix a fer el sorteig del nom del Diputat que ha d'encapçalar la votació (p. 54).

Els I. Srs. Secretaris Primer i Segon criden cada una de les I. Sres. Diputades i cada un dels I. Srs. Diputats per tal que emetin oralment llur vot (p. 54).

Un cop efectuat el recompte de la votació, el resultat obtingut és el següent: 87 vots a favor del M. H. Sr. Jordi Pujol i Solel; 44 en contra i 4 absències (p. 55).

El M. H. Sr. President de la Generalitat adreça uns mots de regreïament a totes les I. Sres. Diputades i a tots els I. Srs. Diputats i tot seguit pronuncia el discurs final de la sessió d'investidura (p. 55).

El M. H. Sr. President clou la sessió amb un breu parlament fet en nom de la Mesa (p. 56).

La sessió s'aixeca a les vuit del vespre en punt.

La sessió es reprèn quan manquen tres minuts per a un quart de dotze del matí. Presideix el President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el Lletrat Sr. Vintró.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat en funcions, acompanyat de tots els H. Srs. Consellers en funcions.

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió. Prego a l'Il·lustre senyor Secretari que tingui la bondat de llegir els noms dels Grups parlamentaris que s'han constituït i els noms dels portaveus designats.

El Sr. SECRETARI PRIMER: «Als efectes del que disposa el punt primer de la norma supletòria del Reglament per a la sessió d'investidura, es fa avinent que, d'acord amb l'article 18 del Reglament, els cinc Diputats elegits per les llistes electorals d'Esquerra Republicana de Catalunya, ERC, han constituït el Grup parlamentari d'Esquerra Republicana. Els sis Diputats elegits per les llistes electorals del Partit Socialista Unificat de Catalunya, PSUC, han constituït el Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat de Catalunya. D'acord amb l'article 20 del Reglament han designat com a portaveu l'Il·lustre senyor Rafael Ribó i Massó. Els onze Diputats elegits per les llistes electorals d'Aliança Popular en coalició con el Partido Demócrata Popular y Unión Liberal, AP-PDP-UL, han constituït el Grup parlamentari Popular. D'acord amb l'article 20 del Reglament han designat com a Portaveu l'Il·lustre senyor Jordi Fernández i Diaz. Els quaranta-un Diputats elegits per les llistes electorals del Partit dels Socialistes de Catalunya, PSC-PSOE, han constituït el Grup Socialista al Parlament de Catalunya. D'acord amb l'article 20 del Reglament han designat com a portaveu l'Honorable senyor Lluís Armet i Coma. Els setanta-dos Diputats elegits per les llistes electorals de Convergència i Unió, CiU, han constituït el Grup parlamentari de Convergència i Unió. D'acord amb l'article 20 del Reglament han designat com a portaveu l'Il·lustre senyor Antoni Subirà i Claus.»

El Sr. PRESIDENT: Voldríem que tinguessin present els Grups parlamentaris que l'article 20 del Reglament no fixa el termini de què disposen aquests Grups per nomenar el seu portaveu. Malgrat això, convindria que els Grups que no ho hagin fet ho facin al més aviat possible.

I ara, doncs, s'iniciarà, amb les intervencions dels Il·lustres representants dels Grups parlamentaris, el debat. Aquestes intervencions, com és sabut, són de trenta minuts, i l'ordre

d'intervenció vindrà fixat amb relació inversa al nombre de Diputats que els integren, és a dir, de menor a major.

En conseqüència, doncs, dono la paraula a l'Il·lustre portaveu del Grup parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, que és...

El Sr. HORTALÀ (de l'escó estant): El Molt Honorable senyor Heribert Barrera.

El Sr. PRESIDENT: Doncs el Molt Honorable senyor Heribert Barrera té la paraula.

El Sr. BARRERA: Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, el Grup parlamentari d'Esquerra Republicana va escoltar ahir amb molta atenció el discurs del Molt Honorable senyor Jordi Pujol, President de la Generalitat en funcions i candidat a la Presidència de la Generalitat.

El discurs, en el seu conjunt, no ens va sorprendre. El President Pujol es manifestà fidel a la línia general del seu pensament polític i, com era d'esperar, al programa del seu partit.

Amb gran part del que va dir, podríem estar-hi d'acord si prescindíssim de la massa prudent ambigüitat de moltes de les seves paraules. El senyor Pujol va demostrar una vegada més la seva voluntat de defugir compromisos i d'actuar amb les mans lliures —és el seu dret i té majoria suficient per fer-ho. Però, davant la situació actual de Catalunya, hauríem preferit una actitud més compromesa.

Em sembla molt bé la voluntat dialogant i el desig d'assolir els màxims consens, però hi ha qüestions sobre les quals caldria prendre-hi partit, i el rigor en els principis i la claredat en els adjectius no són necessàriament incompatibles amb la flexibilitat en la tàctica.

En aquest debat, essencialment polític, no crec que valgui la pena examinar punt per punt el programa que ens exposà el candidat a la Presidència, ni tampoc disposaria de temps per fer-ho; em limitaré, doncs, als aspectes més essencials del discurs i, en particular, al que per a nosaltres és —en el moment present— el més important de tots, a saber, la defensa de Catalunya, que, com va dir el senyor Pujol, és avui un país agridit en la seva identitat.

Nosaltres coincidim plenament amb el candidat a la Presidència sobre la realitat d'aquesta agressió. Fa molt pocs dies, llegíem al diari la referència d'una reunió que va celebrar-se a porta tancada el dia 15, a Toledo, i veïem que s'atribuïen al President del Govern, el senyor Felipe González, les paraules següents: «El terrorisme al País Basc és una qüestió d'ordre públic, però el veritable perill és el fet diferencial català.»

L'endemà, el mateix diari posava en boca de l'ex-President

en el curs d'aquesta legislatura. I, en el cas que en qualsevol moment la Presidència de la Generalitat estigués en mans d'una altra persona, nosaltres, evidentment, continuariem donant suport a una iniciativa d'aquest tipus.»

Jo no puc creure que el que el senyor Pujol considerava oportú de fer fa quatre anys, quan l'Estatut tot just començava a aplicar-se, no ho consideri igualment oportú ara que, com ell ha dit, la seva aplicació està ja en una fase avançada i quan —com he explicat jo en aquests tres exemples precisos— les seves mancances ens apareixen indiscutibles. Potser fa quatre anys era una mica aviat per parlar-ne, i precisament per això Esquerra Republicana va esperar fins al segon semestre del 1983 per plantejar la qüestió en el terreny parlamentari. Però, qui gosaria dir que en el curs dels quatre anys pròxims això serà encara prematur? Jo voldria recordar aquest punt de vista; que la mateixa Constitució, en el seu article 148, posa un termini de només cinc anys per a la reforma dels Estatuts de les Comunitats Autònomes que hagin accedit a l'autonomia per la via de l'article 143.

He dit al començament, senyores i senyors Diputats, que per a nosaltres les qüestions més importants en el programa del candidat a la Presidència eren les referents a l'autonomia, però em sembla que no és necessari insistir-hi. I, ara, encara que sigui molt ràpidament i sense aprofundir-la, hi ha alguns altres aspectes del programa que desitjariem comentar.

En primer lloc, un tema puntual i a hores d'ara relativament menor: el de les cambres agràries. La posició del nostre partit és prou coneguda, tant més que la vam reiterar a finals de la legislatura passada. I bé, el que ha dit en concret el senyor Pujol em sembla satisfactori, perquè, evidentment, significa que, quan finalment tingui lloc el traspàs —no sabem quan—, les actuals cambres desapareixeran i seran substituïdes per unes noves entitats amb increment dels serveis i amb més representativitat, coses totes dues que només poden satisfer els pagesos de Catalunya.

No em sembla prou satisfactori, en canvi, el que ha dit el senyor Pujol en relació amb l'ensenyament i la cultura. La urgència de la millora qualitativa de l'ensenyament públic i les vies d'aquesta millora em sembla que haurien merescut un més ampli desenvolupament, no solament perquè un bon sistema educatiu és condició necessària de la modernització del país i és la base mateixa de la democràcia, sinó també perquè, en un sistema mixt com l'actual, el baix nivell de l'ensenyament públic té com a conseqüència un desenvolupament artificial i, al meu entendre, excessiu de l'ensenyament privat.

Pel que fa a la cultura, deixaré de banda realitzacions puntuals que el meu partit propugna —com, per exemple, la creació de l'Orquestra Nacional de Catalunya—, però en termes generals haig de fer constar que no ens sembla que l'impuls a la creació intel·lectual i artística —sense intervencionismes ni paternalismes— hagin merescut del candidat l'atenció necessària.

Anàlogament, lamentem que en parlar de la projecció de la nostra cultura a l'exterior i, en general, dels contactes culturals fora de Catalunya, el senyor Pujol no hagi fet cap esment dels altres països de llengua catalana. Si no en altres aspectes, almenys en aquest, la germanor del País Valencià, Catalunya Nord i les Illes, mereixia d'ésser subratllada.

Unes poques paraules encara respecte a l'atur. Ens congratu-

lem que el senyor Pujol coincideixi amb nosaltres a apreciar la necessitat d'un subsidi permanent i que reconegui l'extraordinària gravetat que socialment té l'atur juvenil.

Estem d'acord que, en relació amb l'atur, tot el que pot fer-se des de la Generalitat resultarà molt insuficient, però, precisament per això, desitjariem que la Generalitat prengués consciència del fet que la seva responsabilitat davant els catalans l'obliga a exercir, si cal, el seu dret d'iniciativa legislativa prop del Govern i de les Corts de l'Estat, per mínimes que siguin les probabilitats que tingui de ser escoltada.

Pel que fa al tema agrari, valorem positivament l'atenció que li va dedicar el candidat a la Presidència en el seu discurs. És sabut que Esquerra Republicana mantenia en el seu programa electoral que el desenvolupament del sector agrari havia d'ésser considerat com a prioritari. Ens felicitem, doncs, que en aquest terreny es manifesti, també, una coincidència satisfactòria.

Per acabar amb aquests temes sectorials, voldria encara esmentar la qüestió de l'endeutament de la Generalitat; el senyor Pujol no en va parlar, i, en fer referència a la política practicada durant l'anterior legislatura, potser hauria hagut de parlar-ne.

Esquerra Republicana va oposar-se sempre a aquest endeutament, que pesarà ja d'una manera molt negativa sobre els pressupostos d'enguany i d'anys successius. En l'actual situació de crisi econòmica ens sembla molt bé el compromís de no crear nous impostos ni establir recàrrecs sobre els existents, però no menys necessari em semblaria un compromís de no augmentar el deute, excpete per a inversions indiscutiblement productives, el profit de les quals reverteixi directament sobre la Generalitat.

Bé, amb això he arribat a la fi d'aquesta ràpida revista del programa que proposa el senyor Pujol, com a candidat a la Presidència de la Generalitat, i em cal dir ara quin judici global mereix aquest programa a Esquerra Republicana.

Evidentment, de tot el que he anat dient em sembla que es desprèn que, malgrat les nostres reserves, el nostre vot difícilment podria ser negatiu. Però, ¿vol dir això que els mèrits intrínsecs del programa del senyor Pujol justificarien ja, des d'ara, un vot a favor en la votació d'investidura? No; no, almenys, sense uns complements d'informació, sense unes precisions i sense uns aclariments que caldria que el candidat ens donés en una nova intervenció. Però això era veritat fa pocs dies i ja no és veritat ara. Esquerra Republicana, en l'específica situació present, ha decidit prescindir, a l'hora de votar, de si aquestes explicacions ens són o no ens són donades. Durant la passada legislatura vam votar la investidura del President Pujol i vam mantenir-li el nostre suport al llarg dels quatre anys, sense formar part del Govern, perquè calia que Catalunya fos governada i calia que en l'etapa inicial de l'autonomia hi hagués estabilitat i continuïtat. Esquerra Republicana va deixar de banda els seus interessos de partit, entenent que hi havia un interès nacional superior, al qual havíem de sotmetre'ns.

No ens reca haver-ho fet, malgrat que els electors semblen no haver-ho apreciat gaire; en tot cas, la història jutjarà. Ara ens trobem en una situació similar i la qüestió del programa esdevé relativament secundària. El candidat no necessita els nostres vots per a ésser investit, car el sufragi popular li va

del Govern, senyor Calvo Sotelo, aquesta cinica recomanació: «Espanya es troba poc vertebrada, i per aconseguir una major integració cal potenciar la immigració a Catalunya, amb el sentiment espanyol que comporta.»

Jo no afirmo pas, senyores i senyors Diputats —i em guardaria molt bé de fer-ho— que els senyors González i Calvo Sotelo hagin dit realment això que se'ls atribueix, però el sol fet que es pugui pretendre plausiblement que ho han dit i també el fet que no hi hagi hagut —que jo sàpiga— cap desmentiment encara demostren fins a quin punt té una base real l'agressió a la qual el President Pujol es referia. D'aquesta agressió, d'altra banda, en tenim moltes altres proves; la llista podria ser molt llarga perquè, com ens deia el mateix candidat, hi ha una erosió contínua de l'autonomia a través de decrets, ordres, reglaments i decisions administratives. Hi ha també una rebaixa patent de l'Estatut —almenys tal com nosaltres l'enteniem—, a través de les lleis de bases i de les sentències del Tribunal Constitucional, i hi ha, en fi, una discriminació persistent de la llengua catalana, ja que els drets dels castellano-parlants a Catalunya continuen essent interpretats de tal manera que representen servituds inadmissibles per als qui parlem català.

Davant d'aquesta situació, quines mesures proposa el senyor Pujol? En el discurs que vam escoltar ahir, poques i insuficients, al nostre entendre. Ens hauria agradat, per exemple, menys resignació davant del retard en els traspassos, i ens hauria agradat també una afirmació més clara de la voluntat de no acceptar sense recurs que certs traspassos —com el de l'INEM, per exemple— ens siguin definitivament refusats. Hauriem volgut, encara, una posició definida sobre les lleis de bases. Els compromisos que s'han pogut assolir en les discussions parlamentàries a Madrid, molt rarament han estat satisfactoris, i el candidat ni va parlar de les lleis aprovades, ni va jutjar bo fer esment de la llei de regulació de les bases del règim local —actualment en tràmit—, la qual, si s'aprova sense molt profundes esmenes, serà absolutament nefasta per a Catalunya.

Creu el senyor Pujol que, davant de l'agressió que sofrim, el camí de solució es pot trobar en una simple discussió a fons amb el President del Govern? No cal dir que nosaltres desitjaríem que fos així, però no podem evitar la malfiança quan recordem, per exemple, el procediment pel qual l'actual Govern de l'Estat ens obligà a substituir, per les valoracions, la metodologia que havia unànimement acceptat la Comissió Mixta en favor de l'establerta pel Consell de Política Fiscal i Financera, molt més desfavorable per a Catalunya.

La construcció de l'Estat de les autonomies i, en conseqüència, l'autonomia catalana, es troben ara en una fase crucial. En aquests moments, tot és possible; res no està definitivament fixat encara. Com un fang encara tendre, l'Estatut pot prendre una forma o una altra, i els errors que es facin ara després serà molt difícil rectificar-los. Per això, el rigor, la vigilància i la fermesa són més indispensables que mai. Ens ha complagut moltíssim escoltar novament dels llavis del senyor President de la Generalitat en funcions l'expressió de la seva convicció que Catalunya és una nació. Fa quatre anys vam votar-lo perquè, com ens recordava ahir, va anunciar un programa nacionalista, un govern nacionalista i un President nacionalista. Però no n'hi ha prou de dir-se nacionalista, cal actuar com a tal. I, per exemple, quan el senyor Pujol parla de la utilització a fons de

les competències estatutàries, voldríem que això no quedés només en intencions i que, al final d'aquesta nova legislatura, un repàs de l'Estatut no portés, com ara, la trista constatació que una bona part de l'Estatut encara és lletra morta.

El senyor Pujol va dir que l'aplicació de l'Estatut es troba en fase avançada. No sé si això és ben cert, però el que sí que és clar és que, com més avançada estigui l'aplicació, més exigent cal ser amb la Generalitat, més urgent esdevé posar en aplicació tot allò que no ho està encara i, sobretot, més necessari és fer el balanç del que aquesta aplicació ha permès o no ha permès de fer, de cara a la solució dels problemes de Catalunya.

La constatació d'aquest balanç em porta a un tema que és particularment important als ulls del meu partit i del qual, estranyament, el candidat a la Presidència no ha dit absolutament res. Aquest tema és la qüestió de la reforma de l'Estatut.

Per què caldria reformar l'Estatut, tal com nosaltres hem proposat reiteradament? No pas pel simple desig d'acumular competències, sinó perquè precisament la pràctica, l'experiència, ha demostrat que moltes competències que nosaltres no tenim i que altres tenen ens són absolutament indispensables. No entraré ara en una llarga reiteració del que molts de vostès ja coneixen, però permetin-me, tanmateix, uns pocs exemples referint-me, precisament, al discurs del candidat. El senyor Pujol esmentava ahir la negativa total de Madrid de parlar del traspàs de l'INEM. Creu el senyor Pujol que això seria possible si el nostre Estatut ens atorgués explícitament, com el d'Extremadura, la «distribución y gestión de los fondos para la protección del empleo»?

El senyor Pujol ens parlà també de la negativa total a parlar del traspàs de les obres hidràuliques, i de les dificultats que això posava en els propòsits del seu Govern, de dur a terme una política de regadius, desencallant temes com el de la regulació del Segre, o el dels canals d'Algerri-Balaguer, de Xerta al riu Sènia, o de la Segarra-Garrigues; fa més d'un any, Esquerra Republicana ja reclamava, en una moció en aquest Parlament, que, un cop esgotats els terminis previstos, es presentés sobre aquesta qüestió un recurs davant el Tribunal Constitucional. Res no es va fer. Però, és que aquests traspassos ens podrien ser negats si el nostre Estatut ens reconegués explícitament les competències que tenen en matèria d'aigües Aragó o Andalusia? Allí on el nostre Estatut parla només d'aprofitaments hidràulics, els d'aquestes dues Comunitats Autònomes parlen tots dos de recursos i aprofitaments hidràulics, i l'Estatut d'Aragó dona a la Comunitat Autònoma competència sobre «proyectos, construcción y explotación de los aprovechamientos hidràulicos, canales y regadíos.»

Un darrer exemple encara, però aquest particularment important: el del concert econòmic. El senyor Pujol se n'ha declarat personalment partidari. Qualsevol anàlisi seriosa em sembla que deixa clar els seus avantatges polítics i tècnics en el cas particular de Catalunya; per què, doncs, no reclamar el concert si el tenen ja Euskadi i Navarra?

He dit abans que trobava molt estrany que el senyor candidat a la Presidència no hagués dit res de la reforma de l'Estatut. En efecte, això ens ha resultat inexplicable, recordant que, el 24 d'abril de 1980, el senyor Pujol va dir, en aquest mateix Saló: «Vull declarar la meua intenció, com a candidat a la Presidència de la Generalitat, d'iniciar el procés de reforma de l'Estatut dins del marc estatutari i d'acord amb el que diu la Constitució

donar ja una majoria suficient, però, en la peculiar situació que s'ha creat aquests darrers dies, entenem que el President de la Generalitat, en tant que persona, considerem que ha d'estar sotmès, com tot ciutadà, a l'imperi de la llei, necessita tenir dintre i fora de casa nostra el màxim prestigi, la màxima autoritat, perquè el prestigi de la Presidència es confon —i els nostres adversaris ho veuen prou clar— amb el prestigi de la nació catalana.

En la mesura que els nostres escassos vots poden augmentar el prestigi de la institució, considerem un deure patriòtic no regatejar-los, i és per això que anuncio des d'ara que aquest vespre —tal com vam fer el 1980, perquè som nacionalistes i la defensa de la identitat nacional passa per nosaltres davant de tot— els Diputats d'Esquerra Republicana votarem afirmativament en la votació d'investidura del Molt Honorable senyor Jordi Pujol i Solel.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable candidat, senyor Jordi Pujol, té la paraula.

El Sr. CANDIDAT A LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT (Jordi Pujol): Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, en resposta a la intervenció del Molt Honorable Diputat senyor Barrera, en representació d'Esquerra Republicana, voldria fer els següents comentaris: primer, jo tinc, des de diversos punts de vista —polítics i no polítics—, més motius que ningú per malfiar-me del que en podríem dir la política i les orientacions de l'actual Govern de Madrid, de l'actual Govern socialista.

A més, és cert —ja ho vaig explicar ahir, i ho podria documentar— que hi ha tota una sèrie d'actuacions —ahir les vaig anunciar en termes generals, genèrics—: que si ordres, que si lleis, que si simplement ignorància —pura i simple ignorància que existeix un Estatut d'Autonomia, etcètera..., tota una sèrie de coses que fan un gruix molt considerable i que totes tenen un punt de coincidència, que és una actitud antiautònoma.

I això, dit així, sense embuts, sense cap mena de matis, gairebé, perquè és així. Matisos, després n'hi podrem introduir, i m'agradarà de fer-ho, però diguem que, com a actitud bàsica, hi ha hagut aquesta aquests últims temps.

També sembla cert que, en el terreny, ja, de les idees, les afirmacions que es van fer, sembla, a Toledo —i dir «sembla» és un eufemisme— són molt greus. I no ho són en el terreny del que en podríem dir, únicament, que si hi ha una ordre mal feta, que si hi ha una ordre que oblidava tal o tal altra competència, sinó quant a actitud de fons.

Ara bé, davant això es poden agafar diverses i diferents actituds, i la nostra, la que jo propugno, és la de saber combinar, tan bé com sapiguem, la fermesa, el màxim possible de rotunditat, el màxim possible, a més, de força —perquè, sense força, no es fa res—, el màxim possible de suport popular català, el màxim possible de suport d'aquest Parlament, de les forces socials de Catalunya, el màxim possible de suport fora de Catalunya, que hi hagi fora de Catalunya sectors d'opinió intel·lectuals, polítics, econòmics, socials que vegin les coses d'una altra manera de com es van expressar a Toledo, de com s'expressen, de vegades, a través de petits actes —però significatius— administratius... Força i fermesa. Però, per posar això al servei d'una actitud sistemàticament negociadora

i per posar això al servei d'aquell criteri que jo he expressat molts cops —de fa molts anys, però sobretot durant els meus quatre anys de presidència última—, que és que el nostre objectiu no és pas mai buscar l'enfrontament amb l'Administració i amb el Govern centrals, sinó l'acord i l'entesa.

Per tant, aquesta ha estat la nostra línia d'acció en el passat. Naturalment, això vol dir que, de vegades, hem tingut autèntics enfrontaments, perquè cada vegada que es vol negociar de debò, es pot, molt fàcilment, arribar a un moment de trencament, d'aixecar-se, d'anar-se'n, i es torna o no es torna, però pot passar això. Evidentment, hi ha moments tensos, i, d'altra banda, com que hi ha hagut, durant aquests últims quatre anys, algun moment en el qual la situació ens ha estat posada molt difícil, aquests moments han existit. Però entenc que nosaltres hem d'utilitzar tota la força que puguem recollir per continuar duent a terme una política sistemàtica de negociació i de recerca de l'acord.

Per exemple, nosaltres, algun cop hauríem pogut posar alguns recursos que no hem posat. Sempre s'ha tractat de recursos que, pel fet de no posar-los, això no equivalia a renunciar definitivament a un dret. Però no els hem posat, i el Parlament ho sap, perquè jo he dit —i ara ho torno a dir— que, entre un recurs d'aquests —que, de vegades és una cosa molt important, però que, per dir-ho així, no prescriu; es pot posar d'aquí a un temps— i, en canvi, mantenir el clima dialogant, el màxim clima dialogant possible amb el Govern central, jo preferiria continuar mantenint el màxim clima dialogant possible.

De vegades, en canvi, hem posat recursos per unes coses molt remenudes, però els hem posat perquè, realment, si no els posàvem, allà, definitivament, nosaltres perdíem una competència o un dret que consideràvem que realment teníem. Però, si no era així, de vegades, nosaltres hem renunciat al que se'ns deia des d'instàncies jurídicament molt importants —i molt fidedignes per a nosaltres—, i hi hem renunciat en funció d'un criteri polític, que era de dir: «A nosaltres, el que ens interessa és poder continuar mantenint un bon clima de negociació».

En aquest sentit, encara hem fet més, i, si ara jo els llegís més trossos de la carta que ahir els vaig llegir, dirigida al President del Govern, això ho il·lustraria —això que vaig a dir ara—; ens hem ofert, per tal de poder incidir positivament en aquesta actitud que jo, amb tota rotunditat, qualifico de no positiva des del punt de vista autònic, a assumir responsabilitats globals d'Estat.

És a dir, surto de la base que l'Estat té molts problemes de tot ordre, fins i tot autònoms; amb objectivitat hem de dir que la construcció de l'Estat de les Autonomies és difícil. Però després té molts altres problemes: problemes econòmics, per exemple, grans, greus problemes econòmics; problemes d'altre tipus, de tota mena. I comprenem que en tot aquest garbuix de problemes hi poguésser haver, de part dels representants màxims de l'Estat i del Govern central, unes actituds en què la incapacitat —i no hi dono cap to pejoratiu— de resoldre i d'assumir tots els problemes poguésser donar lloc a sortides, per dir-ho així, poc positives, poc pensades i poc constructives des del punt de vista d'un tema que per a ells és nou, que no encaixa amb la seva mentalitat tradicional ni amb la seva, diguem-ne, cordial inclinació, que és el tema autònic.

I, per tant, nosaltres hem anat més enllà, fins i tot; ens hem

ofert, hem dit: «Nosaltres estem disposats a col·laborar tant com es pugui, amb la màxima comprensió, amb l'assumpció dels problemes globals d'Estat, dintre els quals hi ha la necessitat de resoldre el tema autonòmic, i, dintre el tema autonòmic, de resoldre bé el tema de l'autonomia de Catalunya, que, com que és una nació i no és una regió i té una tradició autonòmica, necessita una resolució que estigui d'acord amb aquestes característiques i no amb un criteri vagament descentralitzador, o falsament, de vegades, descentralitzador.»

Bé, nosaltres, Molt Honorable senyor, entenem, jo entenc que aquesta és la línia que hem de seguir, perquè és la línia més constructiva des d'un punt de vista general, i fins i tot, sincerament, perquè crec que aquesta serà una línia, allà a la llarga, més eficaç que no pas, potser, altres plantejaments de més radicalitat.

En tot cas, voldria que quedés clar que aquesta actitud nostra no comporta cap mena de dimissió, no comporta cap mena de renúncia, no comporta cap mena de voluntat de nosaltres mateixos de disminuir allò que entenem que és el sostre que ens dóna l'Estatut, i allò que entenem que és el sostre que, amb el temps, hem d'aconseguir per a l'autonomia catalana, que, evidentment, ha d'anar, en alguns aspectes, almenys, més enllà del que entenem que és avui l'Estatut.

En aquest sentit, voldria dir també unes paraules sobre el tema de la reforma de l'Estatut. No és, en absolut, que jo defugí, no és que jo, diguem-ne, exclogui —al contrari, i ara m'explicaré— la possibilitat o la necessitat de procedir en un moment determinat a intentar la reforma de l'Estatut. De tota manera, voldria recordar que, tal com vaig explicar ahir, per a mi, en aquests moments, hi ha uns problemes previs, més urgents, més importants —més urgents i més, diguem-ne, més incisius— en el que és el funcionament actual i en les possibilitats de l'Estatut, que són, primer: defensar-nos de la política de retallada, d'erosió, de rosec sistemàtic que hi ha. Fer-ho amb tota una sèrie de recursos que hauriem de mirar d'evitar, a través d'una negociació més eficaç, i fer-ho a través, evidentment, de l'elaboració de les lleis de bases, i, òbviament, fer-ho, sempre que calgui —i, per desgràcia, cal molt sovint—, a través dels recursos al Tribunal Constitucional.

Més coses que hem de fer d'una manera immediata —ja ho vaig dir ahir—: hem de replantejar alguns aspectes, concretament, de la LOFCA, que s'estan demostrant enormement negatius des del punt de vista d'una autonomia de les característiques de la catalana.

Una altra cosa que hem de plantejar —ja ho vaig dir ahir— és la revisió de les clàusules financeres, no solament en l'aspecte concret que ara acabo d'esmentar de la LOFCA, sinó també en el sentit que, com vostès saben, segons l'article 45 de l'Estatut, nosaltres, a finals del 85, hem de plantejar aquesta revisió de les clàusules financeres.

També hem d'estar preparats —si no és que ho hàgim de fer abans— perquè quan s'acabin els sis anys de vigència de l'Estatut, fem els recursos que calguin per tot allò que no se'ns hagi estat traspasat. Ara bé, a part de tot això hi ha dos aspectes als quals no renuncio gens ni mica: un que és que, eventualment, per a determinades coses podríem fer ús de l'article 150 de la Constitució, que permet l'assumpció o el traspàs de determinades competències, per llei orgànica de les Corts Generals, de certes competències no previstes en l'Estatut, però de certes

competències a la Generalitat; crec que és un camí al qual, en principi, no hem de renunciar i, òbviament, hi ha finalment el tema de la reforma de l'Estatut. Jo crec, senyor Barrera —ho crec fermament—, que nosaltres haurem d'iniciar, intentar de dur a terme un procés de reforma de l'Estatut en un moment donat. El que passa és que vostè ho ha dit i, naturalment, comprenc que pugui tenir una valoració negativa en el seu cas, en el seu discurs, però jo no volia agafar segons quins compromisos precisos i massa concrets. És cert, no vull agafar segons quins compromisos precisos i massa concrets de data, de moment, de manera de fer-ho. Crec que no. El que hi ha és que sí que nosaltres hem de fer la reforma de l'Estatut, cosa que, d'altra banda, és absolutament normal; ningú se'n pot escandalitzar, hi ha dos articles de l'Estatut, concretament, que parlen de la manera de com s'ha de dur a terme la reforma de l'Estatut. Per tant, una cosa que és prevista pel mateix Estatut d'Autonomia no és perquè ningú, absolutament —òbviament, ara no em dirigeixo a l'Esquerra Republicana—, s'escandalitzi que diguem que efectivament arribarà un moment en què haurem de replantejar el tema de la reforma de l'Estatut. Però, més quant al moment i al lloc i quant a la manera, no em sembla del cas de dir-ho en aquest moment.

Voldria dir-li que no ens fem massa il·lusions sobre segons quins punts, perquè algunes d'aquestes competències que tenen a Extremadura o que té l'Aragó, posem per cas, no els han servit tampoc perquè els fessin aquest traspàs. Vull dir, el traspàs d'aigües —posem per cas—, o el traspàs en qüestions laborals tampoc no s'ha fet en aquests estatuts, potser és que no ho han reclamat, però no s'ha fet. I, en tot cas, a mi el que em preocupa, senyor Barrera, en el tema de l'aigua, per exemple, no és que en el nostre Estatut hi hagi una possible interpretació que és una argücia, una argücia, diguem-ne, una mica trapella del que és realment el text i de com es va fer el text. No és això, és que la llei d'aigües, la llei d'aigües que el Ministeri intenta tirar endavant i que estem negociant —he de dir que tinc l'esperança que puguem incidir en aquesta llei d'aigües, una llei prou positiva com d'altres vegades, i aquí sí que he d'introduir matisos al que he dit al començament de tot, altres vegades hem aconseguit, però, si aquesta llei d'aigües anés endavant, tant li faria que tinguéssim l'Estatut que tenen els extremitans, que tenen els aragonesos, com el que tenim nosaltres. Per tant, el principi, la bandera, fins i tot, de la reforma de l'Estatut, no l'hem d'abandonar, la reforma d'una manera o d'una altra, amb més o menys amplitud, s'haurà de fer, però —hi insisteixo— en aquest moment el problema que tenim, per exemple, en aquest tema no és la reforma de l'Estatut, sinó que és evitar que la llei d'aigües es dugui a terme d'una manera que, de fet, a nosaltres i als aragonesos ens deixaria sense, absolutament, cap mena de possibilitat pel que fa a la política hidràulica.

Finalment, dos petits, molt petits comentaris respecte a dues observacions que ha fet el Molt Honorable senyor Diputat: té raó, cal insistir més en la necessitat que tenim de col·laborar amb els països de llengua i cultura catalanes. Ahir no en vaig fer esment; ara, doncs, corregeixo no pas aquest oblit sinó el fet que ahir, concretament, fos una de les coses dintre de les moltes de què no vaig parlar. Comprend que aquesta és especialment important i mereixia, si més no, una breu i puntual referència.

Pel que fa referència a l'endeutament, li he de dir que sempre ha estat —i així hi ha la història d'aquests quatre anys per demostrar-ho i, d'altra banda, era condició que posava el mateix Parlament— criteri meu que l'endeutament havia de fer-se en funció sempre d'inversions indiscutiblement productives —utilitzo exactament les paraules que ha emprat vostè—, indiscutiblement productives, i que, en el futur com en el passat, mirarem de ser molt prudents en aquest temps. I dic en el passat perquè vostè recorda perfectament com en l'anterior Parlament més d'un cop nosaltres ens vàrem haver d'oposar a tota una sèrie d'esmenes de diversos grups polítics per tal que ens endeutéssim més; no menys, sinó més. Per tant, som conscients, participem del seu criteri que cal actuar amb prudència, però, en tot cas, també vull afegir que sempre va ser i serà en la línia de les inversions indiscutiblement productives.

Per acabar, Molt Honorable senyor, voldria repetir, voldria subratllar el que ha estat l'inici de la meua intervenció en la política dels propers quatre anys, si aquest Parlament em dona la seva confiança, en la seva relació amb l'Administració central es basarà, d'una banda, en una voluntat constant de negociació, en una voluntat constant de defensa a través del diàleg i de la negociació dels nostres drets, però, òbviament, això fet des d'una actitud absolutament increbantable de defensa i d'afirmació dels drets nacionals de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable senyor Heribert Barera té la paraula.

El Sr. BARRERA (*de l'escó estant*): Senyor President, si m'ho permet, des de l'escó, perquè és una intervenció brevíssima. Jo no vull pas ara reprendre totes les qüestions de la meua intervenció a les quals ha alludit el Molt Honorable senyor President; tanmateix hi ha un punt que em sembla que sí que és bo de puntualitzar, i és que és cert que, si el nostre Estatut digués el que diu el d'Extremadura o el d'Aragó, potser tampoc no ens traspassarien algunes coses, o no ens les haurien traspasat fins ara, però el que sí que és cert és que, aleshores, si anéssim al Tribunal Constitucional haurien de donar-nos satisfacció, mentre que amb l'Estatut actual segurament que no. I, després, hi ha un altre punt important, i aquest em sembla que és més important encara, i és que —potser jo vaig equivocat, ja saben vostès que jo no tinc pas una formació jurídica— em sembla que, si l'Estatut ens donés competència exclusiva sobre recursos i aprofitaments hidràulics, aleshores la llei d'aigües no seria vàlida sinó amb caràcter supletori: nosaltres podríem fer la nostra llei d'aigües.

Res més, moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Bé, doncs, ara, d'acord amb el que hem establert, desitjo donar la paraula a l'Illustre Portaveu del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat de Catalunya, senyor Gutiérrez Díaz.

El Sr. GUTIÉRREZ I DÍAZ: Senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats, en prendre la paraula, en nom del Grup parlamentari del Partit Socialista Unificat de Catalunya, en l'inici d'aquesta nova legislatura, vull significar, més enllà de les profundes diferències que hi puguin haver entre les propostes polítiques, econòmiques i socials expressades ahir en el discurs del senyor Jordi Pujol i les del PSUC, la nostra coincidència a valorar com un fet històric, transcendent i positiu per a la consolidació de la democràcia i l'autonomia el comença-

ment d'aquesta segona legislatura autonòmica en el procés de recuperació nacional.

És aquest un patrimoni de tots els ciutadans de Catalunya i és un mèrit també de tots els pobles d'Espanya per la seva contribució a la defensa de la democràcia i la constitució. Però aquest patrimoni és, al mateix temps, un compromís per a tots i una responsabilitat que ningú, absolutament ningú, no pot defugir, però que tampoc ningú no pot intentar monopolitzar sense incórrer no sols en una fallàcia, sinó en el perill d'afeblir el projecte col·lectiu de la nostra comunitat nacional.

El mes de març, un grup d'intel·lectuals catalans feren públic un document sobre la realitat de Catalunya del qual voldria llegir avui i aquí un paràgraf perquè considero que defineix amb molta fortuna el marc en què s'ha de portar el debat polític i social per enfortir, des de les posicions més confrontades, el nostre procés autonòmic. Diu així: «Hi ha un principi fonamental que hauria de ser rigorosament respectat per totes les institucions polítiques i les forces socials: el principi del pluralisme, que significa la impossibilitat de formular qualsevol tipus d'exclusió política, social o cultural d'algun sector d'aquesta societat o d'algun projecte que emergeixi en el seu si. Ningú no té dret a imposar models únics o definitius sobre Catalunya». És des d'aquesta concepció que el PSUC, amb el patrimoni d'una trajectòria de partit dels treballadors, de partit d'esquerres, de partit nacional català, es pronuncia avui davant les propostes que es desprenen del discurs del President en funcions i candidat a la presidència, senyor Jordi Pujol, i, alhora, exposem els eixos principals de les nostres propostes alternatives sobre les quals pensem fonamentar la nostra acció política i social en aquest Parlament i en el si de la societat.

Certament, l'extens discurs exposat ahir pel candidat davant la Cambra apareix com una allau d'opinions genèriques i qüestions concretes de difícil sistematització i amb una construcció tal que dificulta trobar-hi un fil conductor. Alhora, la diversitat de temes tractats, la manca d'una jerarquització rigorosa dels objectius i, fins i tot, la pobresa de dades sobre el coneixement de la nostra realitat política, econòmica i social fan molt difícil pronunciar-se sobre un programa de govern que assenyali un destí determinat per a aquesta legislatura. Més aviat, un hi creu reconèixer un estil que, recolzant en valoracions generals i en exemples anecdòtics, defuig el compromís en la programació de la tasca de govern.

Vull intentar, no obstant això, extreure algunes de les opinions que semblen desprendre's del discurs. I, tot començant per on acabava el candidat, vull manifestar, des del respecte personal i polític a les seves expressions de sentiment trist i dolgut, que cal una separació neta i inqüestionable entre les nostres institucions i les problemàtiques individuals. Ens correspon a tots, com a representants del poble, defensar la segona institució de Catalunya, és per això que entenem que la utilització política en un sentit o en un altre, de situacions particulars no sols és una manipulació inacceptable sinó que ens pot introduir en un procés extraordinàriament perillós que al final pugui desbordar a tothom. Cal, doncs, difondre des d'aquest Parlament un missatge de voluntat tranquil·la i serena en què la dignitat i l'ètica, òbviament, s'acompanyin de la total transparència al servei de Catalunya per damunt de qualsevol interès partidista o personal.

Creiem reconèixer en el discurs d'ahir una actitud que ten-

deix a carregar les insuficiències pròpies del govern autonòmic únicament i exclusivament en la política centralista del govern de l'Estat. El PSU, des de l'autoritat que ens dona una línia continuada de defensa del nostre autogovern —cal recordar que del PSU va sorgir la iniciativa del recurs d'inconstitucionalitat de la LOAPA, o dels pressupostos generals de l'Estat—, entén que cal una actitud rigorosa davant el Parlament i davant l'opinió pública que delimiti la responsabilitat i les insuficiències atribuïbles al govern de Catalunya en la primera legislatura, que no poden ser dissimulades amb una cortina de fum, amb gesticulacions anticentralistes que poden tenir punts de referència però que no haurien de ser un entorpiment a l'hora de valorar la nostra pròpia activitat.

Hem de defensar l'autonomia, però l'hem de defensar també exercint plenament les possibilitats d'autogovern més enllà de la mera gestió de les competències transferides.

Al cop d'ull a què el candidat ha limitat la seva valoració dels quatre anys de govern, li hauria estat bo afegir una anàlisi sincera i modesta de les pròpies insuficiències, examinant competències que tenen i que no s'han exercit en àrees importants de govern, com sanitat, ensenyament i agricultura.

Voldria assenyalar també una idea repetida al llarg del discurs i que podríem valorar inicialment com a positiva: la voluntat de consens i participació. Certament, el moment en què es troba el procés autonòmic, referit tant als traspassos com a la tasca legislativa, aconsella, amb bon sentit, obrir la participació en les Comissions Mixtes i la col·laboració efectiva en el procés legislatiu, tant més que han quedat pendents de la primera legislatura lleis tan importants com la d'organització territorial, la de la funció pública, la de l'Administració local i electoral..., totes elles esmentades explícitament pel candidat en el seu discurs.

El PSU, que expressa la seva voluntat de corresponsabilització i participació, entén que els aspectes positius de la proposta han d'anar lligats a una autèntica voluntat de participació i consens per part del Govern i del seu partit. Creiem, això no obstant, que, aquesta voluntat de cercar el consens i la corresponsabilització, caldria que quedés expressada amb solemnitat i sense reserves, ja que el candidat sol acompanyar aquesta invitació amb l'advertiment que compta amb la majoria absoluta, la qual cosa, si no es clarifica, resta credibilitat al seu oferiment.

Dèiem abans que volíem expressar, amb una certa sistematització, el que podríem considerar els eixos principals de les nostres propostes. Ens estem referint a les qüestions econòmiques, a la qualitat de vida, a la salut i les prestacions socials, a la política cultural i a la política institucional. Certament, les referències genèriques i pràcticament mancades de dades i de propostes concretes es mouen dins una línia d'arrel liberal conservadora que confia en una reactivació que ens ha de venir de fora, que, de fet, dona per bo el procés de reconversió i que invoca, d'una manera general, la necessitat de subsidiar els parats, sense delimitar una programació democràtica de l'economia en un marc global territorial.

Una política com la que el candidat dibuixa no pot obrir un procés de recuperació. Els problemes de l'economia catalana són problemes de fons, la solució dels quals no es pot trobar sinó fent plantejaments també de fons, plantejaments a llarg termini, que fins ara no s'han fet. En la visió dels problemes a fons i les seves solucions és on divergim profundament de l'ex-

posició del candidat a la Presidència. Aquest desacord el centrariem en tres punts, que són alhora els que, al nostre entendre, haurien de ser els eixos centrals de la política econòmica de la Generalitat. Aquests punts són: la reindustrialització, la lluita contra l'atur i el paper del sector públic en l'economia catalana.

L'objectiu central de la política econòmica a Catalunya ha de ser, ara com ara, el de la reindustrialització. I vull assenyalar que la política econòmica és una cosa de tots, i aquesta política de reindustrialització ha de ser un objectiu no solament de la Generalitat de Catalunya; ha de ser un objectiu de tota la societat catalana i de totes les seves institucions —la Generalitat, les organitzacions empresarials, els sindicats obrers i els ajuntaments—, però entenent que correspon la màxima responsabilitat a la iniciativa del Govern, tant en la creació d'instruments de participació com en la potenciació i l'orientació del conjunt de l'activitat econòmica, a partir de l'elaboració dels pressupostos de la Generalitat.

El PSU entén que és necessària l'elaboració d'un programa de quatre anys, al qual caldria dedicar 75.000 milions de pessetes anuals. Això s'acompanyaria de la creació del Consell d'Economia de Catalunya i del Consell de la Reindustrialització. El nostre objectiu ha de ser el de convertir Catalunya no únicament en una de les aglomeracions industrials més importants d'Europa; hem de convertir Catalunya —com va ser-ho en altres moments de la nostra història— en un nucli industrial decisiu a Europa, en un punt fort de la indústria europea. Per aconseguir-ho, cal fer un gran esforç. Si el fem, estem en condicions d'anar endavant, però si hi renunciem, no farem sinó recular i perdre posicions. La política de reindustrialització no vol dir, però, per a nosaltres, que s'hagin de tancar sectors o empreses, tot al contrari. D'una banda cal reconvertir les empreses existents i cal obrir-se a noves produccions. No creiem que s'hagin d'abandonar sectors dels que actualment hi ha a Catalunya. Tots ells respocen a necessitats reals i actuals de la població; tots ells tenen, doncs, futur en la mesura que hi ha una demanda, però poden no tenir-lo si no avancem en la bona direcció, si no es converteixen en sectors d'avantguarda.

Si les institucions d'autogovern, junt amb els empresaris i els sindicats, no estan presents en la reindustrialització de Catalunya, no pas per això la reindustrialització deixarà de tenir lloc, però es farà en condicions molt pitjors. Seran les empreses multinacionals les que la faran —ja ho han fet, en part, els darrers deu anys. Cal, doncs, definir una política de reindustrialització que impliqui reconversió i foment de l'ocupació, i fer efectiva la participació de la Generalitat en la determinació d'aquesta política i en la seva aplicació. Una política activa de reindustrialització ha d'implicar, també, l'adopció de mesures que facin emergir l'economia submergida: mesures de caràcter essencialment econòmic, industrial i fiscal, com també una política de foment i ajut al cooperativisme i a les societats anònimes laborals.

Aquesta línia de reindustrialització que proposem és ja en ella mateixa un instrument de lluita contra l'atur, però no ens escapa que no se n'assegura la solució. Certament, aquest és un problema greu, que cal afrontar sense demagògies ni falses promeses, i sí amb una clara voluntat de compromís. Volem dir amb això que el problema de l'atur no pot ser el problema d'una Conselleria, sinó la preocupació primera de tot un govern, un govern amb capacitat suficient per incorporar al di-

d'aquests col·lectius. Per això, el PSU ha estat el primer partit a reclamar un sistema públic, universal i gratuït en el moment de l'ús en matèria d'assistència sanitària; el Servei Nacional de la Salut. Al contrari, el candidat a la Presidència, en el seu discurs, s'ha pronunciat per un sistema mixt, mig públic i mig privat, però no ha explicat que el sector privat del seu model viu a expenses del diner públic, a través dels concerts de les clíniques i els hospitals privats. Per això, el PSU ha estat també el primer a proposar un sistema públic, universal i omnicomprensiu de serveis socials, que doni sortida específica i sectorial a cadascun dels problemes tan greus dels disminuïts físics i psíquics, dels desnonats, dels vells, de tots els que pateixen algun handicap biològic o social.

La iniciativa privada en el terreny de la salut i del benestar social només ha produït fins ara —la història de la situació heretada ho prova ben rotundament— més desigualtat social, territorial i assistencial.

Els desnivells de salut i de benestar social que clivellen la nostra societat sols es corregiran, a part el canvi de model de societat, amb una enèrgica i planificada acció pública i des de l'Administració pública. En aquest terreny, no valen els mers pronòstics. Cal prendre compromisos, cal dir rotundament si s'està per un model sanitari i de serveis socials que fomenti la igualtat entre tots els usuaris o si s'està per d'altres models que mantenen —si és que no l'agreugen— la desigualtat en l'accés a l'ús d'aquests serveis i —encara és més greu— en la seva qualitat.

L'experiència d'aquests quatre anys i el discurs que ahir se'ns va presentar deixen bon lloc a dubte sobre el tipus de model de prestació social que es proposa seguir el Govern de Convergència i Unió. Enfront d'aquest model, el PSU proposa una política que busca realment la igualtat i la solidaritat entre tots, a través de construir un servei públic de salut i de serveis socials que siguin a l'abast de tots els ciutadans, sense cap mena de discriminació.

Un ex-Diputat del PSUC, des d'una autoritat difícilment discutible, es preguntava ahir en les pàgines d'un diari: «¿És possible que durant els pròxims quatre anys es practiqui una política cultural oberta, integradora i participativa? ¿És possible que l'actual Parlament destini una part important del pressupost —no, com ara, d'un miserable 1,4%— a Cultura?» Perquè, si bé és cert que el futur de la nostra Comunitat depèn essencialment de la solució de la crisi econòmica, de la possibilitat de generar riquesa i de distribuir-la entre els ciutadans perquè tothom assoleixi un nivell de vida satisfactori, també és cert que depèn, en gran mesura, del desenvolupament cultural de Catalunya.

Cal, per tant, en aquest terreny, una acció decidida, imaginativa i participativa que s'enfronti amb el procés de dominació cultural de les multinacionals, que compti amb un sector públic català que jugui un paper destacat. Una política cultural concebuda com una forma de convivència exigeix una projecció activa sobre tot el territori de Catalunya, amb una col·laboració de tots els ajuntaments que permeti l'elaboració d'un mapa dels serveis culturals de Catalunya, i amb un programa específic per a les zones més infradotades, com, per exemple, les del cinturó industrial de Barcelona. I si aquesta política cultural ha d'ésser un dels eixos vertebradors de la reconstrucció nacional de Catalunya, ha de fer-se en la voluntat de diàleg

i de participació en l'elaboració per part dels qui en són protagonistes: els intel·lectuals i els artistes, les entitats culturals, els ajuntaments i els sindicats.

Cal delimitar en molts camps de l'activitat cultural quins són els problemes bàsics, quines són les necessitats més urgents. L'instrument per avançar en aquest camí, per definir l'estat de la qüestió, és l'elaboració d'un llibre blanc de la cultura, que permeti fixar una política de prioritats.

Un tema essencial en la política cultural a Catalunya ha d'ésser, sens dubte, la normalització lingüística. Tots ens hem felicitat de l'aprovació de la Llei; el PSU se sent satisfet de la seva participació, però cal un desplegament eficaç de la Llei i una dotació econòmica suficient, que hem reclamat amb insistència, junt amb la necessària unitat de criteris, des del Consell Executiu. Per aconseguir aquesta unitat de criteris entenem que la solució passa per l'adscripció de la Direcció General de Política Lingüística al Departament de Presidència. Mentre siguem tan lluny d'una situació normalitzada, la política lingüística no és ni pot ésser l'afer d'un sol Departament.

I, més enllà encara, una política cultural, avui, a Catalunya, exigeix plantejar-se la situació de la premsa periòdica en català; delimitar un model de televisió autonòmica que superi les precipitacions instrumentals i que asseguri el funcionament del tercer canal amb plena independència de programació, amb capacitat competitiva, aconseguint que els seus programes reflecteixin plenament la realitat catalana i tota la seva diversitat comarcal.

Cal plantejar-se també l'existència d'altres canals —municipals, supramunicipals o comarcals— elaborant urgentment l'estatut jurídic que n'asseguri la regulació i el funcionament. Així mateix, es fa necessari aconseguir la llei orgànica a nivell d'Estat que faci entrar la plurinacionalitat de Televisió Espanyola, dotar de suport i estatut estable les emissores de ràdio municipal, crear ens autònoms de cinema que signifiquin una certa administració de la indústria implicada i la generació d'una infraestructura de producció. Cal fomentar la vida teatral a totes les comarques de Catalunya; anar, amb una voluntat descentralitzadora, elaborant urgentment una llei de teatre que ordeni l'acció pública en aquest terreny i l'articuli amb la privada. I cal també treure les arts plàstiques de l'oblit en què han estat sotmeses i proposar-se com a objectiu, conjuntament amb l'Ajuntament de Barcelona, la creació del Museu d'Art Contemporani.

Una part decisiva dins del desenvolupament cultural de Catalunya és l'ensenyament, una matèria en la qual la Generalitat té competències plenes i, respecte a les lleis orgàniques, competències legislatives avui no desenvolupades. Hem de recordar que el Parlament no ha conegut el text del Govern sobre la llei d'ensenyament anunciada en el discurs d'investidura del 80, i ara el candidat no ens ha anunciat tampoc cap iniciativa legislativa de cara a l'ensenyament i la recerca.

Certament, el candidat ens ha parlat de millores qualitatives, però no podem oblidar les mancances prioritàries que existeixen encara. Però ni les promeses de millores qualitatives ni la necessària superació de les deficiències poden silenciar el tipus de política educativa que es proposa. En aquest sentit, el PSU es defineix una vegada més a favor de la xarxa pública catalana, democràtica, laica i de qualitat, amb la incorporació de les escoles del CEPEPC a aquesta xarxa, per la qual cosa cal la

fícil procés de superació del problema de l'atur els diversos sectors socials, creant els necessaris organismes de participació a tots els nivells.

En aquest sentit, el PSUC proposa la creació de l'Institut Català contra l'Atur Forçós, amb plena participació de les centrals sindicals representatives i amb l'objectiu de centralitzar tots els recursos econòmics de l'Administració autonòmica i central, distribuir-los amb criteris objectius i assegurar l'aportació econòmica, el desenvolupament de treballs socialment útils i el foment de mesures d'ocupació i assistencials. Entre les mesures de foment de l'ocupació, cal assenyalar l'elaboració de plans d'urgència, de manera immediata, a les comarques amb més del 25% d'atur i a les localitats de més del 30%; les primes a la creació de llocs de treball fixos en les zones més afectades pels plans de reconversió, i la subvenció als contractes d'aprenentatge d'ofici, per facilitar la incorporació de la joventut a l'activitat productiva.

Junt amb aquestes mesures, i com un element més de la lluita contra l'atur, som partidaris de repartir el treball existent, sobre la base de reduir progressivament la jornada laboral, ampliar les vacances, instaurar la jubilació progressiva començant a reduir les hores diàries de treball a partir dels cinquanta-cinc anys.

Més enllà del percentatge del 12% que el candidat atribueix a l'empresa pública a Catalunya en el seu discurs, aquestes tenen ja avui una notable importància per la repercussió que exerceixen sobre un nombre gran d'empreses privades. Es tracta, a més a més i en general, d'empreses públiques amb una llarga tradició a Catalunya, com la SEAT, ENASA, la Maquinista..., respecte a les quals la Generalitat té una gran responsabilitat que fins ara ha defugit, tot i que l'Estatut d'Autonomia l'obliga a ser-hi present.

Però junt amb una acció positiva des de la Generalitat al voltant de l'empresa pública existent a Catalunya, entenem que cal impulsar un nou sector públic, que ha de ser instrument essencial de la programació democràtica i de la reindustrialització. Aquest nou sector públic s'ha de basar en tres criteris. Primer, selectivitat en el tipus d'inversió; segon, eficàcia i transparència en la gestió, i, tercer, que no sigui subsidiari respecte al sector privat. Com a element fonamental d'aquest nou sector públic, és imprescindible de crear un sector financer públic català, com a instrument de la recuperació econòmica, que trenqui el monopoli del preu del diner i, per tant, que no es converteixi en un apèndix de la gran banca espanyola, que avui domina a Catalunya.

Atès que els serveis financers han de ser instruments de l'activitat econòmica i no un fi en ells mateixos, l'existència d'una banca comercial pública competitiva, gestionada segons criteris exclusivament tècnics, contribuiria a forçar millores en el conjunt dels sectors financers. El PSU, que considera clau aquest objectiu en un projecte de planificació democràtica per a la recuperació econòmica i social de Catalunya, ha aportat reiterades propostes concretes per iniciar el procés arran de la crisi de Banca Catalana i davant la privatització del Banc Atlàntic.

Un tema cabdal per a la recuperació econòmica i social de Catalunya és la política agrària, una política a la qual, efectivament, el senyor Jordi Pujol ha fet referència en el seu discurs. I ens ha parlat de la necessitat de crear un clima de confiança en el sector. Però el cert és que en els darrers quatre anys el Con-

sell Executiu no ha sabut crear aquest clima. És, doncs, en certa manera, malgrat que sigui implícitament, el reconeixement que en aquests quatre anys no s'ha modificat ni el més mínim element estructural al camp català, no s'ha incrementat el nivell de rendes com a conseqüència directa de l'acció de govern i s'ha limitat conscientment la participació dels sindicats a l'hora de fixar els eixos de la política agrària. En aquest marc, el tema de les Cambres Agràries adquireix una especial significació per la història recent quant al tema, pel que van significar en el debat d'investidura ara fa quatre anys i pels posicionaments presos ahir pel candidat.

El senyor Jordi Pujol ens ha dit que cal no utilitzar la qüestió agrària com una arma de lluita política, però és que el tema és profundament i evidentment polític, sense cap connotació instrumental, perquè és decisiu a l'hora de dibuixar el futur del sector agrari. I aplicar allò que el candidat ens va explicar ahir representa el manteniment dels pagesos i les seves famílies en la marginació municipal, confondre representativitat sindical amb prestació de serveis, deformar la tasca dels sindicats, mantenir ajuntaments paral·lels, corporativistes i, en molts casos, caciquils a tots els municipis de Catalunya. Significa fer cas de les tesis del sindicat USAC-Joves Agricultors, enfront dels posicionaments de la Unió de Pagesos, en aquests temes clarament ratificats en el seu tercer congrés.

El PSU està per la dissolució de les Cambres Agràries, per la creació d'un organisme de serveis globalitzador, exclusivament tècnic i professional i que arribi a tots els municipis de Catalunya; per atorgar als sindicats pagesos capacitat plena per a la prestació de serveis, per unificar la política agrària a escala municipal en els ajuntaments i perquè els únics interlocutors entre el pagès i l'Administració siguin precisament els sindicats.

Són, per tant, dos models confrontats de debat polític, senyor Pujol, i el fet que el Govern del PSOE no hagi dissolt les Cambres Agràries no pot ser esgrimit com a pretext a l'hora de prendre posició clara i definida davant una qüestió política transcendent que és a la base mateixa d'una política agrària d'estructura i rendes, d'orientació de conreus, que protegeixi l'explotació familiar i que generi mecanismes eficaços de finançament.

En el seu discurs, el senyor Jordi Pujol, a l'hora de referir-se a les prestacions socials, ens ha ofert una reflexió plena de bona voluntat sobre una sèrie de col·lectius que pateixen marginació: s'ha referit als parats —joves i adults—, als minusvàlids —físics i psíquics—, als malalts, als portadors de qualsevol handicap biològic o social. Però, davant aquests, fets cal no oblidar la qüestió de fons, que és que la insolidaritat, la desagregació social i la marginació són la cara amagada, però no pas per això menys punyent, del capitalisme, de la desigualtat social, que es tradueix en desigualtat de tota mena, inclosa la felicitat a l'hora de gaudir de les possibilitats que la riquesa de la nostra societat ofereix als ciutadans.

Podem coincidir en el diagnòstic d'aquesta situació, però no podem, de cap manera, coincidir en les propostes per redreçar-la. És impossible —la història ens dona la raó— que la iniciativa privada o el filantropisme sols arreglin aquestes greus situacions de desigualtat social. Només la iniciativa pública, és a dir, feta en nom de tots i, per tant, autènticament racional i democràtica, és capaç de millorar les condicions de vida i de treball

immediata regulació normativa de la Llei del Parlament. Al mateix temps, cal canviar l'administració del sistema educatiu, racionalitzant la Conselleria i creant els districtes escolars com a unitats administratives i de govern educatiu en tots els seus aspectes.

Cal normalitzar institucionalment Catalunya, i això vol dir, al nostre entendre, aprofundir l'autogovern en la mesura que ho permet una lectura autonomista de la Constitució i de l'Estatut. Estem d'acord que l'aprofundiment de la nostra autonomia ha de ser solidari respecte a les altres Comunitats Autònomes i, alhora, diferenciat a partir de la nostra identitat nacional. Però a nosaltres, el ple desenvolupament del nostre autogovern, entenem que ha d'anar lligat a l'experiència crítica de l'aprofitament de la nostra capacitat estatutària i de la utilització de les ensenyances, fins i tot les dificultats o les renúncies, sorgides en el treball de la Comissió Mixta de Traspassos.

És des d'aquesta experiència que ens proposem impulsar la millora de l'autonomia. Una millora que entenem lligada a la revisió i finalització dels traspassos, tant pel que fa a la seva vessant político-administrativa com per la valoració de costos directes, indirectes o de noves inversions. Així mateix, entenem que cal impulsar un desenvolupament pro-autonomista de totes aquelles qüestions que en la Constitució es remeten a lleis de bases, però també pensem que cal enfocar la millora de l'Estatut per la via de l'article 150 de la Constitució.

No hem sabut veure, en el discurs del senyor Jordi Pujol, cap referència ni a la millora ni a la reforma de l'Estatut. Certament, en la seva intervenció, responent la de l'Honorable senyor Heribert Barrera, ha fet una referència a aquests dos aspectes, però entenem que ha estat una referència de passada, que, en tot cas, ha fet bones les crítiques que inicialment li feia el senyor Heribert Barrera quan posava en evidència l'habilitat del senyor Jordi Pujol per defugir compromisos. Eventualment, podríem estar d'acord a avançar per la vida del 150.

Bé, nosaltres creiem que seria bo que hi hagués una definició del candidat sobre aquesta matèria. El PSU va presentar en l'anterior legislatura una proposició de llei orgànica de transferència de competències coneguda com «la millora de l'Estatut». Aquesta opció, cronològicament provisional, ens permetria d'avançar sense necessitat de convocar els ciutadans a referèndum i ampliaria l'eficàcia del nostre autogovern.

Tampoc no s'ha definit el senyor Jordi Pujol sobre la nova divisió territorial i administrativa de Catalunya. Ha expressat, això sí, la seva disposició a una discussió oberta, ha assenyalat la complexitat del tema, la tradició comarcalista de Catalunya..., però no s'ha definit sobre les línies generals d'una proposta i, molt concretament, sobre l'opció de Catalunya província única, malgrat remarcar-ne les bondats.

Tot i estar d'acord amb el fet que el procés de recomarcalització exigirà un nou treball que, arrencant dels ajuntaments, arribi a constituir les unitats representatives, entenem que la província única és la proposta que pot obrir d'una manera més racional el procés de la nova divisió territorial i administrativa, tant perquè deixa un marc completament obert per a la creació de municipalitats, subcomarques i comarques —i també, en el seu cas, la creació de divisions supracomarcals—, com perquè obre la via de la simplificació de l'Administració i a la supressió progressiva de les diputacions, delegacions ministerials, Corporació Metropolitana i governs civils.

Entenem que una proposta d'aquesta mena exigeix aconseguir interessar en el compromís les forces polítiques, no sols de Catalunya, sinó també a nivell de les Corts Generals de l'Estat; però creiem alhora que una actitud decidida de l'actual majoria que no tingués el caràcter d'ambigüitat complaent que ens ha semblat que es desprenia de les paraules del candidat seria un important element per fer avançar el projecte, tant més que hi ha dues forces polítiques al Parlament decididament compromeses amb la proposta.

En el discurs del senyor Jordi Pujol s'anuncia la possibilitat de comptar, després de l'aprovació de la llei de reforma de la funció pública, amb la nostra pròpia llei, aquí, proposant per a un període posterior la corresponent llei de creació de cossos o escales d'administració.

La reforma de l'Administració catalana ha estat una preocupació constant del PSU, entenent que aquesta havia d'obeir a dos principis: la racionalitat i la professionalització. Creiem, també, que la reforma s'ha de fer amb la participació dels seus treballadors.

Aquests criteris són els que informaran la nostra posició davant aquests projectes de llei, que, en el cas de la llei de la funció pública de Catalunya, necessitaria —o almenys seria bo aconseguir-la— la derogació del Títol Setè de la LPA, les restes de la LOAPA, per tal de garantir l'exercici ple d'aquesta competència a la Generalitat.

I, pel que fa a la llei de l'escola a la funció pública, creiem que caldria elaborar-la vinculant-la a la universitat i a la societat catalana.

Com dèiem en iniciar aquesta intervenció, el discurs del candidat és mancat d'una sistematització i d'una programació precisa, que ens dificulta, fins i tot, la discussió. No obstant això, hem intentat de prendre posició davant una proposta global, que entenem feta des de pressupostos econòmics, socials, culturals i institucionals, amb els quals tenim profundes diferències.

La nostra actitud, cal que sigui entesa, doncs, des de l'oposició a un projecte no coincident que ens portarà al debat i a la confrontació d'idees al Parlament i en la societat, des de la nostra voluntat de servir un projecte nacional per a Catalunya, que entenem lligat a la classe treballadora i a les capes populars. Un projecte, el nostre, que entenem també coherent amb la trajectòria del PSU i que apunta inequívocament cap a la consecució dels objectius fonamentals de progrés i de transformació que entenem que necessita la nostra societat.

Senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats, moltes gràcies.

EL Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable senyor candidat té la paraula.

EL Sr. CANDIDAT A LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT: Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, en primer lloc vull agrair al Diputat senyor Antoni Gutiérrez Díaz la invitació que fa —i que ell pel seu compte ja aplica— perquè es faci, perquè s'adreci un missatge de tranquil·litat i de serenitat. Vull dir-li que el candidat, jo mateix, tinc més interès que ningú que realment existeixi aquest missatge de tranquil·litat i de serenitat, i em sembla que ningú no podrà dir que, des del dia —per posar una data— 29 d'abril a la nit fins avui i en tots els moments i en totes les incidències que hi pugui haver hagut durant aquest mes, la meua

actitud ha estat coincident —i ho celebrego— amb la del senyor Gutiérrez Díaz, en el sentit de demanar aquesta tranquil·litat, aquesta serenitat i aquesta confiança en les institucions, i els qui representem les institucions sabrem, a més de demanar tranquil·litat, defensar amb energia i amb eficàcia els drets de les persones i, en general, del país. Tranquil·litat, serenitat, que, naturalment, és perfectament compatible amb aquesta energia i amb aquesta voluntat d'afirmació nostra com a poble i com a societat.

D'acord també amb el senyor Gutiérrez Díaz amb la referència inicial del seu discurs que ha fet al pluralisme, certament ningú no té dret a imposar un model únic en aquest país, en cap país, menys en aquest que és un país... Jo ahir ho deia —i vostès tenen el meu discurs—, insistia concretament com les diverses realitats que hi ha a Catalunya són contradictòries —deia—, i les manifestacions de la realitat catalana són contradictòries, com correspon a la mateixa realitat, i com jo feia una valoració positiva d'aquesta realitat i d'aquest fet que inclou aquestes manifestacions contradictòries.

Finalment, volia dir-li, abans de fer alguns molt petits comentaris concrets, volia manifestar-li una vegada més, senyor Gutiérrez Díaz, la voluntat meua tenir en compte les forces polítiques d'aquest Parlament i les forces socials del país, i, naturalment, de tenir en compte, com a element de reflexió, de discussió i possible element de cara a arribar de vegades a determinats acords, totes les seves manifestacions.

Per entrar en el que podríem dir-ne l'anàlisi d'alguna de les coses concretes, no pas totes, que vostè ha dit, li vull dir que no se'ns pot acusar ni se'ns podrà acusar en el futur, ni ara mateix, de gesticulació —algunes vegades, com se m'ha dit, gesticulen... Escolti, gesticulen en qüestions econòmiques, després va resultar que ens devien 71.000 milions de pessetes. Gesticulen perquè diem que volen rebaixar l'Estatut; després, el Tribunal Constitucional fa una sentència contra la LOAPA. Nosaltres no hem tingut una actitud victimista, i, entre altres coses, no l'hem tingut i no la tindrè —li asseguro que no la tindrè— perquè el victimisme serveix per no treballar, serveix per no buscar en un mateix les pròpies responsabilitats, l'exercici de les pròpies responsabilitats, i això és a les Antípodes del que entenc que ha de ser una actitud constructiva, una actitud inspirada en allò que en diem «construir país». No es fa país sense l'assumpció plena de les responsabilitats que es tenen i, com deia ahir mateix, de vegades fins i tot amb l'assumpció de responsabilitats que no es tenen del tot, però que un, malgrat tot, mira d'assumir tant com pot, perquè, si no ho fa, no pot incidir positivament en la construcció de la societat i del país.

No hi ha, no hi haurà, estigui tranquil, senyor Gutiérrez Díaz, ni exclusió de forces socials i polítiques en la discussió i en l'intent, dintre del que es pugui, de resolució dels nostres problemes econòmics i socials, i, òbviament, comptem amb la col·laboració de vostès, i, evidentment, no hi haurà això que vostè ha temut que hi pogués haver: una actitud passiva. De fet, no hi ha estat, i, per utilitzar només algun dels comentaris que vostè ha fet, li diré que, per exemple —vostè ha parlat de les zones d'urgent reindustrialització—, el canvi que s'ha introduït en el que era el text inicial de la llei en el tema concret de les zones d'urgent reindustrialització —ja ho vaig dir ahir— ha estat conseqüència precisament de l'acció que jo vaig demanar que es fes en el nivell que es podia fer, que era, d'una banda, la

negociació amb el Ministre Solchaga i, de l'altra, concretament, en el Parlament, del Projecte de llei inicial. I, si, avui, en la llei finalment torna a aparèixer la Generalitat com un dels òrgans que incideix decisivament en la definició, fins i tot, de la política de reconversió, és també per tota una sèrie de negociacions; en la línia del que abans deia que sempre preferim negociar que no pas fer recurs, encara que aquesta vegada vam haver de combinar recurs amb negociació, s'ha pogut reintroduir —ho repeteixo— la Generalitat, precisament perquè no hi ha hagut gens ni mica una actitud passiva.

Podria incidir-hi i parlar-li d'altres coses com, per exemple, referències que vostè ha fet sobre l'atur, sobre la qual cosa, aquí, més que en cap altre lloc —perquè jo vaig dir ahir que aquest era un tema d'especial gravetat i fins i tot dramatisme— farem, faig ja —però ho farem en el futur— una crida a la concertació, sense concrecions prèvies, certament, perquè volem que aquesta sigui una concertació en la qual, d'entrada, hi pugui venir tothom que calgui per atacar tots els problemes i, d'una manera molt especial, aquest drama especialment punyent de l'atur juvenil.

Jo ara podria entrar a dir-li, per exemple, que totes les mesures que hem anat prenent en el camp sanitari han tingut com a objectiu precisament evitar les desigualtats socials, i això és fàcil de demostrar. Si en algun lloc hem fet un especial esforç des del punt de vista de creació d'infraestructura sanitària ha estat en llocs com, per exemple, la Ribera d'Ebre, o bé com, per exemple, la Vall d'Aran, o com, per exemple, el cinturó de Barcelona, començant per Badalona i acabant per Viladecans; precisament aquí s'ha fet un esforç especialment important, d'acord, a més, d'altra banda, amb les indicacions del mapa sanitari i del mapa de serveis socials.

Però entenc que, ara, entrar en el detall, diguem-ne, precís, concret, minucios de les coses que vostè ha dit no té tanta importància com reiterar-li, senyor Antoni Gutiérrez Díaz i Partit Socialista Unificat de Catalunya —em sembla, ho repeteixo, que això era l'important—, la nostra voluntat de comptar amb totes les forces d'aquesta Cambra tant com sigui possible i, evidentment, també amb la de vostès.

Moltes gràcies per les seves aportacions.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Gutiérrez Díaz, vol tornar a intervenir?

L'Illustre senyor Gutiérrez Díaz té la paraula.

El Sr. GUTIÉRREZ I DÍAZ: Senyor President, senyores Diputades, senyors Diputats, senyor President en funcions, senyor candidat a la Presidència, moltes gràcies per les seves paraules, i algunes matisacions que em suggereixen aquestes, obligadament breus.

En primer lloc, la coincidència en aquesta voluntat de cridar a la serenitat, crec que caldria que vingués també referendada amb una clara acció cap a l'opinió pública. És a dir que això no quedí únicament i exclusivament com un gest retòric, sinó que aquesta voluntat es projecti de cara a l'opinió pública, de manera que, indirectament o directament, no es puguin estimular iniciatives que puguin significar l'inici d'aquesta confrontació en el si de la societat, a la qual em referia en la meua intervenció, amb la temença que ens pogués arribar a desbordar a tots.

Respecte també a les institucions, a totes les institucions i a la seva independència, per sobre de qualsevol interès personal

o polític. Jo voldria dir-li, senyor President, que la nostra actitud de defensa de l'autonomia davant de les actituds centralistes dels Governos de l'Estat és inqüestionable. Però en la meua intervenció el que jo intentava és que aquesta proposta d'obertura que vostè expressava no entrés en contradicció amb la creació d'un estat d'opinió que es pogués resumir molt senzillament dient que tot el que va malament a Catalunya és perquè ens ho prenen des de fora, sense recuperar les nostres pròpies responsabilitats després de quatre anys de govern. Quatre anys de govern, senyor Jordi Pujol, en el qual cal dir que la defensa de l'autonomia en alguns moments ha comportat també, per a aquest Govern, claudicacions davant del Govern de l'Estat, com la disminució de les valoracions, que pressuposen també una disminució de les possibilitats dels pressupostos per a l'any 84, o que en un moment determinat va portar el Grup de Convergència i Unió a abstenir-se de la nostra proposta de recurs d'inconstitucionalitat a l'apartat segon dels Pressupostos Generals de l'Estat.

Senyor President, òbviament vostè no em podia contestar tot, sobretot després d'haver subratllat els elements profunds de diferència que hi ha, però jo voldria insistir en aquesta intervenció sobre la importància de crear instruments per incidir en la situació econòmica i social de Catalunya, i en aquesta via crec que la nostra millora, la proposta de millora de l'Estatut, reclamant precisament competències referides a la incidència en la situació econòmica de Catalunya per la Generalitat és un element important, i també, de passada, voldria dir que, d'acord amb la proposta de Comissions Obreres, entenc que seria important modificar el funcionament, l'estatut i, fins i tot, la composició del Consell de Treball per fer-lo autènticament eficaç.

I, a l'últim, vull recordar, ja que vostè ha parlat de l'assistència sanitària, que en aquest Parlament sols s'ha presentat una llei en una àrea en què les nostres competències són importants i les possibilitats també. I vull dir-li que, senyor President, l'Hospital de Viladecans encara no és obert, i al Baix Llobregat hi ha la proporció d'un llit per mil habitants, proporció que avui és clarament per sota de molts països tercermundistes.

Moltes gràcies, senyor President; moltes gràcies, senyores Diputades; moltes gràcies, senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable vol tornar a intervenir? El Molt Honorable senyor Jordi Pujol té la paraula.

El Sr. CANDIDAT A LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT: Bé, només una molt breu intervenció per reblar el clau en una cosa sobre la qual ha tornat a insistir —que és important i mereix aquesta insistència— el portaveu del Partit Socialista Unificat de Catalunya, i és en el sentit —jo ahir vaig dir-ho i ho vaig dir en termes, em fa l'efecte, molt rotunds— que per damunt de tot hem d'evitar la confrontació en el si de la societat. Aquesta era la meua preocupació, no pas d'avui, sinó de fa molt de temps, i, concretament, ahir els explicava com era la preocupació que em dominava, que em preocupava, sobretot, el dia 29 d'abril a la nit i el dia 30 mateix. Durant la campanya electoral va ser la meua preocupació, l'endemà de la victòria va ser la meua preocupació i avui és la meua preocupació. El que a mi em plauria, i em fa l'efecte que a tots vostès, és que el poble català en tot moment fos capaç de fer una afirmació rotunda, enèrgica, clara i indiscutible d'allò que és el seu dret, d'allò que són les seves institucions, d'allò que és el seu

sentiment íntim col·lectiu, i que fos capaç —jo estic segur que és capaç de fer-ho, perquè molts cops ho ha fet, i ho farà— de fer-ho amb serenitat i amb civisme, perquè res no és tan impressionant com que hi hagi una afirmació molt rotunda, però feta amb serenitat i amb civisme. I això és el que nosaltres sempre hem de demanar al nostre poble: que se sàpiga defensar d'una manera absolutament exemplar i que això li doni un suplement de raó.

Estic segur que aquesta és també la seva preocupació. Amb això també, senyor Gutiérrez Díaz, podrem comptar, vostè i jo, amb la mútua col·laboració.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Gutiérrez Díaz té la paraula.

El Sr. GUTIÉRREZ I DÍAZ: Molt breument, senyor candidat i senyor President en funcions, per afirmar que nosaltres també compartim aquesta voluntat que el poble de Catalunya defensi constantment el dret a la seva identitat nacional, expressada en les seves institucions, senyor President, en les seves institucions, al marge de conjuntures personals o instrumentalitzacions polítiques.

El Sr. PRESIDENT: Ara desitjaria donar la paraula a l'il·lustre portaveu del Grup parlamentari Popular, senyor...

El Sr. FERNÁNDEZ I DÍAZ: Eduard Bueno.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Eduard Bueno.

El Sr. BUENO: Senyor President, senyores i senyors Diputats, abans d'entrar en l'anàlisi del discurs d'investidura pronunciat ahir pel candidat Jordi Pujol, voldria ressaltar un fet significatiu pel Grup que jo represento dins d'aquesta Cambra, i és que per primera vegada ocupa aquesta tribuna un membre de la Coalició Popular, gràcies als vots d'una part del poble de Catalunya. Poden vostès estar ben segurs que, d'aquest reconeixement, se'n farà ús des d'aquesta Cambra amb un únic objectiu: servir més i millor Catalunya.

Uns dies enrera, Catalunya visqué de nou una jornada històrica, en iniciar-se una segona legislatura d'aquest Parlament. Aquesta consolidació de la democràcia i de l'autonomia expressa la voluntat del nostre poble de regir el seu destí mitjançant el diàleg i la concòrdia, en solidaritat amb la resta dels pobles d'Espanya. Nosaltres, com a legítims representants d'aquest poble, no podem traïr el desig de convivència, que amb la seva actitud cívica han fet palesa les dones i els homes d'aquesta terra; aquesta confiança en l'autogovern, que ha estat exemple per a d'altres pobles d'Espanya, ha d'ésser la fita que dirigeix el treball i les deliberacions d'aquesta Cambra al llarg de la legislatura que ara comencem. Tanmateix, aquest poble nostre vol ara que tots els qui som avui aquí connectem amb la seva realitat diària, i defraudar-los significaria un gran daltabaix, no solament per a nosaltres, representants de les forces polítiques, sinó, més encara, per a aquesta institució.

Només amb l'establiment d'un diàleg permanent entre la majoria i les minories parlamentàries, i el respecte als drets que cadascú té pot assolir-se la tasca de consolidació autonòmica que tots desitgem per a Catalunya. Passades ja les eleccions, ningú no pot erigir-se en figura única com a regidor d'un poble, tot aplicant la majoria sortida de les urnes, i aquesta és l'actitud que volem demanar al senyor candidat a la Presidència de la Generalitat.

Sabem que els vots del nostre Grup parlamentari no són necessaris per assegurar-vos una majoria que faci possible l'elecció de nou President; volem deixar ben clar que des del nostre

punt de vista cap força política, per important que sigui la seva representació parlamentària, pot emprendre en solitari la construcció de Catalunya, i, en aquest sentit, ens és grat de coincidir amb el candidat, quan ahir recordava les seves paraules l'any 1980: «Som molt conscients que nosaltres sols —deia—, encara que tinguéssim 68, 70 o 75 Diputats, no podríem construir Catalunya.» Nosaltres volem que avui, 30 de maig de 1984, aquestes paraules assoleixin la seva més gran vigència, i li diem que des del compromís programàtic que tenim amb els nostres electors, estem disposats a col·laborar des d'aquests escons pel progrés de Catalunya. A canvi, com ja he dit abans, exigirem el respecte que ens mereixem com a minoria parlamentària, i el reconeixement exprés del dret que assisteix el nostre Grup parlamentari d'ésser present en les diverses institucions que dimanen de la Generalitat, en proporció amb a la nostra representació parlamentària, i com la tercera força política catalana, situació, per desgràcia, que en el primer moment i en la primera oportunitat, no s'ha produït.

En aquest sentit, ens va agradar escoltar del candidat aquesta triple oferta de diàleg en els plans social, cultural i polític, que ens va dirigir a totes les forces representades en aquesta Cambra, com també hem escoltat amb satisfacció la seva voluntat respecte al fet que determinades lleis, que han de tenir especial vocació de pervivència en el temps, pel damunt de conjuntures electorals, siguin pactades, amb el màxim nivell d'acord possible, entre totes les forces polítiques.

Però també hem de manifestar que, juntament amb aquests aspectes que són, sota el nostre punt de vista, clarament positius, del discurs del candidat, hi ha d'altres que no compartim.

Aquest és el cas de la referència feta ahir, en parlar del tema de la província única. Vostè va fer, senyor Pujol, un judici d'intencions que és, en la nostra opinió, inacceptable, en establir la presumpció que només es troba sinceritat en la defensa de la identitat de Catalunya entre aquells que siguin partidaris d'aquesta fórmula de divisió territorial de la nostra terra. Creiem que amb maniqueïsmes d'aquest tipus, de classificar les forces catalanes en sinceres i mancades de sinceritat, no s'avença en la línia de convivència, d'integració i d'absència de crispació i odi a la qual vostè ahir es referia com a necessitat i patrimoni irrenunciable de la Catalunya d'avui i de la que volem construir per al futur. Nosaltres, senyor candidat, volem ésser molt clars respecte a això; des de l'afirmació irrenunciable de la unitat de la nació espanyola al servei de Catalunya, ens comprometem a realitzar tot el que sigui necessari en defensa de la pau, del diàleg i de la convivència en aquesta terra nostra, perquè som conscients que n'estem especialment necessitats, d'aquests valors, en aquests moments. No voldria —i li ho demano amb tota cordialitat, senyor Pujol— que tornéssim a sentir paraules com aquestes al llarg de la legislatura que comencem. Tots els qui som aquí, estimem Catalunya; tots volem que sigui rica i plena; tots, cadascú a la seva manera, i ningú no pot afirmar que la seva manera d'entendre Catalunya sigui millor ni més sincera que la dels altres.

Hem escoltat amb atenció el discurs programàtic que el candidat a la Presidència de la Generalitat, senyor Jordi Pujol, ens exposà ahir. Una primera reflexió sobre aquest és que hi trobem escasses novetats, i cap sorpresa. Ha estat un discurs ple de bones intencions, però al qual li manca un calendari que complementi les seves propostes legislatives, mancat de la

més mínima referència als principis que hauran d'inspirar les lleis que es proposi com a prioritàries; resumint, es tracta d'una exposició voluntarista en la qual, malgrat tot, podem destacar no poques coincidències, alguns aspectes positius, que des, de la nostra òptica d'oposició responsable, mereixen d'ésser tan destacats com ho siguin els aspectes més criticables, o vers els quals tenim discrepàncies.

Volem cridar l'atenció d'aquesta Cambra sobre el fet que projectes que es presentaren l'any 1980 com a fonamentals per a la construcció de Catalunya, com la llei de règim local, la d'ordenació territorial o de la funció pública, tornin a presentar-se avui també com a prioritàries, o d'urgent elaboració. Compartim el criteri de prioritat, però, certament, la situació en què avui ens trobem no diu res de bo respecte a la passada obra de govern. No ens agradaria tornar a escoltar en el futur, i en una ocasió semblant a la que avui ens aplega aquí, les mateixes paraules respecte a les mateixes lleis. Volem creure que el candidat no tenia ni té intenció de crear falses expectatives i que es troba en condicions de poder assegurar a aquesta Cambra que les seves propostes de govern seran portades a la pràctica en el termini d'aquesta legislatura.

Permeti'm, encara, una darrera consideració de caire general; vostè, senyor candidat, es trobà l'any 1980 amb una Catalunya preocupada per l'atur, i amb una autonomia per consolidar. Avui, l'any 1984, vostè s'enfronta amb un país ofegat per l'atur i preocupat per la inseguretat ciutadana. Després de quatre anys de govern, senyor Pujol, vostè no ha aconseguit que cap d'aquests problemes desapareguin de la ciutadania.

Podríem escudar-nos en el fet que la Generalitat, com a tal, té manca de competències en punts essencials per poder resoldre aquests problemes, però també és cert —i cito paraules seves— que en un cert sentit tot el que succeeix a Catalunya és competència de la Generalitat. La realitat és aquesta, i cal fer-hi cara amb els instruments que ens donen la Constitució i l'Estatut d'Autonomia, i des de la més ferma voluntat política de resoldre aquests problemes.

Hauríem volgut, a la fi, trobar en les paraules del candidat un major grau de concreció pel que fa al contingut de les seves propostes de govern, un compromís més gran pel que fa al calendari legislatiu, i una determinació de les prioritats de despeses a desenvolupar en el proper quadrienni, més concret.

Avui, encara som a temps de fer aquesta concreció, i per això, no solament en interès dels nostres electors, sinó també de tot el poble de Catalunya, demanem al candidat una resposta a aquesta qüestió.

Acabat el capítol de consideracions generals, ens toca analitzar alguns aspectes puntuals de la intervenció del candidat; no seran certament tots, però —per raó de temps— sí aquells que nosaltres creiem que necessiten una exposició més detinguda davant d'aquesta Cambra. Vagi per endavant que es fa difícil d'acceptar la declaració del candidat a la Presidència respecte a la impossibilitat de presentar aquest any un autèntic pressupost de la Generalitat, i la seva intenció —expressament formulada ahir— de substituir-lo per una liquidació del pressupost. L'Estatut d'Autonomia, en els seus articles 30.1 i 49 estableix que correspon al Parlament de Catalunya l'examen, l'esmena, l'aprovació i el control del pressupost. És responsabilitat del Govern, i molt especialment del President de la Generalitat, l'arbitrariament dels mitjans perquè, en qualsevol que sigui d'a-

questes situacions, pugui el Parlament exercir la seva alta funció; som conscients de les dificultats tècniques que incideixen en l'elaboració del pressupost, donades les circumstàncies que ens exposa el candidat en el seu discurs, però afirmem que existeixen igualment solucions tècniques a aquells problemes, la instrumentalització de les quals permetria a aquesta Cambra aplicar la seva alta responsabilitat pel que fa al control pressupostari anual.

Una segona qüestió sobre la qual ens hem de pronunciar fa referència a la llei de la funció pública, que és l'única de les propostes que va acompanyada d'un calendari concret. Tot el que guanyem en concreció en matèria de calendari es perd pel que fa al contingut. No n'hi ha prou a dir que la llei hauria d'establir les condicions per a la creació dels cossos, escales o cossos facultatius i d'alta especialització. No n'hi ha prou a afirmar que establiria criteris per a la promoció professional del funcionari públic mitjançant l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Aquesta és una matèria de singular transcendència, vers la qual poden existir legítimament idees divergents, tal com s'ha fet palès en aquestes propostes davant el Congrés dels Diputats, a Madrid, sobre aquesta matèria específica.

És obligat, doncs, que el candidat ens ofereixi a la consideració d'aquesta Cambra les línies bàsiques del projecte, o que almenys fixi la seva posició en aquesta qüestió.

Pel que fa a la seguretat ciutadana, estem d'acord en l'esperit que vostè entén que ha de presidir el funcionament de la Junta de Seguretat; un correcte funcionament d'aquest òrgan ha de permetre el millorament de l'estat de la seguretat ciutadana a Catalunya, la qual és avui —com és ben conegut— molt deteriorada, a nivell urbà i rural.

Nosaltres, senyor Pujol, som molt sensibles a tot el que significa, directament o indirectament, increment de la despesa pública, i per això ens preocupa la seva referència que, per al finançament de l'increment d'efectius necessaris perquè la Policia Autònoma pugui assumir totes les funcions estatutàries, farà totes les gestions necessàries davant el Govern central, perquè, a la fi, els diners surten del mateix lloc: dels contribuents, ja paguin directament aquí o a través de Madrid.

En tot cas, nosaltres opinem que el que és més important és posar l'accent en la seguretat ciutadana, i no en el caràcter patrimonial dels instruments necessaris per garantir-la. Per això, ens preocupa també que vostè considera com a policia de Catalunya només l'autònoma i les policies locals; per a nosaltres, és policia de Catalunya la que aquí, i des d'aquí, ens garanteix la nostra llibertat i la nostra seguretat. Dit més clar, també és policia de Catalunya els cossos i forces de seguretat de l'Estat que operen a Catalunya. Coincidim en allò de substancial amb el plantejament que feia ahir el candidat en relació amb la nostra economia.

És cert que Catalunya ha patit i encara pateix amb especial duresa l'impacte de la crisi i les seves conseqüències en temes de l'atur i marginació social. I també és cert que la recuperació de la nostra economia no és tasca que afecti exclusivament el Govern, i que solament des d'una àmplia mobilització de tota la societat civil construirem les bases per a la recuperació econòmica. Nosaltres forem contundentment clars en aquests aspectes al llarg de la nostra campanya electoral, i proposàvem un gran pacte amb totes les forces polítiques per a la recerca de solucions que permetessin una sortida programada a l'actual

crisi econòmica que pateix la nostra societat; tots sabem que la Generalitat té poques competències dins l'àmbit de la política econòmica, però creiem que hi ha canals, des de l'autogovern, que permetin crear un clima adequat per al desenvolupament de la iniciativa privada, que ens portés a una gradual recuperació econòmica.

El nostre objectiu bàsic, des d'aquest punt de vista, passa per l'edificació d'una Administració pública austera i eficaç que permetés de destinar partides pressupostàries creixents a la tasca del foment de l'economia i que faci cara, amb energia i amb imaginació, al repte de tornar a activar el potencial de l'esperit innovador i d'empresa, que és el que ha forjat, en el passat, la riquesa de Catalunya.

No podem, però, deixar de comentar la referència que el candidat va fer en el seu discurs a la qüestió dels nous impostos o recàrrecs. Les seves paraules semblen donar a entendre un compromís reiteradament expressat en la campanya electoral respecte a la no creació de nous impostos sobre la renda o el patrimoni de les persones o empreses. L'èmfasi posat pel candidat en aquesta qüestió ens ha fet pensar que el compromís que avui assumeix davant aquesta Cambra no és idèntic al contingut en el seu programa de govern que temps enrere presentà la coalició que ell encapçala. En aquest es diu clarament que s'evitarà l'increment de la pressió fiscal; ahir, al contrari, se'n deia que no s'incrementaran els impostos sobre el patrimoni o sobre la renda de les persones o de les empreses, però es deixava oberta —almenys implícitament— la possibilitat d'establir nous impostos o recàrrecs sobre les transmissions patrimonials o la circulació dels béns o de riquesa.

El Grup parlamentari que jo represento voldria conèixer amb més exactitud quin és el criteri del candidat sobre aquesta qüestió, sens dubte central en les preocupacions dels nostres conciutadans. Poc podem afegir a aquesta qüestió, com no sigui expressar la nostra adhesió als propòsits manifestats pel candidat respecte a la necessitat de considerar l'eradicació de l'atur i la correcció de les seves conseqüències socials com a objectius prioritaris per a l'acció de govern.

Continuem sense saber, però, després d'escoltar el candidat, com s'orientaran les accions de la Generalitat en aquest tema, quines són les accions concretes que pensa desenvolupar, quin volum de recursos econòmics pensa dedicar a aquestes i com pensa finançar-les.

Continuar la inèrcia dels darrers quatre anys no és compatible amb l'ambició objectiu que ahir ens va exposar. En aquest context, la referència a l'INEM és permanent per la Generalitat com a transferència indispensable per poder desenvolupar una política eficaç en la lluita contra l'atur, i observem en ella una certa contradicció, ja que vostè digué ahir, amb raó, que cap govern no pot arreglar ell sol aquest problema. Per això, no ho ha arreglat el Govern de l'Estat, que ja té l'INEM, i tampoc ho arreglarem des d'aquí. Per aquesta raó, la via dels convenis que ahir va apuntar —deixant de banda, de moment, la reivindicació de la seva transferència— ens sembla una manera eficaç d'operar en aquest tema.

En íntima relació amb el tema de què ara tractem, entenem que la Generalitat hauria de realitzar, en el proper quadrienni, un important esforç inversor, la qual cosa implica necessàriament austeritat i rigor en el creixement d'altres partides de despeses, concentrant les seves actuacions en projectes suscepti-

bles de crear nous llocs de treball i ampliant les dotacions presupostàries destinades directament o indirectament a afavorir el sector de la construcció, el qual registra el percentatge més alt d'aturats entre empleats directes i indirectes.

No podem prescindir, dins el capítol de qüestions econòmiques, d'una referència a l'agricultura, qüestió aquesta que ha merescut, sota la nostra opinió, escassa dedicació de la Generalitat. És cert que s'han portat a terme algunes mesures encomiables, però també creiem que ha mancat una política global. No s'ha donat una prioritat de tractament a les explotacions familiar, per tal d'afavorir la continuïtat en el futur dels nostres pagesos i ramaders.

Cal que les bones intencions es concretin en fets positius i realitats, mitjançant una política de finançament adient i amb un tipus d'interès que els homes del camp puguin assumir. Una política racional de millora de l'habitatge rural, sens dubte, contribuirà a equilibrar el desfasament de benestar social dels camperols i ramaders, entenent, d'altra banda, que la Generalitat ha d'entrar a considerar amb profunditat la problemàtica que planteja, amb la seva aplicació al món rural, l'impost sobre associacions, arbitrànt les mesures que calgui per evitar que aquest es converteixi en un mecanisme que faci inviable la continuïtat de l'explotació familiar agrària.

Dintre els temes que el senyor candidat anuncià ahir, en el seu discurs, com a susceptibles d'un tractament profund en la sessió d'avui, a requeriment d'algun dels Grups, entenem que és especialment important el turisme; no solament per l'elevat percentatge que proporciona el producte interior a Catalunya o per la igualment elevada contribució a la creació de llocs de treball, sinó, especialment, per representar alguns problemes que no han merescut prou atenció, fins ara, de la Generalitat de Catalunya. No n'hi ha prou, efectivament, de fer declaracions de bona voluntat sobre la protecció de la indústria turística i de fer esment de la creació de futurs municipis turístics.

Per acabar aquest tema, volem fer una menció explícita al sector del càmping que a Catalunya està assolint un protagonisme especial; pensem que des de la Generalitat caldria donar-li una especial atenció per a la seva promoció i expansió.

Coincideixo amb alguns dels aspectes programàtics exposats pel candidat amb referència a la projecció cultural de Catalunya, però també hi ha algunes llacunes que ens agradaria ressenyar. Ens trobem amb una comunitat plural culturalment. A Catalunya ha vingut un nombre molt important de persones d'altres llocs d'Espanya que, a més d'un desig comú d'integrar-se a la nostra societat, volen mantenir també els valors de la cultura dels seus pares. Per a nosaltres, la potenciació d'aquestes manifestacions enriqueix encara més l'aspecte plural i cosmopolita de Catalunya, i no solament no afecta el ple desenvolupament de la nostra cultura catalana, sinó que hi permet la progressiva integració d'aquestes persones.

És per això que des de la Generalitat caldria establir uns conductes que permetessin el desenvolupament ple de la seva capacitat cultural. Estem d'acord amb una potenciació de l'edició de llibres en català, perquè creiem que són un mitjà d'integració important, però no és menys cert —i això ho va reconèixer el candidat— que Barcelona és la capital mundial de l'edició de llibres en castellà; no n'hi ha prou, doncs, a continuar la política cultural dels darrers quatre anys, ja que això comportaria que els ajuts de la Generalitat no es dirigeixin a les editorials ca-

talanes, sinó a les editorials en llengua catalana —certament necessitades d'ajut, com també ho estan la resta de les nostres editorials i, en general, la indústria cultural, per raó de circumstàncies de tots conegudes.

Pel que fa als mitjans de comunicació, el discurs del candidat no ha fet referència al greu problema que significa la crisi que estan travessant empreses editores d'aquests mitjans i, si bé és veritat que altres sectors pateixen una crisi tan aguda o més, també és cert que aquest és un sector que ajuda permanentment a la culturització d'un país, i, per això, no ens podem permetre que, com a conseqüència de la crisi econòmica, els afectats siguin directament els ciutadans.

Estem d'acord, senyor candidat, amb els objectius bàsics que en matèria d'assistència sanitària ha proposat en el seu programa. Tot i així, dubtem que els esforços que pensa fer en aquesta matèria siguin prou rendibles per a la població si, paral·lelament, no s'efectua una reestructuració dels centres hospitalaris i d'assistència que, al seu dia, varen ésser transferits.

D'altra banda, malgrat que hauria d'ésser un punt primordial del seu programa sanitari per a Catalunya, no ha tractat amb profunditat del tema de la millora de l'assistència rural. Parlem de reequilibrar Catalunya i diem que comarques que tenen un índex de qualitat de vida per sota de la mitjana haurien de comptar amb ajuts excepcionals, i, en canvi, quan es tracta del capítol essencial per aconseguir-ho, ho passem d'esquillada.

Nosaltres volem dir-li que cal trobar mesures concretes per millorar l'assistència dins l'àmbit rural, la qual cosa, juntament amb altres accions, permetrà aquest augment de la qualitat de la vida de les nostres comarques.

Pel que fa a la llei d'ordenació territorial, estem d'acord amb dos dels punts sobre els quals es manifestà ahir el candidat. En primer lloc, que és una llei prioritària, donat el creixent desequilibri que hi ha entre les comarques de Catalunya, i, segon, que ha d'ésser fruit d'un acord entre totes les forces polítiques. Pel que fa al contingut de l'esmentada llei, el Grup parlamentari Popular vol expressar uns criteris bàsics. Respectem la divisió comarcal establerta pel Decret del 23 de desembre de 1936, si bé caldria adequar certs límits a la realitat socio-econòmica de les zones; mantenir l'actual divisió provincial, la qual cosa ens permetria d'aprofitar l'experiència administrativa dels darrers cent cinquanta anys, ja que augmentar el nombre de províncies ens portaria a un augment paral·lel de la despesa pública que no ens podem permetre.

A més, cal que tot això vingui abonat per una sèrie de mesures polítiques encaminades a fer que, dins la nova llei electoral, es contempli la presència en el Parlament de Catalunya de les comarques més deprimides. Mesures tècnico-jurídiques mitjançant un pla director territorial de Catalunya, el qual caldrà que s'elabori al llarg d'aquesta legislatura i que s'hauria d'orientar cap a la correcció dels desequilibris reals que avui existeixen, darrerament, amb mesures socio-econòmiques que permetin un creixement, una creixent participació de les comarques més deprimides en els pressupostos d'inversió de la Generalitat, encaminades fonamentalment al creixement econòmic de la zona i a millorar la qualitat de la vida dels seus habitants. En canvi, hem observat una certa contradicció en les seves paraules respecte a les relacions entre la Generalitat i les comarques. D'una banda, se'ns diu que foren necessàries instàncies intermèdies de col·laboració, amb clara referència a

les vegueries. D'altra banda, se'ns afirma la necessitat de no complicar la xarxa d'administracions públiques amb competències sobre el nostre territori. Pensem que crear noves administracions públiques sense unes competències clarament definides no és manera de simplificar.

Acabaré fent constància d'un altre fet: volem destacar de manera especial el fet que des de centres de l'Estat es defensava amb discursos parlamentaris i amb la pràctica quotidiana de l'exercici de poder una concepció del dret com a emanació directa de la força.

Sorpren la utilització, sense reserves, per alts dirigents de l'Estat de pràctiques que comporten una perversió del dret. Assistim diàriament a un procés sorprenent, en què cadascuna de les lleis sotmeses a la consideració del Parlament espanyol compta en el seu articulat o en les disposicions addicionals o transitòries amb un bon nombre de parany, concessions a favor de l'executiu, disminucions contínues dels nivells efectius d'autonomia reconeguts per la Constitució i els respectius estatuts i amenaces a llibertats essencials per a nosaltres.

Però aquesta perversió del dret va molt més enllà de les pràctiques denunciades, i arriba al camp de la mateixa Constitució. I, així, es proposa ara de suprimir el recurs previ d'inconstitucionalitat, cosa que, per a nosaltres, no és més que una reforma encoberta de la Constitució i una alteració substancial del sistema d'equilibris dissenyat pels nostres textos constitucionals.

En aquesta línia, no podem oblidar un darrer aspecte que considerem especialment remarcable per referir-se a un dels poders bàsics de l'Estat: concretament, el poder judicial. No posem en dubte la independència de la nostra Administració de justícia ni l'alta qualitat moral i tècnica dels seus servidors. Constatem, però, una voluntat d'instrumentalització en l'elecció del temps, lloc i encausats; una discriminació injustificada en el rigor amb què són plantejats temes de naturalesa idèntica, així com una actitud de cinisme evident en altes instàncies de l'Estat, incompatibles amb la recta comprensió del dret i de la justícia.

No pensin els senyors Diputats que he equivocat el fòrum, i que, aquest discurs, seria millor pronunciar-lo davant altres instàncies de la vida parlamentària. No anem confosos. Aquest Parlament i els Diputats que el componem no compliríem la seva funció si no recollíssim les preocupacions dels ciutadans, si no connectéssim amb el sentir del poble, darrer jutge de qualsevol sistema democràtic.

I, això, també ho sap el poble, així com també sap que, pel damunt de promeses falses, de frustrades pretensions de moralitzar la vida pública, de modernitzar el país o de fer funcionar Espanya, el canvi és avui la politització de l'Administració pública, l'estatització d'importants àrees de la nostra societat, l'encobriment d'intencions fosques i la sistemàtica i aviciada pràctica de perversió del dret que abans denunciàvem.

No és des d'aquesta actitud que poden realitzar-se la llibertat i la justícia ni és aquest, en definitiva, el camí que convé a Catalunya. I ens és forçós dir-ho aquí, en aquest fòrum que aplega els representants elegits pel poble de Catalunya. I, sobretot, convé dir-ho aquests dies, quan la sensibilitat popular, en raó de circumstàncies de tots conegudes, està més desperta que mai i es fa més fàcil de comprendre el sentit de la nostra denúncia.

Senyores i senyors Diputats, nosaltres creiem que Catalunya

té necessitat de tornar a trobar la il·lusió pel treball, per l'obra ben feta, per la creació i la innovació, la il·lusió per la recerca d'iniciatives que permetin el progrés del nostre poble. I, per aconseguir aquesta il·lusió, és avui més necessari que mai que es doni el més alt nivell possible de recolzament a les institucions que tenen la responsabilitat principal de dirigir els propers quatre anys la nostra tasca col·lectiva. Per això, nosaltres hem escoltat amb molta atenció el discurs d'ahir del senyor candidat, així com les seves intervencions al llarg de la sessió d'avui.

Durant la meua exposició hauran pogut notar que mantenim posicions diferents respecte a les solucions que han d'escollir-se per donar una resposta d'eficàcia per als problemes que Catalunya té avui plantejats, però, en qualsevol cas, no tenim inconvenient a afirmar que, sense amagar les nostres discrepàncies amb el programa presentat a la consideració d'aquesta Cambra, sense oblidar els nostres dubtes respecte a la viabilitat de les seves propostes o a la capacitat per portar-les a terme, estem disposats a donar el nostre vot favorable al candidat en la votació d'investidura. En qualsevol cas, senyor Pujol, no vegi en aquest vot una abdicació del nostre paper com a oposició parlamentària, ni tampoc una acceptació incondicional de la seva política. Vostè, senyor candidat, ha de saber que aquest vot no serà, en conseqüència, ni en cap cas, un xec en blanc ni un avenç d'un acord permanent. Ben al contrari, amb aquest vot volem manifestar el nostre respecte per la majoria d'aquest poble de Catalunya que ha volgut que vostè continuï essent el President de la Generalitat al llarg dels propers quatre anys, des de la fidelitat amb els nostres electors i amb el nostre programa. Per això, ens veurem obligats a retirar-vos el nostre recolzament tantes vegades com aquest darrer i irrenunciable compromís amb els nostres electors així ho exigeixi, cosa que, pel bé de Catalunya, nosaltres desitjaríem que no hagués de succeir en aquesta legislatura. Perquè això, en definitiva, significaria que Catalunya torna a ser de nou i per a tots terra d'esperança.

Res més. Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT: Molt Honorable senyor candidat, té la paraula.

El Sr. CANDIDAT A LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT: Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, el Diputat senyor Bueno ha fet referència, ha dit que en l'exposició meua de programa d'ahir hi havia poques novetats i poques sorpreses. També ho ha dit algun altre orador que l'ha precedit. Bé, això és lògic; de fet, nosaltres teníem un programa electoral, no hauria estat lògic que l'exposició del programa d'ahir hagués presentat ja tantes diferències respecte al programa electoral i, d'altra banda, teníem una trajectòria de quatre anys de govern que, després dels resultats electorals del 29 d'abril, no tenim especial incitació —per dir-ho així— per modificar-lo radicalment. Per tant, és lògic que hi hagi poques novetats i poques sorpreses en molts aspectes.

Ara bé, dit això, avançant també que li expresso la meua complaença per tota una sèrie d'ofertes de col·laboració, de discussió conjunta dels temes i dels problemes, voldria simplement fer uns molt breus comentaris sobre alguns dels punts que ha expressat el senyor Eduard Bueno.

En primer lloc, respecte al que ha dit del règim local, de la llei del règim local i de la llei de funció pública, vostè sap que

lleï del règim local i de la lleï de funció pública, vostè sap que fins ara no hem disposat, no disposem encara —però tot sembla indicar que realment en disposarem molt aviat—, no hem disposat de la legislació marc dintre de la qual ens podíem moure amb un mínim de seguretat. Vostè, si té el text del meu discurs d'ahir, veurà que, quan em refereixo als projectes legislatius que tenim respecte a la funció pública, dic «per fi» —concretament hi ha aquesta expressió perquè és que realment durant els anys anteriors això no ha estat possible.

Pel que fa referència al pressupost del 84, voldria fer una precisió: les coses són com són. I les coses són com són vol dir que nosaltres no podem fer —de fet, una mica va passar això amb el pressupost del 83, però ho vàrem fer perquè hi veníem obligats, perquè, si no, no hauríem tingut manera de treballar, i de fet el Parlament ho va veure així mateix... Però, de fet, nosaltres hem de procurar tan poc com es pugui fer pressupostos en els quals la partida d'ingressos no estigui clara. I nosaltres no la tindrem clara plenament, aquesta partida, fins que estigui aprovat o almenys en una fase avançada de discussió, la lleï que ahir els vaig dir, la lleï dels percentatges de les participacions de les Comunitats autònòmiques en les inversions de l'Estat.

Per cert que jo avui he d'introduir una petita modificació en el que els deïa ahir; aquesta lleï, que s'havia de presentar a primers d'abril, i que efectivament nosaltres vàrem ser informats que el 4 d'abril havia estat aprovada pel Consell de Ministres, en canvi, vaig dir que no s'havia presentat, i la lleï es va presentar el 28 de maig, és a dir, concretament, abans d'ahir; cosa que celebrem, i que, d'altra banda, nosaltres havíem estat insistint últimament —no volem dir que hagi estat motivat per la nostra pressió, però sí que és cert que hi havíem estat insistint últimament perquè finalment aquesta lleï es presentés. El que passa és que aquesta lleï s'ha presentat, i s'especifica, a més, que és provisional en una pila d'aspectes perquè no estan determinades unes determinades quantitats sobre les quals s'han d'aplicar els percentatges... O sigui que, amb precisió, en aquest mateix moment no sabem, aquella participació que en principi tenim assignada, quant, efectivament, en diner concret, pot representar.

Vostès saben que la Lleï que va aprovar el Parlament de Catalunya diu que nosaltres no podem presentar el pressupost fins un mes després d'aprovada aquesta lleï de percentatges per les Corts Generals —que vol dir també pel Senat. Crec, realment, que haurem de presentar en aquest Parlament, haurem d'estudiar en aquest Parlament la manera de fer-ho d'una altra manera perquè és que, si no, sí que, efectivament, de cap manera dintre del 84, molt probablement no podríem fer el pressupost.

Però aquesta no és la nostra intenció. El que vaig a dir és que, tal com estan les coses —i les coses són com són, i ara les he explicades amb una mica més de detall—, tal com estan les coses, pràcticament el pressupost que haurem de fer en el moment que, fins i tot avançant-nos a allò que estrictament i legalment hauríem de fer per aquesta lleï del nostre Parlament, pràcticament quan presentarem el pressupost ens trobarem que serà més una..., no és que sigui un pressupost..., però serà el pressupost que haurà d'assumir tota la despesa feta ja, en la forma i amb les proporcions fetes durant l'any 84. És una realitat, que és aquesta, i —com diu un llustre Diputat d'aquest

Parlament molt sovint— no hi ha més cera que la que crema. Aquesta és la realitat que hi ha.

Sobre la seguretat ciutadana, en primer lloc voldria precisar que, quan jo ahir em vaig referir a la policia de Catalunya, em referia a la policia, que segons l'article 13, previst en l'article 13 de l'Estatut, és a dir aquella policia que d'una manera o d'una altra depèn directament o indirectament, com a coordinació o com el que sigui, de la Generalitat, però que evidentment nosaltres sabem perfectament i comptem i no tenim en absolut —i voldria que això quedés clar— cap mena de desig de tenir el més petit recel respecte a tot el conjunt de la policia de l'Estat, de les diverses policies o forces d'ordre públic que actuen a Catalunya. Tant és així que en alguns moments nosaltres havíem plantejat —i continua essent objectiu nostre en el moment que això pugui ser oportú de tornar-ne a parlar—, tant és així que nosaltres, tant amb el Ministre Rosón com després amb el Ministre Barrionuevo, havíem plantejat la possibilitat que la millor manera de resoldre el tema de la qüestió d'ordre públic a Catalunya seria, seguint el model alemany —o sigui, tampoc no ens inventem res—, que totes les forces de seguretat de l'Estat passessin a dependre de la Comunitat autònoma. O sia que hi comptem tant que ens agradaria realment, doncs, poder-les incorporar a la Generalitat, naturalment, en la forma que la seguretat general de l'Estat requerís.

En aquest punt de la seguretat ciutadana, sigui de les forces d'ordre públic, de la policia autònoma, etcètera, sí que he de fer una precisió que ahir potser no va quedar prou clara, tot i que hi era en el text del meu discurs i ho vaig dir, i és que un problema que haurem de plantejar és el tema del finançament d'aquesta policia. Vostès saben que això ha estat ben resolt en el cas basc i nosaltres hem de fer un plantejament que no ens deixi enrere respecte a aquesta solució que s'ha donat en el cas basc.

Un punt. Un altre punt que voldria precisar-li, senyor Bueno, no pensem posar impostos, recàrrecs, sobre les transmissions patrimonials, no. No pensem posar recàrrecs sobre la circulació de béns o de riqueses, no; rotundament. I pel que ha dit vostè respecte a l'import de successions, recordi, tingui present que nosaltres —la Generalitat, vull dir— som gestors d'aquest impost però no podem intervenir en la seva modificació.

Hi ha hagut una sèrie de punts més, però, com abans també ha passat amb el senyor Gutiérrez Díaz, em permetrà que no els contesti tots. Només molt breument sàpiga que en el sector de la construcció ens n'hem preocupat, com demostra el fet que el recurs que ahir la Generalitat va guanyar en el Tribunal Constitucional, era un recurs que precisament estava posat contra una mesura de la Generalitat que pretenia, precisament —i afortunadament, repeteixo, l'hem guanyat— agilitzar la venda de pisos i, per tant, ajudar el sector de la construcció.

Quant al sector del càmping, justament crec que hi hem fet una tasca molt important i que —és una petita precisió, m'ho permetrà— jo no vaig reconèixer —reconèixer— que Barcelona era la capital mundial de l'edició en castellà, sinó que vaig dir que Barcelona era la capital mundial i que d'això m'enorgullia. És una petita diferència de matís, però de tota manera important.

I, finalment, com a últim tema —sé que vostè n'ha parlat de molts més—, vostè ha fet referència a l'organització territorial. Comprendi —i això val per a l'organització territorial, però

val també per a altres qüestions que han plantejat abans altres portaveus—, compregui que si sortim de la base que volem buscar el màxim de consens possible, això ho hem de fer, òbviament, des del punt de partida, del punt d'arrencada que és el nostre programa, que és prou conegut, però també ho hem de fer amb uns plantejaments, dintre d'aquest marc, però, amb uns plantejaments al menys apriorístics possible; perquè si ara nosaltres comencem a explicar fil per randa allò que entenem que ha de ser l'organització territorial, la possibilitat de consens quedarà ja d'entrada compromesa.

Per tant, no insistiré més en això i també —com abans he fet amb els altres candidats— el que vull reiterar, concretament en aquest cas amb Coalició Popular, el que vull reiterar és que, efectivament, tots plegats siguem capaços durant aquests propers quatre anys d'actuar d'acord amb un criteri de màxima col·laboració possible, i és en aquesta línia que també compto que podrem dur a terme una acció de diàleg molt obert i molt constant sempre amb el Grup que vostè representa.

El Sr. PRESIDENT: L'Illustre senyor representant del Grup parlamentari Popular vol fer ús del seu dret de rèplica? Senyor Eduard Bueno, té la paraula.

El Sr. BUENO: Molt breument, donada l'hora. Quan nosaltres dèiem, senyor candidat, que hi havia poques novetats en el seu programa ens referíem bàsicament a l'experiència que, donat els quatre anys de govern que té, hagués pogut aportar; és a dir, té dades, té dades històriques suficients per poder contemplar amb quins mitjans compta la Generalitat per donar suport a tots els desigs de bones voluntats, que nosaltres compartim, i que desitjaríem que es portessin a terme.

Respecte al pressupost, bé, jo entenc —com vostè va dir ahir— que la partida que ens falta obtenir d'ingressos per part de l'Administració central és molt petita, és molt petita, i no pot fer variar en gran forma, amb gran fons, en definitiva, el pressupost d'aquest any. Crec, d'altra banda, que hi ha hagut moments en què s'ha fet el pressupost amb errors —acceptats, al final— de xifres molt més importants —i no vull parlar, concretament, de les valoracions de les transferències—, de xifres tan escandalosament importants, i malgrat això, es va fer el pressupost de l'any corresponent.

Respecte a la seguretat ciutadana, tots d'acord que s'ha de tenir més seguretat ciutadana, però tots d'acord que no cal pagar-la, sinó coordinar els mitjans que hi ha, que és una cosa molt diferent; no es tracta d'afegir diners, sinó coordinar els serveis que tenim, que això sí que és una altra cosa.

I, darrerament, en un tema que no he comentat abans, si que li agrairia que ens fes una petita menció, perquè no se n'ha parlat, d'un tema cabdal, de l'any 80 —perquè no se n'ha parlat ara—, que és el projecte de l'eix transversal de Catalunya, reiteradament esmentat en aquesta Cambra.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: L'Honorable candidat no vol parlar. Bé, ara, naturalment, per l'hora que és, haurem de suspendre aquesta sessió, però abans voldria anunciar que, d'acord amb l'article 74 del Reglament del Parlament, la votació d'investidura tindrà lloc a dos quarts de vuit del vespre. I, ara, anuncio que la represa serà a les cinc de la tarda.

Se suspèn la sessió.

Són dos quarts i vuit minuts de dues del migdia.)

La sessió es reprèn a les cinc i onze minuts de la tarda. Presideix el President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el Lletrat Sr. Ferret.

Al banc del Govern seu el President de la Generalitat en funcions, acompanyat de tots els H. Srs. Consellers en funcions.

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió. Pregó a l'Illustre Portaveu del Grup Socialista al Parlament de Catalunya que, en continuació del debat d'aquest matí, tingui la bondat d'ocupar la tribuna dels oradors.

El Sr. OBIOLS: Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, vull que les meves primeres paraules en aquest Parlament siguin de salutació cordial a la Presidència, a la Mesa i a tots els Grups parlamentaris.

Pujo a aquesta tribuna amb un doble sentiment, un sentiment de satisfacció per participar en un segon debat d'investidura, i pel fet que això en si mateix significa de consolidació del nostre autogovern, de consolidació del procés democràtic en el conjunt de l'Estat. I també de preocupació —ben lògicament— per unes circumstàncies polítiques particularment greus, a les quals s'ha alludit, potser un xic eufemísticament, en el debat d'aquest matí, i a les que em voldré referir també en la meua intervenció.

Aquest debat que estem celebrant és un debat que té resultats predeterminats. Han estat unes eleccions les qui han decidit qui ha de governar i com ha de governar-se la nostra nació en els pròxims temps. Una majoria dels vots de Catalunya ha optat per la coalició que avui és majoritària en aquesta Cambra. Als Socialistes de Catalunya, en tant que demòcrates, ens correspon ja no felicitar i desitjar encert als guanyadors d'aquestes eleccions —ho vam fer, com era la nostra obligació democràtica en el seu moment—, sinó simplement constatar que en aquest Parlament existeix una majoria a la qual correspon la seva funció de govern, i també, d'acord amb les mateixes regles de la democràcia, ens pertoca a nosaltres d'exercir un altre paper, igualment indispensable: el paper d'oposició, de crítica, de control, de seguiment, el paper d'alternativa de govern que és inexcusable per a assegurar el pluralisme i la democràcia de l'autogovern català, per a vertebrar Catalunya, per a assegurar la convivència democràtica i el joc productiu per a Catalunya del debat entre govern i majoria, d'una banda, i oposició o oposicions, de l'altra.

He parlat de vertebrar Catalunya, i aquesta necessitat, aquest gran objectiu ha de ser —i més que mai en les presents circumstàncies— l'objectiu comú de Catalunya, de tots els seus sectors, de totes les seves forces socials, culturals i polítiques. Estem en una autonomia naixent, que no ha desplegat, ni de bon tros, totes les seves potencialitats, i la tasca de desenvolupar, enfortir i aprofundir el nostre autogovern ha de ser tasca de tots. Per això, oposició sí, l'oposició imprescindible en tota democràcia, l'oposició responsable i també enèrgica i contundent quan faci falta, l'oposició que a través de la seva crítica vol construir i aspira també legítimament a ser majoria i a governar. Oposició, doncs, però també treball comú.

En una democràcia estable, plenament construïda, plenament consolidada, la freda aritmètica dels vots en un Parlament no arriba a ser-ho mai tot. És molt, és quasi tot, en el funcionament d'aquestes democràcies consolidades, però no ho

és tot.

I en un autogovern polític en curs de naixença com és el nostre, en un Parlament —com el nostre—, la freda aritmètica d'una majoria no ho és tampoc tot. I la seva aplicació ha d'exercir-se, més que en qualsevol altra circumstància, amb molta major cura.

Per a nosaltres, els socialistes catalans, el principal problema de Catalunya, com a poble, com a nació, avui, és el de la participació i la corresponsabilització de tots els seus ciutadans i ciutadanes. Quan nosaltres ens hem alarmat de l'elevat percentatge d'abstenció en les eleccions autonòmiques, per dues vegades consecutives, no ho hem fet fonamentalment perquè aquesta abstenció era al nostre juí perjudicial, ho hem fet, fonamentalment, perquè un país com el nostre no estarà nacionalment construït mentre hi hagi més participació electoral en les eleccions legislatives generals o en les eleccions municipals que en les eleccions autonòmiques.

És per això que nosaltres creiem que la pràctica catalanista més conseqüent és l'orientada a l'objectiu de participació i de corresponsabilització de tots els ciutadans i ciutadanes de Catalunya. És, almenys aquesta, la política catalanista que nosaltres volem practicar. Som partidaris d'una nacionalització, la nacionalització de Catalunya. Catalunya de tots, no d'uns quants, ni tan sols d'una majoria. Per això creiem, legítimament, que des de l'oposició nosaltres trebalem per Catalunya, trebalem per fer Catalunya. Però hem de jugar durant la propera etapa, sens dubte, amb aquesta doble orientació de fer oposició a un Govern, al Govern d'una majoria parlamentària, però fer també, en la mesura de tots els nostres esforços i de tota la nostra ambició, treball comú per enfortir el nostre autogovern, per enfortir la Generalitat, per construir i vertebrar Catalunya. I això exigeix d'uns i d'altres el màxim rigor en els plantejaments i el màxim rigor en el llenguatge. Exigeix posar-nos d'acord sobre el mateix caràcter del nostre autogovern, sobre el mateix caràcter de la Generalitat i de la seva Presidència.

Jo vaig escoltar —com és lògic i com era la meua obligació— amb una extraordinària atenció la intervenció del Molt Honorable senyor Pujol, President en funcions i candidat en aquest debat, i he constatat que —involuntàriament potser, però per això mateix potser també més greu— la seva intervenció a nivell de llenguatge era una intervenció en la qual «Generalitat», «Consell Executiu», «coalició de Convergència i Unió», «Minoria Catalana a les Corts Generals de Madrid» es confonien d'una manera permanent. Vaig escoltar una intervenció en la qual de vegades es deia que la Generalitat presentava esmenes. I crec que —insisteixo— tant els uns com els altres hem de fer l'esforç del rigor, durant la propera etapa, per distingir clarament quan es parla en nom d'un Govern i quan es parla en nom d'una Generalitat, que és de tots i que som tots.

Nosaltres vam avançar, en el seu moment, la nostra concepció d'un Govern de majoria com a requisit indispensable en la present situació política de Catalunya, però també d'una Generalitat unitària i d'una Presidència unitària. Una Generalitat que ha de ser plural, oberta, democràtica, que ha de reconèixer d'una manera explícita, clara i concreta que l'oposició, o les oposicions, som també Generalitat.

Això requereix, sens dubte, plantejar seriosament, sense caricaturitzacions, anant al fons de la qüestió, com a qüestió política cabdal, el tema del paper de l'Estatut que l'oposició ha de

tenir dins de la Generalitat. Sense cap privilegi, sense mesures administratives o estrictament protocolàries, sense pretendre, nosaltres, els socialistes, monopolitzar una oposició en la Generalitat, que és diversa, però sí com a qüestió cabdal, com a veritable pedra de toc de la sinceritat i de la coherència de les afirmacions d'obertura que se'ns han fet en l'inici d'aquest debat.

Jo he participat en diversos debats d'investidura —si no ho recordo malament aquest és el cinquè—, i sé, per tant, que un candidat a l'hora de preparar la seva exposició es troba forçosament confrontat a una alternativa: o bé fa una oferta de programa o bé fa una oferta d'intencions polítiques de govern. Oferir i exposar un programa de govern implica, necessàriament, fixar uns objectius concrets; necessita, doncs, forçosament, dir com s'instrumentalitzaran aquests mitjans, des del punt de vista tècnic, humà, financer, per cobrir aquests objectius. Significa, en conseqüència, establir un compromís de fins i de mitjans, i també un calendari, mal que sigui un calendari flexible, aproximat, per a la realització d'aquests objectius programàtics.

Significa, en fi, potser fonamentalment, establir unes prioritats, definir un ordre de prioritats. Deixi'm dir-li, al Molt Honorable President en funcions i candidat, que no he sabut trobar res de tot això en el seu discurs d'ahir. Crec que, en una condició de comoditat parlamentària, no estava forçosament obligat a convèncer altres Grups per donar-li suport i, per tant, ha preferit —com avui he escoltat d'una manera explícita— reservar-se un marge de llibertat molt ample per a la seva gestió de govern.

Jo he tret també una segona conclusió. La conclusió que l'acció del nou Govern serà fonamentalment de continuïtat en allò que ha estat la política del Govern de Convergència i Unió durant els darrers quatre anys, i és lògic que sigui així. I, malgrat que es van anunciar noves prioritats, la veritat és que jo no les he sabut veure. Crec que serà una acció de continuïtat i aleshores jo em veig en l'obligació de confrontar el que han estat no sols les paraules del President en el seu discurs d'ahir, en les seves intervencions del debat d'aquest matí, sinó el que ha estat la pràctica del Govern que ell va dirigir durant els quatre darrers anys, confrontar això amb el que són les nostres prioritats com a partit de l'oposició.

Nosaltres —ho hem dit, ho reitero avui aquí—, voldríem una Generalitat i una Presidència que fos de tots. Voldríem un Govern de majoria que fos clarament diferenciat del que és la institució, del que és la Generalitat i la Presidència. Voldríem institució i Presidència d'unitat i Govern de majoria. Voldríem pluralisme, voldríem política d'entesa. Voldríem un President que se sentís profundament, més enllà de totes les discrepàncies, fins i tot de les més radicals, el President de tots, que no intervingués en la Cambra parlant de la major o de la menor sinceritat catalanista d'un Grup o d'un altre Grup, que contingüés les seves intervencions i el seu llenguatge en aquest terreny, més enllà del que fos el seu criteri personal sobre l'actuació política d'uns homes o d'uns grups. I voldríem, lògicament, una relació ferma, institucional, equilibrada, amb l'Administració i amb el Govern centrals, des d'aquesta perspectiva d'una Generalitat on tots ens sentíssim plenament incorporats i hi poguéssim participar. Em referiré a aquest tema, com a tema cabdal, el tema de la relació amb l'Administració central, en un altre moment de la meua intervenció.

Voldriem, en darrer lloc, un programa de progrés, un programa d'esquerra, pragmàtic, raonable, però que tingués clarament fixades unes prioritats que no són, com és lògic, les prioritats de l'actual majoria i del seu Govern anterior o del futur Govern. Prioritats de reequilibri social i territorial, per fer front a una situació escandalosa, des del punt de vista de la qualitat de vida a Catalunya. Prioritat en el combat contra les desigualtats, prioritats en la lluita contra l'atur, malgrat totes les dificultats. Esforç per una Administració neutral, rigorosa, professionalitzada, perquè en el camp de descabdellament, de desenvolupament de l'Administració autònoma tenim nosaltres al davant, els catalans, l'alternativa entre ser exemplars o ser purament i simplement escandalosos.

Esforç també en unes prioritats concretes en el camp del que són les nostres competències en aquest terreny: educació, sanitat, política industrial i agrària, cultura. Però jo no voldria, de cap de les maneres, que vostès interpretessin que vinc aquí a exposar el meu programa; vinc a confrontar aquestes prioritats enumerades molt esquemàticament amb el que són les posicions que han estat defensades pel candidat.

Hi ha, en la seva intervenció, mots que nosaltres utilitzem, sens dubte: modernització, innovació, cultura, benestar social, i existeix, per tant, el problema, present sempre en tot debat parlamentari, del que hi ha més enllà de les paraules. Recordo, en aquest sentit, un diàleg d'un llibre de Lewis Carroll, d'*Alicia en el país de les meravelles*, que deia: «és que les paraules tenen sempre el mateix sentit» i li respon a Humpty Dumpty, em sembla, la reina de la història: «Miri vostè qui és que mana i veurà quin és el sentit que es dona a les paraules.»

Doncs bé, jo crec que quan parlem de modernització, quan parlem de benestar social, en particular, no estem parlant del mateix. Nosaltres creiem que, efectivament, a Catalunya cal fer un enorme esforç de modernització, però no des d'una perspectiva liberal conservadora, com s'ha dit aquí aquest matí —jo comparteixo aquest qualificatiu—, sinó des d'una perspectiva d'esquerra, des d'una perspectiva progressista, per gestionar una crisi cap a objectius de més llibertat, de més igualtat, de més solidaritat entre els ciutadans i ciutadanes de Catalunya.

La concepció de benestar social que es desprèn de la intervenció del candidat, des del meu punt de vista, és la concepció de considerar que la crisi és un procés ineluctable que fa i farà víctimes, i que, aleshores, el que cal és un govern humanitari que ajudi, si no recordo malament, en termes textuais del candidat: «les persones que la crisi vagi marginant», en una perspectiva, per tant, de futur.

Nosaltres no tenim aquesta concepció, nosaltres creiem que una política social del Govern de la Generalitat, sigui quin sigui, no hauria de tenir un enfocament assistencial, hauria de basar-se en criteris de solidaritat i d'igualtat, hauria, per tant, de parlar i de fer una política amb perspectiva d'igualtat que protegeixi, lògicament, els més febles, però també que es proposi com a objectiu escurçar les distàncies entre els privilegiats i els explotats, que redueixi i elimini els privilegis, no des d'una òptica d'un genèric igualitarisme injust d'altra banda, sinó des d'una política al servei dels qui treballen, dels qui es fatiguen amb el seu treball, dels qui es comprometen en un treball i una ambició col·lectiva. Tot al contrari d'un enfocament de beneficència i de paternalisme. No ajuts, sinó drets. I drets expressats en lleis progressistes, lleis de serveis socials, d'esco-

les bressol, de salut, per exemple. No ajut, sinó política eficaç en el camp de la protecció dels drets dels ciutadans a tenir el mateix tipus d'educació, pel que fa referència a la seva qualitat, i al mateix tipus de sanitat, pel que fa referència a la seva qualitat.

Ens preocupa, en aquest sentit, que en la intervenció del candidat no s'hagin definit objectius en aquesta direcció, que no s'hagi pres consciència d'una situació profundament injusta en el camp de l'ensenyament i de la sanitat, i que no s'hagin assumit compromisos en aquest terreny.

El dret a l'educació de tots els infants, i més, precisament, el dret a una bona educació ha de ser, sens dubte, un objectiu prioritari d'un govern de la Generalitat, i hem pogut veure com se silenciaven temes específics i punyents, perfectament relacionats amb aquesta qüestió, tals com l'aplicació generosa i immediata del tema del CEPEPC, amb tota la seva càrrega de reconeixement pel que han fet aquestes escoles per Catalunya, com no s'abordava frontalment el tema cabdal de la formació professional i com sembla que s'assenyalava que s'havia tocat sostre pel que fa a la construcció d'escola primària, i se silenciés l'existència encara a Catalunya de més de dues mil aules habilitades, és a dir, d'uns 60.000 nens escolaritzats sense escola i amb tants edificis escolars sense condicions.

M'ha sobtat, en la intervenció d'ahir del senyor candidat, la manca també de qualsevol tipus de referència a un tema que per a nosaltres és fonamental, i crec que ho ha de ser també per a qualsevol Govern de la Generalitat: el tema dels mitjans de comunicació en català a Catalunya. Cap referència a la necessitat d'una política nacional i d'entesa en el camp dels mitjans de comunicació en català fixant el seu ple desenvolupament com un objectiu prioritari.

Així com en el cas dels mitjans de comunicació de la Generalitat el que cal és exigir-ne una utilització no partidista, més institucional, més oberta, tant de TV3 com de Catalunya-Ràdio, en el cas de la premsa en català la primera cosa que cal fer és prendre en consideració l'enorme gravetat del problema, el fet que durant els darrers quatre anys s'ha retrocedit en aquest terreny, i col·locar-ho com a objectiu prioritari per enfocar i resoldre, per una via no partidista, que garanteixi en tot moment d'una manera escrupolosa no solament el respecte, sinó també el foment del pluralisme i de la llibertat de la premsa en català, una tasca en la qual nosaltres voldríem participar de bon grat.

M'ha semblat també, senyor candidat, i m'ha sobtat, que en la seva intervenció no ha donat a conèixer la composició del seu Govern. He dit abans que aquesta era la cinquena sessió de debats d'investidura que jo presenciava; en tots ells s'ha donat a conèixer la composició d'un govern. Recordo, en particular, que en el debat d'investidura de l'actual President del Govern central va ser el mateix Portaveu de la Minoria Catalana qui va assenyalar en el Congrés dels Diputats la necessitat de complir amb aquest deure democràtic, i l'eventual incorrecció parlamentària que significava deixar que fos a través dels diaris que els Diputats s'assabentessin de la composició del govern. Em sembla, si més no, sorprenent que s'hagi canviat tan dràsticament de criteri en aquest temps.

Podria, però no tinc temps, estendre'm en consideracions crítiques en relació amb el que han estat els enfocaments i els forats, els silencis, de presentació del candidat. No tinc temps. Voldria abordar aquesta segona perspectiva, que em sembla

cabdal en aquest moment, que és el tema de la corresponsabilització.

Se'ns ha parlat —n'haviem parlat nosaltres també d'una manera pública— de la necessitat que determinades qüestions de treball legislatiu —ordenació territorial, funció pública, règim local, llei electoral— fossin abordades per la via del diàleg i de la negociació. Se'ns ha parlat també del tema de la seguretat ciutadana com un tema que hauria de ser motiu de diàleg, de negociació; eventualment, d'acord entre totes les forces polítiques. Hi estem d'acord, totalment d'acord. Ampli-em fins i tot les qüestions plantejades ahir pel candidat. Creiem que el tema de les relacions amb l'Administració central és un tema del qual hauríem de parlar amb permanència. Més enllà de diferències, que hi són i hi seran, però pensant també en la possibilitat d'un treball positiu en aquest sentit.

Estem, sens dubte, en un moment de crisi política a Catalunya i en les relacions entre la Generalitat i l'Administració central. Els moments de crisi tenen coses molt dolentes, però tenen també coses bones; són l'oportunitat, potser, de reconsiderar qüestions i d'avançar. I des d'aquest punt de vista jo voldria manifestar ben clarament la nostra convicció, la convicció dels socialistes catalans: primer, que Catalunya necessita el pacte amb l'Espanya democràtica, i, per tant, amb l'Estat d'aquesta Espanya democràtica. Segon, que l'Espanya democràtica i el seu Estat necessiten també el pacte amb Catalunya. Seríem insensats si per una prujia d'enfrontament polític o ideològic, per una prujia partidista, nosaltres no esgotéssim, fins a l'última gota de la paciència i de la comprensió mútua, tots els camins que avancin cap a la consecució d'aquest pacte: pacte que nosaltres no contemplem com un fet formal i protocol·lari; no veiem un President del Govern i un President de la Generalitat firmant un pacte, però sí que el veiem a través d'un procés de diàleg, de negociació, en el qual els temes plantejats puguin abordar-se d'una manera positiva.

Ha dit aquí el candidat, en unes expressions que jo he compartit, que el procés de transformació d'un Estat centralista en un Estat autònom és un procés molt complex, carregat de dificultats, que, a això, s'hi afegeix una situació econòmica extraordinàriament dura i que aquest procés —ho ha dit també el Molt Honorable senyor Barrera— és un procés que no estava quallat, que podria decantar-se en una direcció o en una altra. La nostra oferta per col·laborar, més enllà de la diferència i de la discrepància, per esgotar totes les possibilitats que aquest procés de decantament inevitable sigui un procés que garanteixi l'autogovern català, que garanteixi els seus drets, les seves possibilitats, les seves potencialitats; insisteixo, més enllà de diferències que hi són, que hi seran, sens dubte, en el futur.

També —m'he referit ja a aquesta qüestió en el tema dels mitjans de comunicació, en els mitjans de comunicació en català, especialment la premsa catalana— en el camp de l'entesa per la modernització cultural i la normalització lingüística a Catalunya, la nostra voluntat de diàleg, de negociació, de corresponsabilització. Però deixin expressar també amb tota sinceritat les nostres inquietuds, perquè nosaltres vam sentir d'una manera reiterada, en tres ocasions, si no ho recordo malament, que darrere de cada invitació al diàleg i a la negociació se'ns deia —i en temes enormement transcendents, com la divisió territorial o la llei electoral, per exemple— que hi havia

una majoria parlamentària i que hi havia la responsabilitat i l'obligació de fer valer els vots d'aquesta majoria parlamentària. Bé, jo crec que en aquestes qüestions, qüestions cabdals per al futur de Catalunya, enfocaments probablement irreversibles per al futur de Catalunya, la majoria parlamentària és molt important, però no és suficient, i que aquestes qüestions, forçosament, hauran de decidir-se finalment sobre la base de l'acord. I voldria assenyalar l'enorme gravetat que en temes com la divisió territorial de Catalunya o la mateixa llei electoral de Catalunya, se'ns imposés d'una manera mecànica la freda aritmètica d'una majoria en aquest Parlament.

He dit, a l'inici del meu parlament, que estàvem en una situació particularment greu a Catalunya. Se n'ha parlat eufemísticament, potser d'una manera un xic indirecta, aquest matí. Jo sóc partidari de parlar de les coses clarament. He volgut situar la meua intervenció en un to d'anàlisi serè i reflexiu, evitant qualsevol element que pogués contribuir a generar motius d'enfrontament. També haig de dir que el clima i l'ambient que es respira avui a Catalunya no ens faran apartar del que estimem, que és la nostra responsabilitat, és a dir, exposar de manera ben clara les nostres posicions, els nostres criteris i també, eventualment, les nostres crítiques. No ens sentim ni poc ni gens afectats per qualsevol intent de condicionar les nostres veus. Hem sentit crits aquests darrers dies, exabruptes —no els vull recordar—; no ens faran baixar el to de veu i, menys encara, ens faran callar. I, en aquest sentit, voldria dir que l'anunciació coneguda d'una querella s'ha formulat finalment per a nosaltres d'una manera inesperada, quant al temps, i, sobretot, cosa més greu, quant a l'amplitud, l'abast, i, per tant, les conseqüències d'aquesta querella. Que necessitem, per tant, d'una manera explícita, formular quina és la nostra posició, que és la posició, en primer lloc, de respecte total per tots els querellats, i de convicció en l'honorabilitat del President en funcions i avui candidat; convicció que ve de lluny. Però també, a la vegada, convicció en la independència i en el sentit de la responsabilitat del ministeri fiscal i del poder judicial, en el passat, en el present i en el futur. Convicció que totes les persones, com s'ha dit aquí aquest matí, tenen els mateixos drets i els mateixos deures sota l'imperi de la llei. Desig que totes les persones implicades surtin absolutament lliures de tota responsabilitat, per ells i també pel prestigi de la Generalitat. Rebuig d'actituds plebiscitàries i d'explotació d'actituds passionals. No pot utilitzar-se Catalunya i la seva institució d'autogovern com a escut, ni tan sols en circumstàncies tan summament greus com les actuals. I, finalment, exigència —diré que és una exigència sentida per tots els ciutadans de Catalunya— que es conegui exactament tota la veritat respecte a les causes, al descabdellament i a la realitat concreta, profunda, d'aquesta tremenda situació lamentable en la qual ens trobem.

Farem oposició, buscarem la col·laboració. Demanem de la majoria que tingui en compte, de manera permanent, aquesta doble orientació de la nostra política, que no tinguin en cap moment la temptació, que jo sé que se sent, de pensar que perquè s'han guanyat unes eleccions es disposa de tot. No. Al candidat li plauen els similis futbolístics, jo li voldria dir que en les darreres eleccions Convergència i Unió i els socialistes vam quedar exactament 4 a 3 en el partit, no 8 a 0; 4 a 3. Que nosaltres representem quelcom quantitativament molt important

a Catalunya. Que nosaltres practiquem una política catalanista, nacionalista, que té poc punt de contacte amb la política de Convergència, la coalició de Convergència i Unió, però que nosaltres tirarem endavant aquesta política en la confiança que fem un servei fonamental per a la vertebració i la consolidació del poble de Catalunya i la seva personalitat nacional.

El candidat va citar en el curs de la seva intervenció d'ahir unes reflexions fetes després de les eleccions municipals del 79, si no ho recordo malament, a favor de la convivència política. Em permetran que caigui jo també en la petita immodèstia de citar-me, de citar un text escrit fa bastant de temps també: «Cal, en la nova etapa de Catalunya, i com a conseqüència de l'atmosfera que determinats comportaments excloents han generat en el món polític i en la mateixa societat catalana, desenvolupar un extraordinari esforç de generositat i d'obertura per tal de desfer prejudicis, arrogàncies i rencors i per retrobar una indispensable base d'entesa i de diàleg entre els diversos sectors polítics, socials i culturals que canalitzen les energies plurals dels ciutadans de Catalunya.»

La lluita per desterrar les exclusions i els anatemes, la lluita contra la intolerància, la lluita contra la tendència a separar els catalans en bons i dolents, la lluita contra la tendència a donar patents de catalanitat als uns i negar-la als altres, ens trobarà a nosaltres com a aliats. Tot el que sigui contrari a això ens trobarà com a adversaris, i durs adversaris. Perquè creiem que aquesta política d'autoidentificació amb un fet nacional és dolenta. Parlo ben sincerament. Fa molts anys, molts anys, jo vaig pintar a les parets de Catalunya «Llibertat per Jordi Pujol». Però ja aleshores, quan jo veia pintades d'altres que deien «Pujol, Catalunya», jo sentia l'esgarripança de pensar que hi havia alguna cosa que no estava bé en aquest plantejament, que Catalunya ha estat sempre i ha de ser una cosa plural i diversa, que no es pot identificar amb una fracció i, menys encara, amb un home, i que cal, per tant, que hi hagi, des de totes les posicions polítiques, el reconeixement clar i explícit que tots, en el nostre fur intern, som igualment fidels a una causa i a una pàtria, que no podem seguir a Catalunya per una via en la qual l'autoafirmació d'unes persones o d'uns grups es fonamenta en posicions de desqualificació dels altres.

Voldria treure de la meua intervenció tot tipus de crispació, en absolut. Voldria que tots féssim un esforç, en aquest moment, per superar positivament aquesta situació difícil en què ens trobem tots i hi estem obligats, servint per camins diferents, amb criteris diferents, amb polítiques diferents, com és lògic i legítim en tota democràcia, i necessari, però sense que ningú desqualifiqui, sense que ningú exclouï els altres, podrem retrobar-nos tots i reconèixer-nos tots fills d'una mateixa pàtria.

Això és un esforç de tots, vostre i nostre. Nosaltres tractarem de complir-lo.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable senyor Pujol, candidat, és invitat a respondre.

El Sr. CANDIDAT A LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT: Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, celebro les paraules del senyor Obiols quan, a l'inici del seu discurs, ha dit: «nosaltres som, nosaltres serem una oposició» —textualment em sembla que ha dit— «que vol construir i una oposició que vol fer treball en comú.»

Això, ho celebro molt, com també la referència que ell ha fet que les majories parlamentàries elles soles no són suficients, perquè ell sap perfectament que en l'enunciat d'aquests plantejaments —i espero que en la pràctica, també— coincidim.

La freda majoria no ho és tot. Ja ho vaig dir fa quatre anys, i vaig dir: «43 Diputats sols, però ni que fossin 68, o 70, o 75, o 72» —que són els que tenim en aquesta legislatura—, això sol no és suficient per construir un país.» De fet, un país no es construeix només a través de la política, tampoc; indubtablement, la política i la representació política vénen a ser com una mena de resultat final de moltes coses, però, de fet, la realitat d'un país i tot el conjunt de forces diverses i de realitats que l'integren són una cosa que depassa molt la política. I un país es fa, doncs, amb totes aquestes coses.

Per tant, és ben cert que una majoria parlamentària no és suficient, primer, perquè hi ha realitats que escapen a l'estricta acció política —i són importants—, i, després, perquè, efectivament, en certes coses convé tenir unes coincidències, trobar unes coincidències més àmplies que les que puguin derivar d'una majoria parlamentària, encara que sigui una majoria absoluta.

Per tant, celebro molt que coincidim, i el meu discurs serà fet tot ell en termes, doncs, arrencant d'aquesta coincidència i en els termes més d'aproximació que pugui.

Segon punt, el senyor Obiols diu que el meu discurs no encaixa en cap dels dos tipus de discursos amb els quals ell té classificats els discursos d'investidura; bé, però és que n'hi ha d'altres tipus, no, de discursos? I un altre tipus de discurs són els que faig jo (*riales*)... El meu és diferent. El meu és el meu, i sobre aquest, evidentment, d'altra banda, és sobre el qual vostès han de decidir el seu vot. I, òbviament, comprenc molt bé que hi hagi unes diferències entre el programa socialista i el programa nostre, però és que, naturalment, en el programa que jo he d'exposar i que, de fet, és abonat per aquesta majoria, és el nostre.

Nosaltres —ho vaig dir ahir, i hi insistirem—, farem el màxim esforç perquè en l'aplicació d'aquest programa puguem actuar molt d'una manera autènticament dialogant, és a dir, no solament formalment dialogant, sinó molt autènticament dialogant amb totes les forces polítiques aquí presents, i en la societat. No s'estranyi que, de tota manera, algun cop hàgim de dir que el que no farem a través del diàleg és arribar a un *impasse*, en el qual no hi hagi decisió, perquè, nosaltres, el que vull dir simplement és que nosaltres tenim l'obligació de governar d'acord amb la voluntat del poble, i, per tant, de cap manera no podríem arribar al cap d'aquesta legislatura havent dit que no hem fet alguna cosa en concret perquè no ens hem posat d'acord amb aquests o amb els altres; potser també en algun cas, perquè la prudència política ens pot obligar en algun cas fins i tot a no aplicar la majoria, però, en principi, nosaltres hi venim obligats. Hi venim obligats, a més, per exigència democràtica. Exactament per això, per exigència democràtica.

Per tant, no interpreti gens ni mica, amb tots els màxims esforços possibles per no caure-hi —ni semblar que s'hi cau—, en cap mena de prepotència, però interpreti que, per coherència i fins i tot per donar una tranquil·litat en el sentit que realment hi haurà un Govern, en darrer terme, sempre que calgui, hem de dir això; però dit això —ho torno a subratllar—, volun-

tat d'obertura real, no d'obertura formal.

Un tercer punt al qual s'ha referit el senyor Obiols, i que també he de contestar: no he donat a conèixer —i no donaré a conèixer— la composició del Govern. Però, que quedi clar que no és un deure democràtic donar a conèixer la composició del Govern; no és un deure democràtic, com vostè ha dit. És més, d'una manera molt clara, en la Llei que regula les funcions del President, del Parlament i del Consell Executiu, doncs en queda absolutament exclòs aquest deure, i jo més aviat entenc que, essent el primer candidat que actua d'acord amb la nostra legislació en una presentació com aquesta, en un debat d'investidura, més aviat tinc el deure de no presentar-lo, perquè no vull condicionar futurs candidats pel fet de dir «sí, la llei no hi obliga, però l'hàbit que es va establir una vegada, doncs fa que es faci.» El President es presenta ell sol, i ell defineix la seva política; naturalment compta amb un equip, però no ha de venir a afegir un, diguem-ne, nou condicionament al programa que planteja.

D'altra banda, també els he de dir, com vostès saben perfectament, que difícilment podria presentar un Govern quan encara és públic i notori que hi ha alguna incògnita pendent respecte a la que ha de ser la composició política d'aquest Govern, i, d'altra banda —si m'ho permeten— no se n'assabentaran pels diaris, els diaris diran moltes coses —i és lògic— i han de mirar de trobar fils conductors d'informació, però, de fet, hi ha algunes d'aquestes coses que jo, en aquests moments, pel que els acabo de dir, tampoc no sé com serà exactament el Consell Executiu. Per tant, si hi ha algun diari que ho diu, doncs, de fet, no en poden fer vostès encara gaire cas, perquè —ho repeteixo— jo mateix no en tinc una visió completa, total i definitiva, i he d'esperar encara algunes respostes.

Però, en tot cas, deixant de banda això —vull dir que no se n'assabentaran pels diaris—, deixant de banda això, el que els vull dir és que entenc que jo he de salvar aquest dret que tenen els candidats de no haver-se de comprometre en aquest sentit, no fent presentació la primera vegada que hi ha el debat d'investidura del futur Govern.

El senyor Obiols ha tractat d'un tema summament important, que és el de les nostres relacions, relacions de la Generalitat, del Parlament i del Consell Executiu —i, òbviament, del President— amb l'Administració central. I li he de recordar que, quant a aquest pacte —diu ell que Catalunya ha de fer un pacte amb l'Estat—, jo introduiria —no vull donar-hi importància— un petit matis; Catalunya i la Generalitat som Estat, també, però, bé, el pacte que hem de tenir amb l'Administració central i amb el Govern central i amb la continuïtat d'aquests Governos centrals, aquest pacte, jo l'he defensat sempre. Vostès m'han sentit dir moltes vegades, aquí i fora d'aquí, m'han sentit dir: «l'objectiu primer d'un Govern de la Generalitat, sigui quin sigui, és entendre's amb el Govern de Madrid sigui quin sigui el Govern de Madrid; sigui quin sigui el President, sigui quina sigui la composició del Govern de Madrid». I encara em sembla que avui, oi?, aquest tema ha sortit en algun moment, i, si bé és cert que de vegades aquesta negociació pot conduir a moments tensos, a moments difícils, a la crisi, no és que es busqui la crisi, sinó que, de fet, la mateixa discussió per tal de poder arribar finalment a un acord, requereix de vegades aquestes situacions difícils. Però, en tot cas, absolutament d'acord, nosaltres busquem aquest acord, l'hem buscat, i em

sembla a mi que l'hem practicat.

Jo li posaré un exemple, senyor Obiols, d'això, una il·lustració d'aquesta nostra voluntat; ho he explicat altres cops, però no està de més que ara ho recordi. Just en el moment en què es va publicar la sentència sobre la LOAPA, que havia estat un tema que, evidentment, havia, no pas tallat del tot ni fet del tot impossible, però sí introduït dificultats en les nostres relacions amb l'Administració central, jo, fins i tot, tement que hi pogués haver —que hi va ser, d'altra banda— alguna reacció d'algun representant de l'Administració central que no fes fàcil, precisament, el diàleg —que hi va ser—, mirant d'avançar-me ja a aquesta possibilitat, vaig immediatament dir: «Aquesta sentència a nosaltres ens dona peu per demanar, per oferir a l'Administració central, al Govern, al seu President, la nostra més àmplia, més plena i més total col·laboració, amb voluntat de trobar el màxim possible d'acord.» És evident que aquesta sentència que, de fet, ens afavoria —afavoria, per exemple, concretament, la Generalitat i els qui defensàvem un concepte d'autonomia que enteníem que estava malmès per la LOAPA—, aquesta victòria no ens ha de servir per distendre'ns, no ens ha de servir per endurir-nos, ens ha de servir precisament per, això sí, amb molta més força moral, política i jurídica, fer un apropament que faci més fàcil la discussió i els acords.

I aquesta ha estat sempre la nostra posició. I jo els he de dir que quan la nit del dia 29 d'abril vaig parlar amb el President del Govern, jo li vaig dir textualment el següent: aquesta victòria que ara, ja, en aquell moment, ja sabíem que era absoluta, al President del Govern espanyol, en tant que President del Govern d'Espanya, no li ha de causar —jo, d'això, en dono ferma—, no li ha de representar cap motiu d'inquietud, perquè aquesta és una victòria que es posarà precisament per al reforçament polític i moral que significa —polític i moral—, precisament per això ens permet de fer una aproximació, ens permet de fer, fins i tot, una assumpció dels problemes generals que el President del Govern espanyol té, amb ànim —amb ànim, sense cap mena... òbviament seria ridícul, de paternalisme nostre— d'ajudar. Aquesta és la realitat.

Això és el que vaig dir en la meua carta, que sento molt no tenir ara aquí per llegir-li'n un paràgraf, en el qual, explícitament es diu: nosaltres voldríem, doncs, fer aquest tipus d'aportació, i això és el que va fer també que jo uns dies després truqués al President del Govern i li digués «em sembla que aniria molt bé, en aquest moment, que, amb motiu de la Fira de Barcelona, vinguessis i, en realitat, aquí poguéssim fer un acte que manifestés una voluntat d'entesa per part de l'Administració central i de l'Administració autonòmica de la nova legislatura.»

Per tant, hem estat sempre absolutament en aquesta línia, i hem esgotat fins a l'última gota. Aquest matí, jo he dit, contestant la intervenció del Molt Honorable Diputat senyor Barrera, jo deia que nosaltres hem preferit a vegades no fer ús d'un recurs que per molts conductes —i, aquí, en aquest Parlament hi ha moltes persones que ho saben— semblava que podíem fer, i, fins i tot, per indicació del Consell Consultiu, no n'hem fet ús, perquè hem preferit mantenir oberta la porta del diàleg. Ens ha semblat que era més important el que en podríem dir la possibilitat d'una negociació, d'un contacte, d'un bon clima, que no pas anar a buscar una victòria puntual en un tema con-

cret, que semblava que podíem aconseguir.

Per tant, senyor Obiols, per part nostra ha estat sempre així. Ha estat sempre així, i, òbviament, això, ho continuarà essent. No vol dir que, evidentment hi pot haver situacions en les quals nosaltres ens hem de plantar. Ens vam haver de plantar en el tema de la LOAPA, i, de fet, vàrem tenir raó. I totes les crítiques que se'ns varen fer de victimisme, o de crispadors, es van demostrar mancades de fonament, perquè es va veure clar que la LOAPA era una radical escapçada de l'Estatut d'Autonomia en general, i, d'una manera molt concreta i particular, de l'Estatut d'Autonomia català. I en algun moment vàrem haver, evidentment, de manifestar el nostre desacord, que, finalment, es va superar —més bé, més malament, sobre això hi ha opinions— però, de fet, en darrer terme, entenem que es va superar correctament, sobre les valoracions. Però és que, efectivament, a les valoracions l'Administració central ens devia de feia mesos i mesos, i en alguns aspectes de feia anys, pel cap baix, 71.000 milions de pessetes. I, naturalment, això obliga a vegades a situacions fortes, fermes, a situacions no pas d'enduriment, sinó simplement de posar les cartes sobre la taula, encara que això pugui comportar una situació una mica difícil.

Per tant, d'acord. I qualsevol ajut que se'ns pugui fer, en el sentit que tots plegats, Govern i oposició, Administració autonòmica i país en general, tinguin més obertes les portes del diàleg i de la col·laboració amb l'Administració central, serà molt ben rebuda, serà molt ben rebuda.

Finalment, l'últim punt que ha tocat el Diputat senyor Obiols requereix també un comentari per part meua. Vostè no m'ha sentit a dir mai —ben al contrari— que no tingui confiança plena en l'Administració de justícia espanyola. No m'ho ha sentit a dir mai, no m'ho ha sentit a dir ara i, evidentment, no ho dic ara, de cap manera.

Independència plena i, per tant, confiança. D'altra banda, no és cap secret i, a més, forma part, és així: hi ha una dependència jeràrquica entre el Fiscal general i el Ministre de Justícia. Això, ho he dit —tampoc no ho descobreixo, això és exactament així—, i de la mateixa manera que vostè ha expressat tota una sèrie de conviccions que té, jo penso, tinc la convicció fonamentada, que no em fa cap angúnia de dir aquí i on sigui i a qui sigui que l'abast i el moment i això que, durant molts mesos, se n'ha dit la modulació del tema de Banca Catalana té una motivació política que arrenca en el Govern socialista, i que ha actuat a través del Fiscal general.

Jo tinc la convicció fonamentada —i evidentment, ara molt més fonamentada—, que la cosa ha anat d'aquesta manera. Per tant, la independència i la confiança que ens mereix l'Administració de justícia... Bé, i la confiança que ens mereix el Fiscal general, en tant que és una persona que depèn jeràrquicament i que actua, si cal —i en aquest cas creiem que hi ha actuat—, a les ordres del Govern. Això té una certa rotunditat, però molt suaument i molt, si ho volen, serenament, però aquesta és la meua convicció fonamentada.

Com a cosa molt menor, ja que parlem d'això, vull fer-los notar una cosa: se'ns demana que hem de tenir confiança en les institucions, i n'hem de tenir. I les institucions han de fer el possible perquè el país pugui tenir confiança en nosaltres. Jo vull dir que ha passat un fet, per exemple, és un fet anecdòtic, sembla anecdòtic: s'han reunit cinc fiscals molt importants, que són el Fiscal general, dependent jeràrquicament del Mi-

nistre de Justícia, el Tinent fiscal, un altre fiscal que no sé qui és, però que deu de ser molt important, i els dos fiscals que han fet la querella i que són molt importants —almenys en aquest moment, a partir del moment en què fan una querella tan enormement transcendent com és una querella, entre d'altres, contra el President de la Generalitat. Cinc senyors es reuneixen per a un assumpte de la màxima importància i de la màxima confidencialitat.

I, aleshores, al cap de tres hores, aquesta informació, a través —i que no es molesti ningú— dels conductes que tradicionalment el PSOE i el Govern socialista utilitza quan vol enviar un torpede contra algú, resulta que això arriba a la premsa. Aleshores, senyores i senyors Diputats, això només ho sabien cinc persones, que són aquests cinc. Bé, i aleshores, és clar, mentre no es demostrï el contrari, com que el que jeràrquicament és més important és el Fiscal general, hem de demanar al Fiscal general que ens expliqui què ha passat. Qui és que, amb gravíssim incompliment de les seves obligacions des d'un tan alt nivell, ha fet això? Perquè, o si no, haurem de pensar que ha estat ell, ja que és el jeràrquicament més important, o que ho ha comunicat al seu superior jeràrquic, que és el Ministre de Justícia, i que d'aquí ha anat a l'opinió pública d'una manera absolutament irregular, malsana i que va contra allò que és el respecte i les normes que han d'existir, no solament en un Estat democràtic, sinó, sobretot, per part d'un Govern democràtic.

Ara bé, dit això, jo estic absolutament d'acord amb vostè respecte a la confiança en l'Administració de justícia i, evidentment, com vostè ha dit, actuar de tal manera que aquest fet, que s'ha produït d'una manera la qual els acabo d'explicar, i que només he explicat això perquè és del domini públic, ha anat així, però que altres coses d'aquest estil em permeten d'afirmar, d'aquella manera tan fonamentada, que això no ha anat com correctament havia d'anar, i que hi ha hagut aquesta motivació política, però, dit això, és cert, senyor Obiols, d'acord amb vostè —jo hi estic—, que nosaltres hem de mirar tant com puguem de portar les coses d'aquella manera que interessa al superior interès de Catalunya. I que, per tant, i vostès m'ho han sentit a dir des del primer moment, fins i tot des del moment de la meua més gran sorpresa, perquè, de fet, també resulta sorprenent que vostè, em fa l'efecte, i jo mateix, ens asabentéssim d'això pel diari, però fins i tot des d'aquest primer moment, nosaltres ja hem dit: «les institucions i les relacions institucionals entre la Generalitat i el Govern central queden al marge —queden al marge— d'aquest fet i de les opinions polítiques i personals que algú pugui tenir de mi i que jo pugui tenir d'algú».

Per tant, les institucions són les institucions i l'Estatut, i, de fet, en darrer terme, l'interès general de Catalunya serà defensat a través de les institucions amb la serenitat màxima que puguem, i jo espero que tindrà tota aquella que, des de la responsabilitat que em dona el meu càrrec, tinc l'obligació de tenir.

Per acabar, senyor Obiols, contra la intolerància, contra el sectarisme, contra qualsevol mena d'apropiació, contra els qui vulguin introduir tensions internes dintre el nostre poble. Senyor Obiols, el meu concepte de Catalunya i la meua filosofia política, que no es basen sobre el que en podríem dir la primàcia d'una ideologia ni, per exemple, en la idea, per exemple, de

la lluita de classes, sinó en un concepte global, en el que jo he dit, de vegades, un nacionalisme que és o que intenta ser globalitzador, capaç d'assumir la totalitat del nostre poble, no m'ha permès mai —ni des de l'any 46, quan vaig començar a moure'm en aquest terreny, ja, de fet, en aquesta línia política— de pensar que de la divisió interna de Catalunya i de l'enfrontament intern de Catalunya en podia sortir absolutament res de bo. I això ho tinc escrit, i crec jo, sincerament, que practicat des de fa molts i molts anys.

Ni en el terreny polític, ni en el terreny lingüístic o d'enfrontament, diguem-ne, de possibles enfrontaments comunitaris, ni en el terreny de portar la crispació a través dels atacs personals o dels insults al terreny polític en una situació d'irreversibilitat, vostè no em podrà dir que nosaltres, que jo, personalment —perdoni, avui faig una presentació personal—, haguem entrat en el terreny de la crispació.

En tot cas, jo faig meua la seva oferta, i jo li prego que vostè faci seva la meua. Si alguna vegada hi ha hagut algun error per part de qui sigui, en el futur nosaltres hem d'aconseguir que allò que jo deia ahir, i que algú ha dit que era exagerat, i que, perdoni, no ho era, que s'hi introduïen dosis, i de vegades no petites, d'odi, fins i tot, i, òbviament, d'intolerància, de voluntat de destruir, d'atac a la persona en la política catalana, que això sigui definitivament bandejat.

Una altra cosa és que nosaltres, Catalunya, l'acció d'afirmació, l'acció de rebuig de la voluntat —que hi és, de vegades, i d'una manera important, actualment— de reconducció de l'Estatut i de disminució de la nostra autonomia, i de vegades d'atac contra fibres nostres molt íntimes, contra això, tots, tots hi hem de fer una reacció que, com deia jo en un altre moment, s'ha d'inspirar per l'energia en l'afirmació, la contundència en l'afirmació, el rebuig de tot allò que signifiqui un atac contra Catalunya o, introduint la política, més una voluntat de depredació i de destrucció que no pas de construcció, afirmació, en aquest sentit. Però, tot això, fet sempre en la línia del respecte entre nosaltres, del respecte a les realitats exteriors, del conjunt d'Espanya, per començar, i amb un alt grau de civisme.

Jo espero que aquesta podrà ser —i recollint unes frases meves d'ahir, i avui també quelcom de semblant ha dit el senyor Obiols; de vegades, quan les coses estan especialment malament, és quan potser ens adonem que s'ha estat jugant amb foc i que cal anar a una nova situació, i a unes noves—, sobretot, actituds—, jo confio que això de què avui estem parlant, que, realment, va molt en el fons de la nostra realitat com a poble i de la manera de fer política que hem de tenir —per tant, és com una llavor de la qual comencem a parlar—, podrà durant aquests propers anys, realment, expandir-se i informar d'una manera plena la política i la vida social, la vida col·lectiva de Catalunya, de tal manera que, realment, tot allò que suma, tot allò que ajunta, pesi més que no pas tot allò que, de mala manera, de vegades, pot semblar.

El Sr. PRESIDENT: L'Illustre senyor Portaveu del Grup socialista vol fer ús del dret de rèplica? (Pausa.) L'Illustre senyor Obiols té la paraula.

El Sr. OBIOLS: Gràcies. Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, bé, jo crec en la utilitat dels debats d'investidura. Sé que hi ha gent que considera que és un formalisme, sobretot en circumstàncies quantitatives en el pla

parlamentari com en la que ens trobem. Crec en la utilitat, i, per tant, he tractat d'abordar la meua intervenció amb un sentit ben sincer, ben concret, plantejant orientacions polítiques i plantejant algunes qüestions concretes, perquè he sentit sempre intervencions de l'oposició plantejant el reguitzell de les coses que critiquen o el reguitzell de les coses que se silencien, en la intervenció en les Corts, en les quals, forçosament, per qüestió de temps, un candidat no pot parlar, no? «I vostè no ha parlat d'això, i vostè no ha parlat d'allò, i no ha parlat de l'altra cosa...» No, he tractat de fer la formulació precisa d'un pensament, d'unes intencions polítiques, i he tractat de plantejar poques coses i molt concretes, a algunes de les quals se m'ha donat resposta —cosa que agraeixo—; a d'altres, no. Penso que l'oportunitat hi era, i encara hi és, que puguem parlar de les poques coses que jo he volgut plantejar al senyor candidat.

Enumero dues qüestions, de les poquíssimes que he plantejat: la situació de la premsa en català i el problema de la coordinació i de l'entesa entre nivells d'Administració a Catalunya. És necessari, a mi em sembla, des d'aquest punt de vista, tant en un com en l'altre, que hi hagi un canvi d'actitud, de tarannà, de modulació —per utilitzar una terminologia del candidat— en l'actuació de la Presidència de la Generalitat en relació amb les altres forces polítiques i amb les altres institucions catalanes, crec jo.

I, bé, jo estic d'acord que el país no es construeix amb la política, solament, sens dubte, sinó amb moltes altres coses: activitat econòmica, social, cultural, associativa... Les mil i una iniciatives d'una societat rica, plural, diversa, d'una societat civil quallada i potent com la de Catalunya.

El que passa és que, des del nostre punt de vista, l'aliança imprescindible en l'autogovern català, entre la Generalitat i aquesta societat civil, sols podrà realitzar-se d'una manera plena quan la Generalitat i la seva Presidència tinguin veritablement un caràcter plural, unitari, democràtic, obert a tots els sectors, no a uns i als altres no. I, això, per motius ben concrets; primer, per impossibilitat; després, perquè molts sectors queden, objectivament i subjectivament, també, apartats d'aquesta col·laboració i d'aquesta aliança, en la mesura que s'identifica d'una manera molt rígida, molt dogmàtica, la Generalitat amb una formulació política o amb una determinada ideologia. Des del nostre concepte tractarem, a través del procediment democràtic, lògicament, d'arribar a una situació, a Catalunya, en què això pugui realitzar-se.

El senyor Pujol, el candidat, ha interpretat malament les meves paraules. Jo parlava de dos tipus de discurs: un discurs programàtic, un discurs d'intenció, i el discurs d'ahir va ser clarament un discurs d'intenció. No ho he censurat: en circumstàncies de majoria còmoda això es pot fer —potser es podia fer més encara, no? Però fixi's vostè en el contrast «frapant» entre el que va ser el discurs d'investidura de l'any 80, que pràcticament tots els Grups no integrats en la majoria van discutir com a poc concret, i el que ha estat el discurs d'ahir. El contrast és «frapant» extraordinàriament. Allà hi havia una oferta concreta d'objectius, un cert calendari, una fixació concreta. No vaig trobar, francament, en la intervenció d'ahir res de tot això. Simplement, aquesta constatació.

Tampoc he parlat, senyor Pujol, d'un pacte amb l'Estat, perquè sé que la Generalitat ha de ser Estat. He parlat de pacte

amb l'Espanya democràtica, a través del diàleg amb el Govern central i amb l'Administració central. He escoltat —a propòsit d'aquest tema d'actualitat greu— afirmacions del senyor Pujol, amb el qual jo no vull polemitzar en aquest moment, que m'han sobtat: l'afirmació clara i explícita que el Fiscal general ha actuat a les ordres del Govern es contradiu amb el que és la legislació actual. En tot cas és una cosa que caldria, potser, precisar i sobretot demostrar. I ha parlat també de filtració a la premsa a través dels canals usats del PSOE. També és una acusació que caldria acompanyar de proves precises. Però insisteixo que no és la meua voluntat la de polemitzar sobre aquestes qüestions. Simplement constato aquestes dues afirmacions taxatives que m'han «frapat», sobretot quan van acompanyades d'aquestes afirmacions genèriques que cal asseure la situació i no cal tirar més llenya al foc d'un enfrontament, d'una polèmica, d'una crisi política.

Però no he sentit una afirmació clara i contundent de la voluntat de separar estrictament el ciutadà del càrrec, uns ciutadans d'una institució, i m'agradaria que aquesta afirmació es fes, perquè si no es fa el parany en el qual estem caient tots plegats durant la propera etapa de la vida política a Catalunya és realment molt perillós.

I he sentit també al senyor Pujol expressar de nou, d'una manera molt sintètica que m'ha interessat, exactament quin és potser el mòdul fonamental del seu pensament polític, de la seva filosofia política. Ha parlat d'un nacionalisme globalitzador, que intenta assumir la totalitat del nostre poble. Formulació inquietant. Jo crec que el nacionalisme no pot ser globalitzador, no pot ser acaparat, o pretesament acaparat, per una força política o per una persona, que el nacionalisme ha d'inspirar els projectes polítics i culturals i socials de la globalitat diversa i plural de Catalunya, i que qualsevol intent de nacionalisme que intenta assumir la totalitat del nostre poble té unes característiques que, per descomptat, jo no compartiré mai i que combatré d'una manera aferrissada, precisament des d'una perspectiva nacionalista.

No tinc —insisteixo— cap voluntat de polèmica avui. Tindrem ocasió a bastament en els propers temps de discutir en aquest Parlament. Crec que les circumstàncies d'avui imposen, per part de tots, una tònica de la màxima serenitat, i, en aquest sentit, agraeixo molt el to de la intervenció del candidat. Però el candidat ha parlat d'atacs a les persones i en aquest punt de vista jo voldria fer-li, molt cordialment, la proposta, al candidat, de canviar i d'intercanviar informació sobre quines són les persones més atacades a Catalunya en aquests moments, i no aquests dies, precisament, sinó durant els darrers anys, quines són les persones que han estat més durament calumniades, més injustament atacades a Catalunya. La cosa va per barris, sens dubte, i cadascú es dol per on li cou. Penso que el que hauríem de fer és, ben sincerament, el compromís que els atacs a les persones, als grups, fossin d'una manera radical substituïts per la normal, legítima i indispensable confrontació política.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: L'Honorable candidat té la paraula.

El Sr. CANDIDAT A LA PRESIDÈNCIA DE LA GENERALITAT: Bé, molt breument, aquests dies la persona més atacada a Catalunya sóc jo (*rialles*), i això és clar, això és clar. I si un dia volen fer unes repassades, no sé si cal, però si volen

fer unes repassades sobre setmanes, mesos i anys, doncs també les podem fer, però aquests dies, no hi ha dubte, sóc jo, i per part d'adversaris poderosos.

Una precisió voldria fer sobre el tema del nacionalisme globalitzador. Assumir, assumir la responsabilitat del país. Per tant, el que voldria, i em sembla que amb això el podria tranquil·litzar, em sembla que el podria tranquil·litzar amb el que és una trajectòria de molts anys, perquè, és clar, tot el que jo dic, que sóc una persona que he actuat en el camp nacionalista i he escrit en el camp nacionalista des que tenia 16 anys, té poc valor, el que dic avui. El que té valor, en tot cas, és el que és una història llarga. Però, de tota manera, que quedi clar que quan jo parlo que el nacionalisme ha d'assumir el conjunt del país vol dir que ha de responsabilitzar-se del conjunt del país, que no ha de dir: «escolta, mira, aquest sí i aquells no, això sí i això no, aquella zona sí i aquesta altra no». Vull dir que Catalunya és tot i Catalunya som tots. No tots quedaran inclosos, afortunadament, en una determinada i concreta formulació política i, fins i tot, partidista del nacionalisme —que evidentment n'hi ha més d'una—, però sí que un nacionalisme que vulgui tenir aquest concepte global de país ha de sentir-se responsable de tot, també evidentment d'aquells que no encaixen amb la seva concreta i particular formulació política. Per tant, es tracta de responsabilitzar-se de tot, globalment, de tot el país, no d'apropiar-se de tot el país.

I aleshores, finalment, les dues coses que vostè, senyor Obiols, m'ha dit que no li havia contestat. Una, realment, és molt important —les dues ho són—, però permeti'm que ara primer insisteixi en una, que és el tema de les relacions entre les institucions. Obviament aquest és un dels temes que nosaltres..., i per això necessitem aquell clima polític que jo reclamava ahir —en el que jo entenc que és la part més important del meu discurs d'ahir. Perquè de fet fer això, fer allò, fer el de més enllà, doncs, dependrà de moltes coses, de circumstàncies, de les nostres relacions amb l'Administració central, de conjuntures, però si nosaltres aconseguim crear el bon clima polític i el bon clima de relació, un bon clima en el país, aleshores tots aquests problemes —i un clima de confiança de nosaltres en nosaltres mateixos i entre nosaltres—, aleshores aquests problemes que no estan ben resolts de les relacions entre els diversos nivells de l'Administració i els diversos nivells i els diversos tipus d'institucions que hi ha en el país, això anirà bé. I en aquella petita nota que jo deia que havia escrit l'endemà mateix de les eleccions parlava d'evitar per damunt de tot un risc de fractura institucional, i això anava en la línia del que vostè reclama i que jo celebrego que vostè ho plantegi. Ja en parlarem. Tindrem temps, no és el moment ara.

Bé, quant a la premsa, vostè ha insistit que hi hagués un comentari sobre la premsa. Miri, jo personalment crec que no és cert que hagi retrocedit la premsa escrita en català durant aquests quatre anys, no és cert. Hi ha hagut una gran consolidació i un gran progrés qualitatiu i quantitatiu de la premsa comarcal. Una vegada un Diputat d'aquest Parlament —no recordo qui— va fer una mica de broma sobre la premsa comarcal. No en facin de bromes sobre la premsa comarcal; és important, hi ha unes quantes publicacions molt importants i que, a més, ara són molt més importants que no ho eren fa quatre anys, i no és que sigui mèrit, només, del passat Govern de la Generalitat, encara que una mica també. És mèrit, sobretot,

de la gent que les fa i de les comarques que li donen vida i que se les consideren seves.

Hi ha hagut uns ajuts importants a la premsa diària en català, que en aquests moments cada dia, allò que se'n diu premsa diària, i són, doncs, no recordo si són quatre o cinc dies la setmana, però ja són quatre publicacions a Catalunya que hi ha i que no hi eren, i molt menys amb l'empenta que algunes d'elles porten ara, quatre anys ençà. Hi ha hagut ajut i n'hi continuarà havent. Vull dir que això que hi ha hagut fins ara continuarà essent-hi en el futur en la premsa cultural, infantil, fins i tot en l'erudita, en la de divulgació científica, sempre d'una manera molt objectiva, amb uns mòduls molt objectius: aquella revista, aquell diari que atacava d'una manera sistemàtica el Govern de la Generalitat rebia exactament el mateix que un altre. Hi ha hagut la utilització d'algunes de les publicacions —«algunes», plural—, de les publicacions diàries molt a fons per tal d'introduir-les en l'escola; ha estat un ajut indirecte, encara que l'objectiu no era ajudar la premsa, sinó introduir el diari a les escoles, i concretament els diaris en català. I, evidentment, hi ha hagut una crisi de la premsa informativa que en podríem dir de caràcter nacional, la premsa, doncs, sense tanta base local, que bàsicament s'ha centrat en dues publicacions, que han estat «Canigó», d'una banda, i «El Món», de l'altra. Però en el conjunt hi ha hagut, durant aquest temps, una acció no pas de retrocés, una realitat no pas de retrocés, sinó de progrés. En tot cas, que quedi clar que durant la propera legislatura una cosa tan essencial com aquesta mirarem —si és que podem fer-ho més que no ho hem fet— de donar-hi el màxim suport possible.

El Sr. PRESIDENT: L'Illustre senyor representant del Grup Socialista vol fer ús del dret de contrarèplica? El senyor Obiols té la paraula.

El Sr. OBIOLS: Per cortesia amb el Molt Honorable senyor President i també perquè crec que cal, potser, precisar algunes qüestions des del nostre punt de vista, oi? No m'han convençut i continuo amb la inquietud que, a més, no és nova, en relació amb el que són les concepcions d'aquest nacionalisme globalitzador del senyor Pujol. Quan ell parla de responsabilitzar-se de la totalitat del poble nosaltres utilitzem un altre llenguatge, una altra concepció; nosaltres parlem de corresponsabilització en una societat plural i diversa i creiem que una nació s'ha d'expressar a través de pensaments, de moviments culturals, de forces socials, de forces polítiques diverses sense que ningú tingui la pretensió de globalitzar una realitat que, per la seva pròpia essència, és totalment plural i diversa. En la mesura que una força política o que un pensament polític tracta de globalitzar el conjunt, aleshores a mi em sembla que la tendència cap a consolidar una societat plural, tolerant, de respecte a totes les opinions, és una tendència que tendeix a empitjorar, és la nostra convicció.

Nogensmenys, voldria dir-li al candidat que la nostra disposició per retrobar un bon clima polític a Catalunya és total. I permeti'm, ja que tinc molt poc temps per expressar-me, que fem una valoració molt diferent del que és el balanç de la premsa escrita en català en aquest moment. Em sembla que coincideix amb l'opinió que tenen tots els professionals i empresaris de la premsa escrita en català —la nostra, em refereixo. En tot cas, jo he parlat amb un bon nombre d'ells, potser no amb la totalitat, però amb un bon nombre. Tots ells manifesten

clarament la seva inquietud, la seva angoixa davant d'una situació que és extraordinàriament perjudicial i davant del que interpreten una actitud de poca receptibilitat del Govern anterior en relació amb aquest tema. Valgui la pena recordar, en aquest sentit, la vaga de plana en blanc que moltes d'aquestes publicacions van fer. Però, en tot cas, a mi el que m'interessava puntualitzar és que dins dels temes dels quals hem de parlar d'una manera immediata, sobre els quals hauríem de trobar ressò i acord, no sols entre forces polítiques, sinó entre governs dels diversos àmbits de l'Administració de Catalunya, aquest és un dels temes cabdals.

I, pel que fa al problema més genèric de la coordinació o col·laboració entre institucions, entre Administracions a Catalunya, jo crec que el diàleg entre la majoria i les altres forces polítiques que tenim responsabilitat de gestió en bona part d'aquestes institucions democràtiques del nostre país, institucions que des del nostre punt de vista són peces cabdals del mateix autogovern del poble de Catalunya, és també una voluntat de diàleg i d'entesa per a la propera etapa.

Moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT: Finalment, prego a l'Illustre portaveu del Grup de Convergència i Unió que faci ús de la paraula.

El Sr. SUBIRÀ I CLAUS: Senyor President, senyores i senyors Diputats, estem a punt de culminar aquest debat d'investidura. D'aquí a pocs moments es produirà la votació que portarà el Molt Honorable Jordi Pujol novament a la Presidència de la Generalitat, tancant per primera vegada en la història moderna de Catalunya un cicle complet de la nostra institució d'autogovern, i a mi em pertoca fer aquesta darrera intervenció, que és la del Grup que ha obtingut la majoria —en aquest cas, absoluta— en les passades eleccions. I aquesta majoria l'hem obtingut sobre la base d'una actuació concreta durant els passats quatre anys, i sobre la base d'un programa. Sobre això, sobre una actuació i sobre un programa que eren i són coherents, el poble de Catalunya, concretament 1.350.000 votants, ens han donat la seva confiança, que ens permetrà, ara, d'aquí a breus minuts, reelegir com a President de la Generalitat el nostre candidat.

En aquest debat encara no s'ha parlat d'un tema que a mi em sembla que cal recordar. Qui han estat els nostres votants? D'on provenen els vots que ens han donat la majoria? D'una classe social? D'una determinada zona geogràfica? Dels ciutadans d'aquesta o d'aquella procedència o origen? De l'esquerra? De la dreta? No, senyores i senyors Diputats. Com altres vegades en la història de Catalunya, s'ha produït una espectacular concentració de consens entorn d'una persona, entorn d'un tarannà, entorn d'un programa, entorn d'un projecte.

Des de l'endemà de les eleccions fins diumenge passat, encara, han anat apareixent en els diversos rotatius de Catalunya anàlisis dels resultats electorals. Jo, òbviament, no els avorriré ara amb una repetició d'aquestes anàlisis, però sí que n'extrauré les conclusions principals —i vagi per davant que aquestes xifres, aquestes anàlisis, sempre estan subjectes a un elevat grau d'incertesa, però qualitativament són vàlids. Segons les dues anàlisis publicades, que se situen en els extrems del ventall, podem afirmar que el vot de Convergència i Unió s'ha incrementat entre 339.000 i 386.000 vots procedents d'opcions d'esquerra; entre 163 i 262.000 vots procedents

d'opcions de centre i de dreta, i entre 94 i 40.000 vots —depèn de les estimacions—, de vots procedents d'antiga abstenció. Nosaltres sí que hem recuperat vots procedents d'antiga abstenció. Primera conclusió, doncs, primera conclusió: l'electorat de Convergència i Unió, és —ja ho era, però ho és més— procedent d'un molt ampli ventall ideològic i social. I permetin-me, fent un incís, que els llegeixi algunes frases d'un article, per cert molt ben escrit, que va aparèixer en el *Diari de Terrassa* el dia 19 de maig d'aquest any. Diu: «En las elecciones del 29 de abril se ha producido un fenómeno que desde la óptica de un sindicalista no puede uno más que quedarse perplejo. A Convergencia i Unió la han votado trabajadores que en otras elecciones votaron por socialistas o comunistas, la han votado trabajadores que han participado en huelgas para defender convenios...» —i continua— «Convergencia ha recibido un voto interclasista». I això ho escriu i ho firma el senyor Juan Márquez Fernández, secretari del Sindicat Tèxtil de Comissions Obreres de Terrassa.

Segon punt, la nostra oferta electoral ha resultat guanyadora en termes absoluts o relatius, en totes —totes— les comarques de Catalunya excepte una. Segona conclusió, per tant: el nostre electoral procedeix del més ample ventall geogràfic, amb tot el significat sociològic que això té al nostre país, i que el coneixem tots, senyores i senyors Diputats.

Tercer punt, moltes vegades una microanàlisi electoral és tan informativa o més que les macroanàlisis a les quals abans m'he referit. Deixin-me donar, en aquest sentit, unes quantes xifres, poques. A Badalona, hem passat d'un 19% dels vots el 1980 a un 33% el 84; a l'Hospitalet, d'un 12 a un 24; a Castelldefels, d'un 16 a un 30; a Sant Andreu, d'un 13 a un 26, i a Martorell hem assolit un 54%. A la ciutat de Lleida, un 43%; a la ciutat de Tarragona, un 37, a la de Girona, un 48, i a Barcelona també un 48, i hem quedat en primer lloc a totes quatre de les grans capitals de circumscripció. Què vol dir, això? Què vol dir, això? Tercera conclusió, que corroboraria, que corroboraria encara més una anàlisi taula per taula, que —no pateixin— no la faré (*rialdes*). Doncs això, senyores i senyors Diputats, vol dir que la nostra coalició, la nostra oferta, la nostra trajectòria ha superat una pretesa —una pretesa, per a alguns— barrera lingüística o d'origen. Per tant, podem establir que la nostra opció té el suport no només d'una majoria numèrica —que en democràcia ja és prou important, és determinant—, sinó que aquesta majoria prové d'un amplí ventall sociològic, econòmic, geogràfic, cultural i lingüístic, cosa encara més important, donada la tasca de construcció de país que tenim plantejada.

I aquests 1.350.000 vots, han votat una opció desconeguda? Han votat per fugir de quelcom conegut però negatiu al seu entendre? Han votat en el buit de promeses sense comprovació possible? No, senyores i senyors Diputats. Tots aquests ciutadans —la majoria— han votat una opció, la nostra, han votat un candidat que els ha dit: «Això és el que hem fet, aquest és el nostre tarannà, aquest és el nostre programa», que no fa viratges espectaculars sobre el que hem fet, només afinats i ben mesurats ajustaments de trajectòria. Aquesta oferta electoral i aquest candidat han obtingut la majoria. Un programa d'actuació coherent, amb la tasca feta durant quatre anys, ha mesurat l'aprovació del poble. I, ara, el candidat que ha personalitzat la nostra oferta electoral presenta, ha presentat en aquest

Parlament el seu programa de govern, que és també, òbviament, totalment coherent amb la trajectòria dels darrers quatre anys, i amb el programa electoral que l'ha dut a la victòria, òbviament i naturalment.

Nosaltres, els Diputats de Convergència i Unió, en nom dels quals els parlo, que hem estat elegits en funció d'aquella trajectòria i d'aquest programa, donarem el nostre vot al nostre candidat amb la satisfacció de fer-ho sabent que estem autènticament representant la voluntat de la majoria del poble de Catalunya.

No m'he referit, no m'he referit —i no ho faré— al contingut del programa exposat. Entre ahir i avui l'hem examinat amb prou profunditat, però sí que insistiré en un dels aspectes del discurs del candidat, i en una crítica que se li ha fet. El nostre candidat, des de la mateixa nit del 29 d'abril, ha fet una oferta constant d'obertura al diàleg i al consens, per a aquells temes més importants, amb el ventall més ampli possible de forces polítiques. Això ho ha dit, i ho ha repetit, i ho ha explicat, i ho ha justificat en funció d'altres coses, però molt principalment del nostre nacionalisme, de la necessitat del nacionalisme, de tot nacionalisme, d'aquest ampli consens i diàleg per avançar en la construcció nacional; de tot nacionalisme. Però nosaltres hem de fer compatible —i és el problema del Grup parlamentari— aquesta voluntat de diàleg i obertura que jo, en nom del meu Grup, assumeixo plenament, però l'hem de fer compatible, dic, amb el respecte al mandat majoritari del poble de Catalunya.

Naturalment, deia el candidat en el seu discurs d'ahir, que el fet de disposar Convergència i Unió de majoria absoluta li confereix una especial responsabilitat, l'obligació —arribat el cas— de fer valer aquesta majoria. L'electorat li ha donat un mandat, l'electorat ens ha donat un mandat que no podem defugir. Aquesta afirmació de responsabilitat davant el propi electorat ha estat criticada i s'ha parlat de continuïtat, en aquesta Cambra, però fora, en les declaracions, de continuïsmes. Jo no ho entenc. Crec que el més elemental sentit democràtic ens exigeix aquesta responsabilitat davant el nostre electorat. Precisament fa uns pocs mesos, en el debat de política general del mes de setembre, un portaveu de l'oposició —de l'oposició de llavors i de l'oposició d'ara—, el portaveu socialista, ens deia —i llegeixo el *Diari de Sessions*—, ens deia: «Aquell que dintre de poc serà el president sortint s'ha mogut en una perfecta congruència amb aquesta política que més que de Convergència ha estat de divergència; (*remor de veus*)» —diu el *Diari de Sessions*. «Ha estat un home de partit i no un home d'institució, un home amb certes qualitats de polemista, però sense la visió d'un home d'Estat o d'un home de poble. Catalunya, senyores i senyors Diputats, no es correspon amb aquesta situació de govern minoritari. Catalunya pot donar de si molt més del que dona, i només cal, perquè així sigui, un factor desencadenant, la superació d'aquesta situació de govern minoritari, d'aquesta presidència que, des del nostre punt de vista, comença ja a ser un tema per a l'anàlisi retrospectiva i per al record. En tot cas, ningú en aquest Parlament no podria legítimament dir la darrera paraula; la darrera paraula serà, com sempre, en tota democràcia, la paraula i el vot dels ciutadans». Acaba la citació. En aquesta intervenció que he citat hi ha equivocacions, hi ha errors; tots ens podem equivocar. Un home sense visió d'home de poble —ho repeteixo—, un home sense visió

d'home de poble no obté una gran victòria popular com aquesta. O aquella altra que diu: «Aquesta presidència que comença ja a ser per a l'anàlisi retrospectiva i per al record...» Sobre l'anàlisi retrospectiva, els ciutadans li han donat un renovat mandat de cara al futur, però en canvi, però en canvi, aquesta intervenció del portaveu socialista el setembre passat conté grans veritats, conté grans veritats. Diu: «Catalunya pot donar molt més de si, pot donar molt més del que dona, i per això cal la superació d'aquesta situació de govern minoritari». Efectivament, senyors socialistes, el poble ho ha vist igual que vostès i ens ha donat la majoria.

I, finalment, la més gran veritat de totes, la més gran veritat de totes: «la darrera paraula serà, com sempre, en tota democràcia, la paraula i el vot dels ciutadans». Efectivament, així ha estat.

Moltes gràcies, senyor President, senyores i senyors Diputats.

El Sr. PRESIDENT: El Molt Honorable candidat vol fer ús de la paraula? (*Pausa. El M. H. Sr. Pujol declina la invitació del Sr. President.*) Amb això, doncs, queda clos aquest debat, i hem de passar, no de seguida —perquè recordeu que hem anunciat que la votació tindria lloc a dos quarts de vuit—, haurem de passar ja als preliminars i finalment a la votació.

Per tant, de moment, suspenem aquesta sessió, i la reprendrem a dos quarts de vuit.

Moltes gràcies.

(*Se suspèn la sessió quan falta un minut per a tres quarts de set de la tarda i es reprèn a dos quarts i cinc minuts de vuit del vespre.*)

El Sr. PRESIDENT: Es reprèn la sessió. Prego al senyor Secretari Primer que llegeixi els articles 78 i 79 del Reglament del Parlament, en virtut dels quals ordenarem aquesta votació.

El Sr. SECRETARI PRIMER: «Article 78.1. La votació serà pública per crida o bé secreta, quan així ho exigirà aquest Reglament o quan ho sollicitaran dos Grups parlamentaris o una cinquena part dels Diputats o dels membres de la Comissió. Si concorrien sollicituds de sentit contrari, prevaldria la votació secreta.

»2. Les votacions per a la investidura del President de la Generalitat, per a la moció de censura i per a la qüestió de confiança són sempre públiques per crida.

»Article 79. En la votació pública per crida, un secretari anomenarà els Diputats, i aquests respondran "sí", "no" o declararan que s'abstenen. La crida es farà per ordre alfabètic, i començarà pel Diputat el nom del qual haurà sortit per sorteig. Els membres del Consell que són Diputats i la Mesa votaran al final.»

El Sr. PRESIDENT: Bé, doncs, en conseqüència, ara anem a procedir al sorteig del Diputat que encapçalarà la votació, i els altres seguiran per ordre i tornarem a començar fins arribar al qui haurà sortit per sorts i, finalment, votaran el Govern i la Mesa.

Per tant, prego, per exemple, la senyora Secretària, la senyora Flora Sanabra, que faci el favor de treure un nom de la bossa on són dipositats.

La Sra. SECRETÀRIA TERCERA: Cent setze.

El Sr. PRESIDENT: Cent setze. Correspon a l'Il·lustre senyor Simeó Selga i Ubach, que, per tant, haurà de ser el primer, que ja el cridarem. Ara posarem de seguida en ordre la llista i serà el primer que serà cridat. (*Pausa.*)

S'inicia la votació.

El Sr. SECRETARI PRIMER: Simeó Selga i Ubach: «sí»;
 Josep Sendra i Navarro: «sí»;
 Maria del Carme Servitjé i Mauri: «sí»;
 Domingo Sesmió i Rius: «sí»;
 Antoni Siurana i Zaragoza: «no»;
 Xavier Soto i Cortés: «no»;
 Antoni Subirà i Claus: «sí»;
 Josep Oriol Suñer i Carbó: «sí»;
 Daniel Terradellas i Redon: «no»;
 Enric Ticó i Buxadós: «sí»;
 Esteve Tomàs i Torrens: «no»;
 Víctor Torres i Perenya: «sí»;
 Joan Vallvé i Ribera: «sí»;
 Enric Vendrell i Duran: «sí»;
 Jaume Veray i Batlle: «sí»;
 Francesc Vernet i Mateu: «sí»;
 Jaume Vila i Fontcuberta: «sí»;
 Eulàlia Vintró i Castells: «no»;
 Carles Viñas i Serra: «sí»;
 Maties Vives i Marc: «no»;
 Joan Abelló i Alfonso: (*absent*);
 Albert Alay i Serret: (*absent*);
 Alfred Albiol i Paps: «sí»;
 Ramon Aleu i Jornet: «no»;
 Jaume Aligué i Escudé: «sí»;
 Lluís Armet i Coma: «no»;
 Pere Ayguadé i Ayguadé: «no»;
 Joan Aymerich i Aroca: «sí»;
 Francesc Xavier Bada i Amatller: «sí»;
 Rosa Barenys i Martorell: «no»;
 Heribert Barrera i Costa: «sí»;
 Josep Borràs i Gené: «sí»;
 Josep Maria Bricall i Masip: «no»;
 Eduard Bueno i Ferrer: «sí»;
 Pilar Busquets i Medan: «sí»;
 Jaume Camps i Rovira: «sí»;
 Ferran Camps i Vallejo: «sí»;
 Pere Carbonell i Fità: «sí»;
 Enric Cardús i Llevat: «sí»;
 Martí Carnicer i Vidal: «no»;
 Pere Casals i Lezcano: «sí»;
 Emili Casals i Parral: «sí»;
 Joan Casanelles i Ibars: «no»;
 Francesc Casares i Potau: «no»;
 Enric Castellnou i Alberch: «sí»;
 Carlos Cigarrán Rodil: «no»;
 Higin Clotas i Cierco: «no»;
 Francesc Codina i Castillo: «sí»;
 Joan Codina i Torres: «no»;
 Josep Maria Coll i Majó: «sí»;
 El Sr. SECRETARI SEGON: Víctor Manuel Colomé i Farré: «sí»;
 Joan Colominas i Puig: «sí»;
 Ramon Coma i Casellas: «sí»;
 Joan Cornudella i Barberà: «no»;
 Antoni Dalmau i Jover: «sí»;
 Joan Descals i Esquiús: «sí»;
 Justo Domínguez de la Fuente: (*absent*);

Raimon Escudé i Pladellorens: «sí»;
 Ramon Espasa i Oliver: «no»;
 Jordi Fernández i Díaz: «sí»;
 Ramon Fernández Jurado: *(absent)*;
 Pilar Ferran i Hernández: «no»;
 Concepció Ferrer i Casals: «sí»;
 Joan Josep Folchi i Bonafonte: «sí»;
 Joan Ganyet i Solé: «no»;
 Dionisio García Guillamón: «no»;
 Luis Andrés García Sàez: «no»;
 Cipriano García Sánchez: «no»;
 Xavier Garriga i Jové: «sí»;
 Isidre Gavín i Valls: «sí»;
 Florencio Gil Pachón: «no»;
 Pau González i Castell: «sí»;
 José González Navas: «no»;
 Josep Maria Graells i Forcada: «sí»;
 Josep Joan Grau i Folch: «sí»;
 Francesc Guasch i Fernández: «sí»;
 Xavier Guitart i Domènec: «no»;
 Antoni Gutiérrez i Díaz: «no»;
 Joan Hortalà i Arau: «sí»;
 Ignasi Joaniquet i Sirvent: «sí»;
 África Lorente Castillo: «no»;
 Miquel Àngel Marimon i Fort: «sí»;
 Joan Josep Martí i Ferré: «sí»;
 Frederic Martínez i Ibáñez: «sí»;
 Jordi Martínez i Planas: «sí»;
 Ricard Masó i Llunes: «sí»;
 Marta Mata i Garriga: «no»;
 Josep Moliner i Florensa: «sí»;
 Josep Montalat i Cufí: «sí»;
 Miquel Montaña i Carrera: «sí»;
 Josep Muntal i Julià: «sí»;
 Joan Antoni Mur i Borràs: «sí»;
 Joaquim Nadal i Farreres: «no»;
 Manuel Nadal i Farreres: «no»;
 Trinitat Neras i Plaja: «sí»;
 Raimon Obiols i Germà: «no»;
 Joan Oliart i Pons: «no»;
 Jaume Manuel Oronich i Miravet: «sí»;
 Esteve Orriols i Sendra: «sí»;
 Emili Pallach i Carolà: «no»;
 Pere Parera i Cartró: «sí»;
 Jordi Parpal i Marfà: «no»;
 Pompeu Pascual i Busquets: «sí»;
 Laureà Pérez i Ciudad: «no»;
 Eugeni Jesús Pérez-Moreno i Pallarés: «sí»;
 Jorge Peris Mussó: «sí»;
 Pere Pi-Sunyer i Bayo: «sí»;
 Joaquim Pibernat i Lleyxà: «sí»;
 Ramon Pla i Nadal: «sí»;
 Romà Planas i Miró: «no»;
 Ferran Pont i Puntigam: «sí»;
 Simó Pujol Folcra: «sí»;
 Robert Ramírez i Balcells: «sí»;
 Enric Renau i Folch: «sí»;
 Rafael Ribó i Massó: «no»;
 Santiago Riera Olivé: «no»;

Domènec Romera i Alcázar: «sí»;
 Maria Rúbies i Garrofé: «sí»;
 Josep Maria Sala i Grisó: «no»;
 Josep Maria Santacreu i Marginet: «sí»;
 Antonio Santiburcio Moreno: «no»;
 Macià Alavedra i Moner: «sí»;
 Agustí Bassols i Parés: «sí»;
 Francesc Xavier Bigatà i Ribé: «sí»;
 Josep Maria Cullerell i Nadal: «sí»;
 Joan Guitart i Agell: «sí»;
 Josep Laporte i Salas: «sí»;
 Jordi Pujol i Soley: «sí»;
 Marçal Casanovas i Guerri: «sí»;
 Flora Sanabra i Villarroya: «sí»;
 Felip Lorda i Aláiz: «no»;
 Ramon Camp i Batalla: «sí»;
 Isidre Molas i Batllori: «no»;
 Arcadi Calzada i Salavedra: «sí»;
 Miquel Coll i Alentorn: «sí».

El Sr. PRESIDENT: Ara es procedeix tot seguit al recompte.
(Pausa.)

El Sr. PRESIDENT: El resultat de la votació és el següent: 87 «sí», 44 «no» i 4 absències. En total, per tant, 135.

Atès, doncs, que la votació tinguda pel Molt Honorable senyor Jordi Pujol i Soley ha obtingut 87 vots, que superen la majoria absoluta que estableix l'article 51 de la Llei del Parlament, del President i del Consell Executiu de la Generalitat, es fa avinent que resta investit President de la Generalitat l'esmentat candidat.

La investidura serà comunicada a Sa Majestat el Rei perquè el nomeni President de la Generalitat. Aquest, doncs, és el resultat.

(Aplaudiments perllongats.)

Ara invito el Molt Honorable senyor President que adreci la paraula als Diputats presents.

El Sr. PRESIDENT DE LA GENERALITAT (Jordi Pujol): Molt Honorable senyor President, senyores i senyors Diputats, moltes gràcies. Moltes gràcies, en primer lloc, als qui m'han votat; moltes gràcies, també, als qui no m'han votat; moltes gràcies a tots, a tot el Parlament, perquè aquest ha estat un debat en un moment difícil, al qual tots, tots, hem sabut donar altura i hem sabut donar dignitat. I a mi em sembla, senyores i senyors Diputats —els qui m'han votat, els qui no m'han votat—, a mi em sembla que, d'això, ens n'hem de felicitar tots i que, a més, això és un bon presagi.

Reitero el que ja he dit: la meua voluntat de diàleg i d'obertura. Des de la institució consolidada, i més consolidada serà si més l'ataquen; des de la institució consolidada em proposo reforçar aquesta política de diàleg i d'obertura a les forces polítiques catalanes, però, més enllà d'això, a tota la societat catalana. I diàleg i col·laboració, també —i, quan calgui, redistribució de papers, òbviament—, amb totes les institucions catalanes.

No hi ha hagut fractura comunitària a casa nostra. Això és un gran què, això és un gran mèrit del nostre poble. Que no hi hagi tampoc, per tant, fractura institucional, i que no hi hagi fractura política, i que la lliçó que ens dona aquest nostre poble, que és un poble magnífic, amb instint per saber què és allò que cal fer perquè els homes i les dones puguin conviure, que, la lliçó que ens dona el nostre poble, la sapiguem aprendre

els polítics.

Diàleg amb l'Administració central, des de posicions de convicció, i des de posicions de força, perquè Catalunya té força; en té perquè en té i perquè és forta. No és veritat el que s'ha dit de vegades, que Catalunya no tenia força; Catalunya té força, i avui té més força que fa un temps; avui en té més que mai. Diàleg, per tant, des d'aquesta força i també des de la nostra força ètica; diàleg des de la força ètica que tenim, des del nostre joc net; de tots. Diàleg amb exigència, amb exigència política i amb exigència moral envers nosaltres mateixos i envers els altres. Diàleg també amb comprensió, en el nostre diàleg, en la nostra negociació, en la nostra relació amb el poder central; diàleg també amb comprensió pels problemes d'ells, amb comprensió de la necessitat que ells també tenen de nosaltres, si és que realment volen comptar amb nosaltres i no ens volen, simplement i imprudentment, rebutjar.

Catalunya no és una superestructura. Catalunya és un poble, i això no es manipula. Catalunya no és una peça que es posa i que es treu, i Catalunya no és una cosa que es destrueix amb una hàbil jugada, amb una hàbil i poc neta jugada. Catalunya no és una superestructura, és un poble.

Actuarem amb voluntat de servei i amb voluntat d'eficàcia, de servei i d'eficàcia a Catalunya, com a conjunt, com a poble, però, concretament, els homes i les dones de casa nostra. Amb un sentit, sí —no em desplaça la paraula—, humanitari; amb un sentit en el qual els problemes concrets dels homes i les dones siguin tan importants o més que els principis abstractes; amb servei i amb voluntat de servei i d'eficàcia per a un país que valgui la pena pel seu civisme, per la seva cultura, pel respecte, perquè el respecte sigui norma de vida entre els seus ciutadans, per la convivència i per la seva capacitat d'iniciativa i de creació, pel seu esperit participatiu; que sigui un país modern capaç de crear riquesa i de repartir-la, i ens agradaria que, a més de ser útils als homes i les dones de casa nostra, poguéssim ser útils també fora de Catalunya, que poguéssim ser útils a la resta d'Espanya. Ens ho deixaran ser? En tot cas, aquest és el nostre, el meu desig.

Que siguem capaços en tot moment de combinar la fermesa, la fermesa de greny, de roca ferma, indestructible, la fermesa amb el civisme, amb la tolerància entre nosaltres, amb el respecte; la fermesa i el civisme són dos components del que han de ser les nostres actituds com a poble.

Permetin-me que els digui que en aquest moment em sento

content, i no —perquè això ja se sabia fa dies— pel fet d'haver estat elegit President de la Generalitat. Em sento content perquè hem fet un bon debat, un debat digne, un debat digne en el terreny de les idees, de les actituds, i jo crec que de l'ètica. I jo, d'això, us en dono les gràcies a tots, perquè el moment era i és difícil, i calia tenir aquesta capacitat que el Parlament ha tingut de superar el moment, d'elevat-lo, d'aixecar, per fer el debat que hem fet. Moltes, moltíssimes gràcies.

Com deia ahir, potser això ens ajudarà, la gravetat del moment ens ajudarà a entendre que no es pot jugar amb foc, i que hem de fer tots un gran esforç de comprensió i de col·laboració, i de posar per sobre allò que és més important que no pas allò que és més accidental. Potser això ens ajudarà. En tot cas, permetin-me que els repeteixi —no pas pel fet de ser novament President, que no és una novetat, sinó per la forma com ha anat aquest debat— a tots vostès moltes, moltíssimes gràcies, i que això sigui l'inici d'una etapa que en alguns aspectes signifiqui una superació.

Per tant, permetin-me que ara acabi com vaig acabar ahir, però no pas després d'haver dit que en certs aspectes estic trist i condolgut —en certs aspectes n'estic—, però no és això el que compta ara, no és això, d'haver-los dit ara, en canvi, que estic content. Perdonin que els acabi dient que tenim dret a aquella esperança que ahir reclamava, a aquella confiança en nosaltres mateixos, i a aquella il·lusió que escalfa el cor dels homes, i que els permet, als homes i als pobles, d'anar endavant.

(Aplaudiments perllongats.)

El Sr. PRESIDENT: Els aplaudiments de la major part dels membres d'aquest Parlament i l'actitud deferent dels altres signifiquen, indubtablement, una felicitació per a l'elegit i un homenatge de respecte al que significa, als quals aquesta Presidència es complau a adherir-se efusivament i sincera, tot formulant els vots més fervents perquè l'encert més complet acompanyi en aquesta legislatura la gestió del Molt Honorable President Pujol i la del Consell Executiu que haurà de designar.

Aquesta Presidència agraeix a tots els parlamentaris l'exemplar comportament que han observat, que ha permès que aquest acte singular tingués la dignitat i la solemnitat que, sortosament, estan esdevenint proverbials en el Parlament de Catalunya.

S'aixeca la sessió.

(Són les vuit del vespre.)